

**აკაკი ბაყრაძე
ნანა ნიკოლაიშვილი
ქეთი ტიბუა**

**რა უნდა ვიცოდეთ
ნარკოტიკების უსასებ**

**თბილისი
მესამე ათასწლეულის პირველი წელი**

წიგნი გამოიცა საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტის (თავმჯდომარე რამაზ ურუშაძე) მიერ "ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრების" და "ნარკომანიის პროფილაქტიკურ ღონისძიებათა" სახელმწიფო პროგრამების ფარგლებში.

პროექტის განხორციელებაში მონაწილეობა მიიღო კავშირმა „თანადგომამ“ (თავმჯდომარე პაატა აბაშიძე) და საქართველოს განათლების სამინისტროს არასრულწლოვანთა საქმეების საკოორდინაციო ცენტრმა (დირექტორი მერაბ სანიკიძე).

წიგნის მომზადებისას დიდი დახმარება გაგვიწია უცხოელი კოლეგების გერმანელი მ. შტოპარდისა და ავსტრიელი დ. ნასის ნაშრომებმა.

წიგნი განკუთვნილია მოზარდებისა და მათი მშობლებისათვის. მასში პოპულარულ ენაზე მოწოდებულია ინფორმაცია ნარკოტიკული საშუალებების შესახებ, მოთხრობილია ორგანიზმზე მათ ზეგავლენაზე და მკითხველს აცნობს იმ საშიშროებას, რაც მოჰყვება მათ გამოყენებას.

სარჩევი

რატომ? ვისთვის? რომელი? რა? როგორ? რით?.....	4
ნარკოტიკები - ზოგადი დანასიათება.....	6
რატომ ნერვიულობენ მშობლები?	12
ნარკოტიკები და კანონი.....	16
უნდა იცოდე შენი უფლებები	26
სანამ ნარკოტიკებს გასინჯავდე.....	30
ნარკოტიკების სახეები	36
გაქვს თუ არა პრობლემები ნარკოტიკებთან დაკავშირებით?..	32
თუ შენი მეგობარი ცუდად გრძნობს თავს.....	134
ტერმინთა განმარტებები.....	136
როგორ? რა? ვინ? რატომ? რისთვის? ვის?.....	138

რატომ დაიწერა ეს წიგნი?

დიდი ხანია ვფიქრობდით დაგვეწერა წიგნი, რათა ახალგაზრდობამდე მიგვეტანა ცოდნა ნარკოტიკების შესახებ, მაგრამ ხელში აღებული კალამი ბევრჯერვე უკან დაგვიდია, დაფიქრებულვართ, როგორი უნდა იყოს იგი? არის კი დრო, ახალგაზრდობას ასეთი სახის ინფორმაცია რომ მივაწოდოთ? რომელი ინფორმაციის გაშუქებაა უფრო მნიშვნელოვანი? და სხვა. ბევრი ფიქრისა და განსჯის შემდეგ ამ დასკვნამდე მივყვით, რომ ყველა კონტექსტში წარმოდგენილი სუბიექტური ინფორმაცია ეჭვის ქვეშ დააყენებდა მის მიმართ ინტერესს. ამიტომ გადავწყვიტეთ, მოგაწოდოთ მხოლოდ ის ობიექტური რეალობა, რომელსაც ჰქვია **სიმართლე. სიმართლე და, რაც შეიძლება, მეტი სიმართლე ნარკოტიკების შესახებ.** დასკვნები მკითხველისათვის მივცინდია.

ფიქრობთ, წიგნს უნდა გაეცნოს ჩვენი საზოგადოების ყველა წარმომადგენელი, ვინაიდან, როგორც საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტის მონაცემები გვჩვენებს, ჩვენს მოსახლეობას ჯერ არა აქვს ბოლომდე გათვითცნობიერებული ის მავნე ზეგავლენა, რომელსაც ახდენს ნარკოტიკები საზოგადოების ჯანმრთელობაზე. ნარკოტიკებისაგან მიყენებული ზარალი გაცდლებით უფრო დიდია, ვიდრე ეს ამ წიგნშია აღწერილი. ის, რასაც თქვენ აქ წაიკითხავთ, ნარკოტიკების მოხმარებით გამოწვეული უზარმაზარი პრობლემების მხოლოდ ერთი ასპექტია. უდიდესი მნიშვნელობის მატარებელია ნარკოტიკებით გამოწვეული მოსახლეობის კრიმინალიზაცია, ამ ნივთიერებების გამოყენებით განზრთხებული საზოგადოების ჯანმრთელობის მდგომარეობის პირდაპირი თუ არაბი გართულებები, რომლებიც იწვევს მოსახლეობაში სხვადასხვა ავადმყოფობებით დაავადებულობისა და ავადობის ზრდას და საბოლოო ჯამში მათ ინვალიდიზაციას. ნარკოტიკების მოხმარებასთან არის დაკავშირებული არა მარტო ისეთი ინფექციების გავრცელება, როგორიცაა შიდსი და B და C ჰეპატიტები, არამედ იგი ხელს უწყობს ასევე მრავალი ებიდემიის გავრცელებას.

ამ წიგნის მიზანია სულაც არ არის ვინმეს დატუქსავა ან შეშინება ან დიდაქტიკური ტონით დარიგება. ალბათ საზოგადოება ისევე წარმოუდგენელია უნარკოტიკოდ, როგორც, მაგ., სექსისა და ალკოჰოლის გარეშე, მაგრამ ისინი პიროვნებასა და საზოგადოებას არ უქმნის ისეთ პრობლემებს, როგორსაც ნარკოტიკები. დღეს ალბათ წარმოუდგენელია ნარკოტიკების მოხმარების სრულ აღკვეთაზე საუბარი, მაგრამ ჩვენი სურვილია, მინიმუმამდე დავიყვანოთ მათი მოხმარებით გამოწვეული საშიშროებები. აი, ამ სურვილმა გვბიძგა მოგვემართა თქვენთვის ამ წიგნის საშუალებით.

ვისთვის არის განკუთვნილი ეს წიგნი?

ახალგაზრდებისათვის, მოზარდებისათვის, ოცდამეერთე საუკუნის მცხოვრებლებისათვის ეს ის თაობაა, რომელიც ჯერ არ არის დაზიანებული ნარკოტიკებით, მათ ჯერ არ გაუქინჯავთ ნარკოტიკი, არ გასჩინათ მის მიმართ ინტერესი, მაგრამ ვცდით, რომ მათი ნაწილი აუცვლებლად გამოიჩინოს ამ ინტერესს. ამიტომ ვფიქრობთ, რომ თუკი მათ დროულად მივაწვდით აუცვლებელ ინფორმაციას, ძინი უფრო კარგად შეაფასებენ საკუთარ გადადგომულ ნაბიჯს ახალგაზრდობის დიდმა ნაწილმა ცდის, რომ ნარკოტიკების მიღება არ არის კარგი, მაგრამ წმინდად ინტერესი ძლეწს და ასეთი

ექსპერიმენტი საგაღალლო შედეგით მთავრდება. ჩვენი აზრით, წინამდებარე წიგნს ყურადღებით უნდა ვაეცნონ მათი მშობლებიც. მრავალი წლის პრაქტიკამ დაგვარწმუნა, რომ, თუ მშობელი ამომწურავად ვერ პასუხობს ახალგაზრდის მიერ დასმულ შეკითხვას, იგი იძულებულია პასუხები სწავგან ეძებოს. ამით წარაღდება არა მარტო მოზარდი, არამედ მშობლის ავტორიტეტიც.

რომელი ნარკოტიკებია საშიში?

თამბაქოც და ალკოჰოლიც ისეთივე ნარკოტიკებია, როგორც სხვა "ქუჩის ნარკოტიკები". განსწავება მხოლოდ ერთშია, თამბაქო და ალკოჰოლი ლეგალურად არსებობს, ადვილად მისაწვდომია და მათ შესახებ ჩვენ გაცილებით მეტს და ადრეულ ასაკში ვიცებთ, ვიდრე სხვა ნარკოტიკების შესახებ; სამედცინო თვალსაზრისით ძნელი სათქმელია, "ქუჩის ნარკოტიკები" უფრო მაგნებელია ჯანმრთელობისათვის, თუ თამბაქო. ყველა ადამიანი, რომელსაც ზრუნავს საკუთარ ჯანმრთელობაზე, გალდებულაა წარმოადგინოს, რა ზიანს მიაყენებს ნებისმიერი ნარკოტიკის არასწორი ფორმით გამოყენება. აქ დისკუსია, თუ რომელი ნარკოტიკია უფრო მაგნებელი, ჩვენი აზრით, ზედმეტია. მთავარია, ახალგაზრდამ, რომელიც მთელი თავისი არსით და ქცევით ილტვის დამოუკიდებლობისკენ, საკუთარი მე-ს დამკვიდრებისკენ, უნდა გაითვალისწინოს, რომ თუ კი ნებისმიერ ნარკოტიკს, არასწორად გამოიყენებს, იგი მთელი სიცოცხლის მანძილზე დამოკიდებული ხდება მათ მიმართ და უყალიბდება ქცევის ისეთი სტერეოტიპი, რომელიც არც სხვას მოსწონს და, რაც მთავარია, არც მას. მაგრამ ...

რა უნდა გვახსოვდეს მუდამ?

მოზარდები ფლობენ გაცილებით უფრო დიდ ინფორმაციას საზოგადოებაში არსებულ როგორც კარგ, ასევე ცუდ მოვლენებზე, ვიდრე ეს ჩვენ, უფროსებს, გვეჩინა. მათთვის სრულიად მოუღებელია ის ორმაგი მორალი, რომელიც წმინდად საზოგადოებაში არის გაფრცვლელბული. ამიტომ მათთვის იმის გაგება, რომ ნარკოტიკები ცუდია, ძნელია, რადგან მათი მიღებით ისინი და მათი მეგობრები სიამოვნებას გრძნობენ. უსამოვნება კი, რომელიც უცელობლად მოჰყვება მათ გამოყენებას, დროშია გადანაცვლებული და მხოლოდ საკუთარი გამოცდილებით შეიგრძნობა.

როგორ ავაცილოთ ეს პრობლემები?

კაცობრიობის პროგრესის მამოძრავებელი ძალა არის ინტერესი, ინტერესი იმის მიმართ, რაც, არ იცია და ვინდა, რომ იცოდეს. სწორედ, ეს არის წმინდად მიზეზი მოზარდის ზიარებისა ნარკოტიკებთან. ამის პროფილაქტიკა უნდა დაიწყოს არა ნარკოტიკების შესახებ უარყოფითი მითების მოყლოით, არამედ მოზარდის სწორი აღზრდით. როგორ? ძალიან მარტივად! ნებისმიერმა ადამიანმა უნდა იცოდეს, რომ არის რაღაც, რაც არ შეიძლება, ზიანის მომტანია, მუხუნდავად იმისა, რომ შესაძლებელია ეს სასიამოვნოც კი იყოს. მეორე და მნიშვნელოვანი აღზრდაში არის ადამიანური სიბო. მისი გამონატყლების ერთ-ერთი ფორმაა მშობელსა და შვილს შორის სიყვარული, თბილი მეგობრული ურთიერთობა და სიმართლე, რაც პატივისცემასა და ნდობას ბადებს.

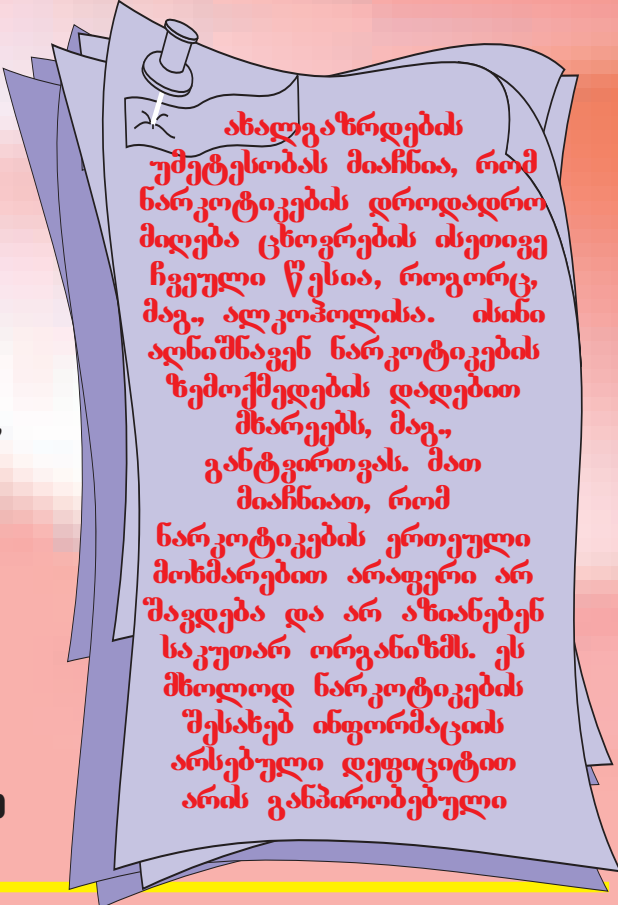
რით გამოირჩევა ეს წიგნი?

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, წიგნის დაწერის დროს ვსვლმძღვანელობდით მხოლოდ ერთი პრინციპით, მკითხველისათვის მიუგვეწოდებინა ჩვენი მრავალწლიანი გამოცდილებით დაგროვილი სიმართლე ნარკოტიკების შესახებ. ამიტომ მკითხველი წიგნში მონიშნავს მისთვის ყველა სასურველ ინფორმაციას ბუნებაში არსებულ ყოველგვარ იმ საშუალებათა შესახებ, რომელიც იწვევს მიჩვევას და ადამიანს აქცევს დამოკიდებულს მათ მიმართ.

ნარკოტიკი ანალი ცნება როდია. იგი უკვე მრავალი წელია, რაც ცნობილია და სწავდასწავა მიზნით გამოიყენება, მაგ., მედიცინაში (სამკურნალოდ, ტკივილგამაყუჩებელ საშუალებად), რელიგიაში (სწავდასწავა რიტუალური ცერემონიების დროს), სიამოვნების მისაღებად, მაგრამ ადრე მათ ასე ფართოდ არ მოიხმარდნენ.

XX საუკუნის დასაწყისში აღინიშნა ნარკოტიკების მოხმარების ბუმი. დღეს ადამიანები ცდილობენ ნარკოტიკების მოხმარებით გაექცნენ რეალობას, მიიღონ წუთიერი სიამოვნება და შედეგებზე ნაკლებად ფიქრობენ. როდესაც ნარკოტიკებზე ლაპარაკობენ, უფრო ხშირად გულისხმობენ ე.წ. არალეგალურ ქუჩის ნარკოტიკებს, როგორცაა კანაფი, კოკაინი, კრეკი, ჰეროინი, ლსდ და სხვა. ზოგიერთი მათი დანასიათებისას იყენებს სიტყვა "შნამს იმისათვის, რომ ისინი მუქ ფერებში წარმოადგინოს. ასევე შნამად ითვლება ალკოჰოლი და ნიკოტინი, მაგრამ აუცილებლად უნდა აღინიშნოს, რომ წყალმაც შეიძლება შნამის როლი შეასრულოს და მოწამლოს ორგანიზმი, თუ მას გადაჭარბებულად მივიღებთ. ნარკოტიკები ორგანიზმისთვის არა მარტო შნამის თვალსაზრისით არის საშიში. მათი ძირითადი თვისებაა დაიმორჩილოს ადამიანი როგორც ფიზიკურად, ასევე ფსიქიკურად და თავის მონად გადააქციოს. აი, აქ არის სწორედ ძირითადი საშიშროება.

ნარკოტიკები ლეგალურიც არსებობს
ნარკოტიკების მოხმარებელი რომ გაგზდეთ, არ არის აუცილებელი მივიღოთ მაინცდამაინც "ქუჩის ნარკოტიკები". ჩაისა და ყაფის მსმელები და მწვეკლეები ნარკოტიკის ისეთივე მოხმარებლები არიან, როგორც ნარკომანები. ალკოჰოლში - სპირტი, კოფეინი - ჩაისა და ყაფაში, ნიკოტინი - სიგარეტში; ეს არის ლეგალური ნარკოტიკების ჩამონათვალი. უფრო მეტიც, სტატისტიკურად ალკოჰოლი და ნიკოტინი უფრო მეტ საკვდილიანობას იწვევს, ვიდრე "ქუჩის ნარკოტიკები"

ანალგაზრდების უშეტესობას მაინცა, რომ ნარკოტიკების დროდადრო მიღება ცნოვრების ისეთივე ჩვეული წესია, როგორც, მაგ., ალკოჰოლისა. ისინი აღნიშნავენ ნარკოტიკების შემოქმედების დადებით მხარეებს, მაგ., განტვირთვას. მათ მაინცათ, რომ ნარკოტიკების ერთეული მოხმარებით არაფერი არ შავდება და არ აზიანებენ საკუთარ ორგანიზმს. ეს მხოლოდ ნარკოტიკების შესახებ ინფორმაციის არსებული დეფიციტით არის განპირობებული

როგორ გადაიქცა ნარკოტიკები "ქუჩის ნარკოტიკებად"

ძებნილია სიტყვა ნარკოტიკი ერქვა ამ ნივთიერებებს, რომელიც მედიცინაში გამოიყენებოდა როგორც გამძბრებელი ანუ ნარკოზის გამოიწვევა ეს ადამიანს ძვირ მდგომარეობაში გადაიქცა, რომელიც ახლოს არის ძლიერ თავდაზოვლად ასეთი საშუალება მიღებოდა ეწ. ოპიუმის ყაყაოს, ნაშინის გადაშეშებებით, ნარკოტიკი, მის წესს ოპიუმის ყაყაოდან პრეპარატ ოქა გამოყოფილი სუფთა ნივთიერება, რომელიც ატარებდა ძლიერ ტკივილგამაყენებელ და ნარკოტიკულ თვისებებს და რომლისაც ბერძნული მითოლოგიით, ძლის ღმერთის ჰაიოსის ვაჟის, სინონის მომავლინებული ფროისანი ღვთაების მორფეოსის სახელის მხედვეთი ეწოდა მორფინი ნაშინის გამონახარმის ანუ ექსტრაქტის გამოყენება ცნობილი იყო ძველი ჩინელებისათვის და შეებრებდათვის ეს უკანასკნელი მას "სინაროდის მცენარეს" უწოდებდნენ. მის საქონილი იმც გამოიყენებდნენ თრიაქის სახელით. ძველი ძველები დღესდღეობა კიკას ფართოებს, ძველ როგორც აფრიკლები მცენარე კამისას კანაფის მიღების სურსი 8000 წელზე მეტად ცნობილი კანაფი გამოიყენებოდა ძველ ცივილიზაციაში ახმითოლობის ყოველგვარი პრიობლებს დროს მის ღებულობდნენ ავლეგებსას, საჭმლის მომწებელი და შემსტრუალური პრიობლებს დროს დღესაც ზოგერთ ქუჩისაში კანაფს გამოიყენებენ სხვადასხვა სამკურნალო მხნით. მესჯღინა, რომელიც მომიტება მქიანური ჯიშის კაქტუსში და სხვადასხვა სიკოში ჰალოცანოფინა მას ჯერ უდღე ათბობით წესს წინ აქებდნენ რელიგიური რიტუალებს დროს, ცნობიერებს შეაკვლიოდა და "მნაგას სამყაროში კოსმოსური მთე ზაურთბდათვის". ზოგერთი საშუალება, რომელიც ამჟამად ნარკოტიკებს მიეკუთვნება, შექმნილი იყო როგორც წამალი, მთე ბარბიტურატები და ამფეტამინი ზოგერთი საყოფაცხოვრებო საშუალება თავისი თვისებებით შეიძლება მოფაქათო ნარკოტიკული ნივთიერებებს ჩამონათვალში თუ მას არასწორად გამოიყენებთ. ასეთებს მიეკუთვნება ეწ. ცნობამხნელი ნივთიერებები, რომელითა კლასიკური წარმომადგენლებად ბენზინი და აცეტონი თითქმის ყველა ნარკოტიკი, რომელიც დღეს ქუჩაში ვგებდება, თავის დროზე ლაბორატორიებში იყო შექმნილი როგორც ლეგალური და ფასეული წამალი ასე მაგალითად, 1874 წელს აღმოჩენილ ჰეროინს მიმწევენ ძლიერ ტკივილგამაყენებელ წამლად და ფართოდ აყენებდნენ გერმანიაში ჩვენი საუკუნის დასაწყისში ფართოდ გამოიყენებოდა სამკურნალოდ კოკაინი და ამფეტამინები ბარბიტურატები თივლებოდა უძილობის სამკურნალო პრეპარატებად დღეს ფართოდ გამოიყენებული ექსტაზი შექმნა როგორც მდამომოგერილი პრეპარატა წლილი კულტურისმძისა და ათლეტიზმის დროს გამოიყენებული მამაკაცის საექსტი პორმონებიდან მიღებული სტეროიდული პრეპარატები ეწ. ანაბოლური სტეროიდები თავდაზოვლად გამოიყენებოდა სხვადასხვა ქნდორინული დაავადების დროს სხეულის წონის დაკარგვის აღსადგენად.

აქედან გამომდინარე, ნარკოტიკების უმრავლესობა საჭიროა კაცობრიობისათვის როგორც სამკურნალო საშუალებები და მათი ზომიერი გამოყენება ექიმის დანიშნულების შესაბამისად ზოგ შემთხვევაში აუცილებელიც კი არის, ყველა სხვა შემთხვევაში მათ დიდი ზიანი მოაქვთ.

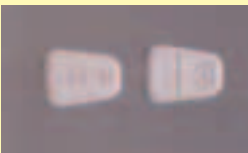
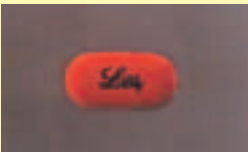
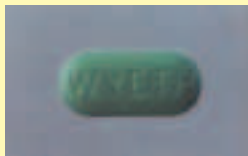
რატომ იღებენ ადამიანები ნარკოტიკებს ?

ფხვნილი

რასაც არ უნდა მიმართავდეს ადამიანი თავის ურთიერთობებში – ცეცხლს, ზღვას, მუსიკას თუ ცეკვას, მიზანი ერთია: თავი დააღწიოს იზოლაციის, მარტოობის გრძნობას და აღიძრას ვინმესთან ან რამესთან ერთად ყოფნის შეგრძნება. ნარკოტიკების მთელი “ეშნი” იმაში მდგომარეობს, რომ ისინი ადამიანთა გრძნობებს და მათ მსოფლმხედველობას სრულიად ცვლის. ადამიანები თავდაპირველად იღებენ ნარკოტიკებს, რათა:

- ისიამოვნონ და ბედნიერად იგრძნონ თავი
- მოეშვან და დაბრკოლებები გადალახონ
- იყვნენ საკუთარ თავში დარწმუნებულები და აღიძრან თვითგამყოფილების გრძნობა
- იყვნენ თამამები და აღიარებულები მეგობრების წრეში
- იყვნენ უფრო გულღია და უხაროდეთ ადამიანებთან ურთიერთობა
- გადალახონ ყოველდღიურობა და დაძლიონ მოწყენილობა
- დაივიწყონ პრობლემები და საზრუნავს დააღწიონ თავი
- ისიამოვნონ მუსიკით
- ისიამოვნონ ცეკვით
- მთელი ღამე ფხნივლად იყვნენ
- გასინჯონ ნარკოტიკები და იგრძნონ სასიამოვნო აგზნება
- აუჯანყდნენ საზოგადოებას
- მოეშვან და გამოეთიშონ
- გააძლიერონ სხვა ნარკოტიკული საშუალებების ზემოქმედება, შეიმსუბუქონ დაშვება
- შესძლონ ცოტა ხნით დაძინება

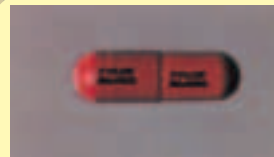
ტაბლეტები

მაშ რა არის პრობლემა ?

ნივთიერებებს, რომელიც იმდენად ძლიერია, რომ შეუძლია ტვინზე მოახდინოს ზეგავლენა ისე, რომ შეცვალოს აღქმა და სამყარო სრულიად სხვაგვარად წარმოგვიდგინოს, უნდა ჰქონდეს საკმაოდ სერიოზული შედეგები. ყველა ამ იცის, რა არის “პანშელია” ჭარბი ალკოჰოლის მიღების შედეგად. ყველა ამ, ვინც ალკოჰოლს სვამს, კარგად იცის, რომ ხშირად ხანმოკლე სიამოვნებას ხანგრძლივი უსიამოვნო შედეგები მოსდევს. ასევეა ნარკოტიკებიც, ისინი იწვევს სწრაფ აღმაფრენას, “კაიფს”, რასაც საკმაოდ მძიმე გამოსვლის პროცესი “დაშვება”

მიიღებ შენ ნარკოტიკებს თუ არა ?

შესაძლებელია შენ გააზრებულად უდგები ნარკოტიკებს ან გინახავს, როგორ “კაიფში” იყვნენ შენი მეგობრები და გადაწყვიტე შენც გაგვინჯა ნარკოტიკები. ან შესაძლებელია შენ არ ვსურს დაკარგო კონტროლი საკუთარ თავზე და ამიტომ გადაწყვიტე, არასოდეს გაეკარო ნარკოტიკებს, თუნდაც თავს ისე გრძნობდე, თითქოს “აბსაიდში” იყო დარჩენილი. შესაძლებელია შენ აქეთ-იქეთ აწყდები, აფასებ დადებით და უარყოფით მხარეებს და შენს თავს ეკითხები, რა გქნა მე ბოლოს და ბოლოს, გაგვინჯო თუ არა? ამიტომ

კაფსულები

მიიღე ინფორმაცია !

ნარკოტიკებისადმი შენი დამოკიდებულება რომ განსაზღვრო, საუკეთესო შესაძლებლობაა, გამოიყენო ნარკოტიკების შესახებ სწვისი ცოდნა და გამოცდილება. ესაუბრე იმ ადამიანებს, რომლებსაც შენ ენდობი. ესაუბრე შენს საუკეთესო მეგობარს, მშობლებს ან იმ უფროს ადამიანებს, რომელთა ნდობაც შენა გაქვს. ჰკითხე რჩევა იმ მასწავლებელს, რომელსაც შენ აფასებ. ესაუბრე მათ, ვისაც ნარკოტიკები გახინჯული აქვთ და გულდიად მოგიყვებიან საკუთარი გამოცდილების, როგორც ”ადმაფრენის”, ასევე ”დაშვების” შესახებ. ყველაფერი კარგად მოიფიქრე და ჩათვალე, რომ სრულიად ნორმალურია, თუ შენ ”უარს” იტყვი, მიუხედავად იმისა, რას ამბობენ და აკეთებენ შენი მეგობრები. არჩევანი ყოველთვის შენზეა!

ამპულა

არ შეცდე !

ტაბლეტის სიდიდე არანაირ კავშირში არ არის მის შემადგენლობასა და იმ საფრთხესთან, რომელიც მას შეუძლია გამოიწვიოს.

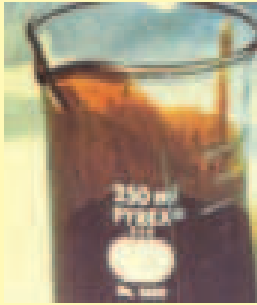

შპრიც-ტუბი

რაზე უნდა იფიქროს ადამიანმა

როდესაც საქმე ნარკოტიკებს ეხება, შენ უნდა გაითვალისწინო რამდენიმე მომენტი:

- შენ შეიძლება დაგაპატიმრონ, ნარკოტიკები თუ აღმოგიჩინეს
- ნარკოტიკების მიღებას გაუთვალისწინებელი შედეგები მოსდევს. მათ შეუძლია შენ ბოლო მოგიღონ
- ნარკოტიკების მიღება ყოველთვის არ არის სასიამოვნო, შენ შესაძლებელია როგორც კარგი, ასევე ცუდი “კაიფი” გქონდეს
- ნარკოტიკები აზიანებს სულსა და სხეულს. ცუდ “კაიფს” შეიძლება საშინელი შედეგები მოჰყვეს
- შენ ვერასოდეს ვერ იქნები იმაში დარწმუნებული, რა არის შენს ღონაში, რა იყიდე, რა დევს პაკეტში
- ნარკოტიკებს შეუძლია ფსიქიკურად და ფიზიკურადაც დამოკიდებული გაგხადოს
- ფსიქიკურად თუ ლაბილური ხარ, ნარკოტიკებს შეუძლია შენი ფსიქიკური მდგომარეობის გაუარესება, მათ შეუძლია გამოიწვიოს სულიერი დაავადება.

ზეთი

ფისი

იცოდე,

არჩევანი ყოველთვის

შენზეა !

ნუ გადაუხვევ შენს გადაწყვეტილებას

თუ მართლა არ ვინდა მიიღო ნარკოტიკები:

- მოძებნე ისეთი მეგობრები, რომლებიც არ იღებენ ნარკოტიკებს. თუ შენი მეგობრები გაგროძობინებენ, რომ შენ “ახსაიდში” ხარ, იცოდე, რომ შენსავით ბევრი სხვაც ფიქრობს, მაგრამ არ ღებულობს ნარკოტიკებს
- თაფი აარიდე იმ ადგილს, სადაც ყოდიან ნარკოტიკებს
- კონცენტრაცია გააკეთე ისეთ რამეზე, რაც შენ აღვადრთოვანებს, როგორიცაა შენი ინტერესები საყვარელი ხელოვნების მიმართ ან სპორტის სახეობა

პასტა

- ყურადღება მიაქციე შენს სხეულს
- სპორტი ამყარებს თვითშეგნებას და, ბუნებრივია, განიჭებს კარგ გრძნობას
- ხელოვნება ამაღლებს ადამიანის სულს.

რაც უფრო მაღლა მიფრინავ, მით უფრო დაბლა ეშვები !

ნარკოტიკებზე უარის თქმა

შენ თუ არ გინდა მიიღო ნარკოტიკები, შეგიძლია უბრალოდ თქვა: ”მე ნარკოტიკების გარეშეც შემიძლია ვისიაშოვნო”. ან ”არა! მე არ ვიცი, რას გამოიწვევს ჩემში ნარკოტიკები”.

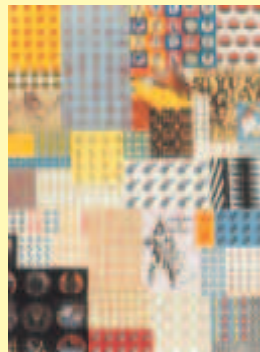
ის არც კი შთაიფონო, თითქოს ”მაგარი” არ იყო მხოლოდ იმიტომ, თუ ნარკოტიკებს არ მიიღებ. საკუთარი თავის გადარწმუნება თუ შეგიძლია, სწორედ ეს არის ”საკაიფო”.

ცხოვრებაში ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი რამ არის, რომ შენი თავის ერთგული დარჩე.

თუ გიძნელდება უთხრა ”უარი” შენს მეგობრებს ან თუ გგონია, რომ ისინი დაგცინებენ, მაშინ ტყუილს მიმართე, მაგ., ”ჩემთვის არ შეიძლება ნარკოტიკები, იმიტომ, რომ წაბლებს ვსვამ”. **ჯობია ჯანმრთელობა იცრუო, ვიდრე ავადმყოფმა იცოდე სიმართლე.**

მარისუანა

რატომ ნერვიულობენ მშობლები?

როდესაც მშობლები ბავშვებს ეკითხებიან, იღებენ თუ არა ისინი ნარკოტიკებს, მათ მხოლოდ ერთი პასუხის გაგონება სურთ – "არა". ზოგიერთი მშობელი ამასაც არ კითხულობს. ისინი ნარკოტიკების შესახებ დისკუსიისათვის მზად არ არიან და ამიტომ ცდილობენ თავიდან აიცილონ იგი. ეს ძალიან სამწუხარო ფაქტია, რადგან შესაძლებელია, რომ შენ სწორედ მშობლებთან გსურდეს საუბარი ნარკოტიკების შესახებ და არა მხოლოდ იმიტომ, რომ მათ იციან, რომ შენ ნარკოტიკებს იღებ. შეიძლება შენი ახლო მეგობარი გოგონა ან გოგონა იღებს ნარკოტიკებს და შენ მათზე ნერვიულობ; ან შენს მეგობარს სახლში ან სკოლაში ნარკოტიკებზე წაუსწრეს. საკუთარ თავს ეკითხები, "რა ეშველება მას?" და რჩევა გინდა მისცე.

- გაუწოდეთ ერთმანეთს დახმარების ხელი
- მოვლენებისადმი ჯიუტად მიდგომა არ არის საჭირო
- სიჯიუტე მხოლოდ იმას იწვევს, რომ ადამიანები უფრო მეტად ცდილობენ დაბლონ ის, რასაც აკეთებენ და კარგავენ უნთიერთპატივისცემას და ნდობას
- ეს სიცოცხლის დაბადებიდან ასე ხდება, ადამიანს განსაკუთრებით აინტერესებს ის, რაც აკრძალულია.

ხელში აიღე ინიციატივა

შესაძლებელია, სრულებითაც არ გსურდეს შენს მშობლებთან ნარკოტიკების შესახებ ლაპარაკი მით უმეტეს, თუ ისინი გასინჯული გაქვს, მაგრამ შენთვისაც და მათთვისაც უკეთესი იქნებოდა, კონსისტენტური პერიოდის დადგომამდე, თავად შენ წამოეყვით ამ საკითხზე საუბარი. გულახდილად მოუყევი შენს მშობლებს, რაც იცი და რა შეგეძინება. გჯეროდეს, მშობლები მხოლოდ შენს კეთილდღეობაზე ზრუნავენ. ზოგიერთმა მშობელმა არაფერი იცის ნარკოტიკების შესახებ. მას მხოლოდ ეს საშინელი ისტორიები ზარავს, ნარკოტიკებისაგან გარდაცვლილებს რომ ენება და მიაჩნია, რომ ე.წ. მსუბუქ ნარკოტიკებს მიყვარათ ძლიერი ნარკოტიკებისაგან, ან მშობლები ფიქრობენ, რომ ყველა აკრძალული ნარკოტიკი უფრო საშიშია, ვიდრე ნარკოტიკებისაგან და ალკოჰოლი. მშობლები სხვა ბევრი მიზეზის გამო არიან შეშფოთებული:

- ისინი ნერვიულობენ შენს ჯანმრთელობაზე და ზრუნავენ შენს უშიშროებაზე
- მათ ეშინიათ სამართლებრივი გადაწყვეტილებებისა შენს მიმართ
- მათი შენიშვნები და რჩევები მხოლოდ შენთვის სასიკეთოდ არის მიმართული
- მათ შეიძლება მცდარი წარმოდგენები ჰქონდეთ
- თავიანთი რელიგიური და მორალური თვალთახედვით ისინი წინააღმდეგნი არიან.

თუ შენი მშობლები მყარად დგანან თავიანთ მოსაზრებაზე, შეიძლება მათთან გულდიად საუბრისა და დისკუსიის ყოველგვარი სურვილი გაგიქრეს კიდევც. ეცადე, როგორმე მთავნერსო მათთან დაახლოება. წინააღმდეგ შემთხვევაში შენც და შენი მშობლებიც წაგებული რჩებით.

მშობლების განათლება

ზოგიერთი უფროსი ადამიანი ისევე ცუდად არის ინფორმირებული ნარკოტიკების შესახებ, როგორც ახალგაზრდობა

- აჩვენე მათ წიგნები ნარკოტიკების შესახებ (მათ შორის ეს წიგნიც)
- აჩვენე მათ აღიარებული დაწესებულებების ბროშურები
- ერთად იმსჯელეთ ნარკოტიკების შესახებ.

ერთმანეთთან საუბარი

მშობლებს ნარკოტიკების შესახებ გულდიად თუ დაელაპარაკები, შეგიძლია მათ თავიდან ააცილო ზედმეტი შიში, გაუგებრობა და ნერვიულობა.

შენ თუ ნარკოტიკები მიიღე, იცოდე, რომ ...

ყველა მშობელი აღშფოთდება, როდესაც აღმოაჩენს, რომ მისი შვილი იღებს ნარკოტიკებს. ზოგიერთ მშობელს ისიც ადარდება, როდესაც მისი შვილი ეწევა ან სვამს, განსაკუთრებით თუ იგი არასრულწლოვანია.

შენი მშობლების დამოკიდებულება ნარკოტიკებისადმი ზეგავლენას მოახდენს მათ რეაქციაზე.

მშობლები ზრუნავენ ბავშვებზე, თუნდაც ისინი უკვე გაზრდილები ან სახლიდან გადასულებიც იყვნენ.

ბავშვების ყოლა არის პასუხისმგებლობა მთელი სიცოცხლის მანძილზე.

წარმოდგინე შენი თავი მათ სიტუაციაში და იფიქრე, რა რეაქცია გექნებოდა შენ.

მცდარია!

ახალგაზრდობა იღებს ნარკოტიკებს, რადგან თითქმის მათ ცუდი მეგობრები იბოჯებს. არ არსებობს ცუდი მეგობარი. ყველა სოციალური ფუნქსი, უნიკური წარმომადგენლობისა თუ რელიგიის ადამიანი იღებს ნარკოტიკებს.

ამ თემაზე მშობლებთან ლაპარაკისას დაახლოებით ამას უნდა მოელოდე:

ზრუნვა: "შენ ნამდვილად იცი, რას იღებ?" "ნომ მეტყვი, რამე რომ ცუდად წავიფიქრებ?" "ჩვენ მხოლოდ გვინდა, რომ შენ ფრთხილად იყო". "რატომ გაქვს ნარკოტიკებზე მოთხოვნილება?"

იმედგაცრუება: "მე ვიმედოვნებდი, რომ ამის განცდა არასოდეს მომიწევდა". "მე ვერ ვიტყვი, რომ ამით ბედნიერი ვარ". "მე არ მინდა სხვა უბედურ მშობელს დაგემსგავსო". "მე სიმშვიდე მაქვს დაკარგული", "მე არ მსურს შენი მეგობრები პასუხისმგებელი გახადო იმისათვის, რომ მათ მოგცეს შენ ეს ნარკოტიკი".

შეკითხვა: "გადაწყვიტე მაგრამ შედეგებზე თუ იფიქრე?" "გააზრებული თუ გაქვს, რა შეიძლება მოხდეს, რაზე ცუდად რომ მოვიფიქრებ?" "იცი თუ არა, რომ ის, რასაც შენ აკეთებ, არაღვწიკალური და კანონსაწინააღმდეგოა?"

დახმარება: "დახმარება თუ დაგჭირდება, შეგიძლია ჩვენ მოგვმართო". "თუ რაიმე პრობლემა შეგექმნა, პირველ რიგში ჩემთან მოდი". "თუ შენ რაიმე სიძნელე შეგექმნა, არც იფიქრო, რომ დაძიმებო".

მშობლებთან ნარკოტიკებზე ასეთ საუბარს თუ შეძლებ, შეგიძლია დარწმუნებული იყო, რომ მომავალშიც მეგობრები და მიმნდობები იქნებით ერთმანეთთან. იქნებ შენ შეგიძლია მათ ისეთ რაღაცეებსაც შეპირდე, რაც მათ შიშს ცოტათი მაინც გააქარწყლებს, მაგ.,

- გაიგო და გაერკვე სიმართლეში ნარკოტიკების შესახებ
- ფრთხილად იყო ნარკოტიკების მიღებისას
- ნარკოტიკებს სხვა არაფერი შეურიო, მაგ., ალკოჰოლი
- გაიგო, თუ რა უნდა გააკეთო საშიშ სიტუაციებში
- იფიქრო სამართლებრივ შედეგებზე
- თვითონ მიმართო სამკურნალო დაწესებულებას

წინააღმდეგ შემთხვევაში უნდა მოელოდე რომ შენი მშობლები თავად გაარკვევენ ყველაფერს ნარკოტიკებთან დაკავშირებით და ინციატიფას ხელში აიღებენ.

წააკითხე ეს შენს მშობლებს

სწრაფ უაზრო განსჯასა და რაიმე შეცდომას თავი რომ აარიდოთ, ვთავაზობთ რამდენიმე პრაქტიკულ რჩევას, თუ როგორ შეგიძლიათ დაენმართოთ თქვენს შვილებს:

- შეაგროვეთ ინფორმაცია ნარკოტიკული საშუალებების შესახებ და ხელს ნუ ჰკრავთ თქვენს შვილს
- იყავით გულთბილი საკუთარი თავისა და ბავშვებისადმი, როდესაც საქმე ეხება თქვენს გამოცდილებებს ნარკოტიკულ საშუალებებთან დაკავშირებით, იქნება ეს ალკოჰოლი, ნიკოტინი, დამამშვიდებელი საშუალებები თუ კანაბისი
- ნუ იქნებით ავტორიტარული, თორემ დაკარგავთ თქვენს შვილს
- კარგად გაარკვეეთ, სად შეგიძლიათ იზოგოთ დახმარება სერიოზულ შემთხვევაში
- მიმართეთ სპეციალისტებს, მიიღეთ მათი რჩევა. ყოველგვარი სიტუაციიდან არსებობს გამოსავალი
- ეცადეთ იმეგობროთ თქვენს შვილთან
- შეუნახეთ საიდუმლოდ ის, რაზეც შეთანხმდებით
- იმოქმედეთ ერთად და გამარჯვებით

თუ შენი მშობლები ზერეაგირებენ

თუ შენს მშობლებს ღარიბი ინფორმაცია აქვთ ან სწრაფ რეაქციას მიმართავენ, ამას შეიძლება შემდეგი მოჰყვეს:

შოკი ან გაბრაზება: "მონჩა, შენ ყველა საზღვარს გადააბიჯე!"

ზერეაქცია: "შენ ხდები ნარკოტიკებზე დამოკიდებული!" "შენ შეიძლება გადაჭარბებული დოზის მიღებით მოკვდე!"

ურწმუნობა: "შენ იცი მაინც, რას აკეთებ?"

დანაშაულის გრძნობა და სირცხვილი: "რაში შევცდით ჩვენ?" "რა მოჰყვება ამას, სხვებმა რომ გაიგონ?"

საკუთარი თავის შეცოდება: "როგორ შეგიძლია შენ მე ეს გამიკეთო?"

დავა და უღტიმატუშები: "როგორ დაემართა ეს ჩემს შვილს". "შენ ჯიბის ფულს დღეიდან ვეღარ მიიღებ". "ჩვენ ახლავე პოლიციაში წავალთ".

გალანძლვა: "შენ არაფერში ვარგიხარ". "მონჩა! შენგან არაფერი აღარ გამოვა!"

ურწმუნობა ან იმის ცდა, რომ ეს დანაშაული ვინმეს გადააბრალო: "არა, ამას ჩემი ქალიშვილი არ იზამდა, ალბათ მეგობარმა უბიძგა". "მე აღარ მინდა ამის შესახებ რაიმე ვიცოდე".

რისი გაკეთება შეგიძლია

ეცადე გაიგო, რატომ ნერვიულობენ შენი მშობლები. წარმოიდგინე შენი თავი მათ მდგომარეობაში. იფიქრე იმაზე, რომ მათი რეაქცია შიშიდან და დანაშაულის გრძნობიდან გამომდინარეობს. ისინიც საჭიროებენ დახმარებას, რათა ეს სიტუაცია გაარკვიონ.

- თუ მშობლები შენ ვერ გაგიგებენ ან ყოყმანობენ რომ გაგიგონ, მიმართე სხვა გამგებიან უფროსს, მასწავლებელს, უფროს და-ძმას, ნათესავებს, მართლ რომ არ იყო
- გაქცევა, იმისთვის, რომ მუქარა აღარ განმეორდეს, არაფერს გიშველის, ეს სიტუაციას კიდევ უფრო გააღრმავებს. თუ ფიქრობ, სიტუაციის ცოტათი ჩაწყენარებამდე რამდენიმე დღით მეგობართან ან ნათესავთან დარჩები, შეგიძლია ასეც მოიქცე. მაგრამ იცოდე, საბოლოოდ მაინც მოგიწევს დაბრუნება
- როგორი განერვიულებული ან გაბრაზებულიც არ უნდა იყვნენ შენი მშობლები, დარწმუნებული იყავი, რომ მათ სურთ შენი კარგად ყოფნა.

შენ თუ სახლიდან წასვლი

სახლიდან წასვლის შემდეგაც დაურეკე ხოლმე შენს მშობლებს, თუნდაც მათ გითხრან, რომ შენ ამას შენთვის აკეთებ და არა მათთვის. შენ ასე უკეთ იგრძნობ თავს. თუ შენ არ გინდა უშუალო კონტაქტი გქონდეს შენს მშობლებთან, მიენდე ოჯახის სხვა წევრს ან რომელიმე მეგობარს, რათა შენმა მშობლებმა ის მაინც იცოდნენ, რომ კარგად ხარ. თუ აღარ იცი რა ქნა, რა გზას დაადგე, მიმართე ახალგაზრდულ ან ნარკოტიკების შესახებ რჩევის მომცემ ორგანიზაციებს (იხ. ტელეფონები ამ წიგნში, გვ. 142-143).

მეგობრობა + თანადგომა = გამარჯვებას

ნარკოტიკები და კანონი

თუმცა ნარკოტიკები დღეისათვის იშვიათობა როდია, მათი ფლობა ან გავრცელება აკრძალულია კანონით. კანონმდებლობა ნარკოტიკების შესახებ გასული საუკუნის დასაწყისიდან არსებობს და იგი თანდათან სულ უფრო მკაცრი ხდება. ნარკოტიკების მოხმარებისას ადამიანმა უსათუოდ გარკვეულ შედეგებზე უნდა იფიქროს. ნარკოტიკებთან დაკავშირებული კანონდარღვევის გამო ყოველწლიურად უამრავ ადამიანს აპატიმრებენ. სასჯელის ზომა ნარკოტიკებით კანონდარღვევისას ინდივიდუალურ დანაშაულზეა დამოკიდებული, კერძოდ, ვისთვის იყო ნარკოტიკები განკუთვნილი, დანაშაულის ჩამდენისათვის, თუ იგი ნარკოტიკების გამავრცელებელი იყო.

თუ პოლიციამ დააპატიმრა პირი, რომელსაც აღმოაჩნდა ნარკოტიკი მანქანაში ან საკუთარ ბინაში, თუნდაც ეს ნარკოტიკი მხოლოდ ამ პირისთვის ყოფილიყო განკუთვნილი, მის წინააღმდეგ აღიზრება სისხლის სამართლის საქმე. თუ შენ დამნაშავედ გცნობენ და სასჯელს გამოგიტანენ, შენ გეთვლება ნასამართლეობა, რომელიც წლების მანძილზე თან დაგყვება და საკმაოდ შეგნადრავს.

რომ დაისაჯო, არ არის საფაღდებულო ნარკოტიკი აღმოგინინონ. ქვეყანაში არსებული კანონმდებლობით ისჯება ის პირიც, რომელსაც დაუდგინდა ნარკოტიკული ნივთიერების ექიმის დანიშნულების გარეშე მიღების ფაქტი. თუ შენ ასეთი ფაქტი დაგიდგინეს სპეციალიზებულ ნარკოლოგიურ დაწესებულებაში, პირველ შემთხვევაში კანონით სასამართლო დაგაჯარიმებს ადმინისტრაციული წესით, ხოლო თუ ასეთი ფაქტი განმეორდა ერთი წლის განმავლობაში, შენ აუცილებლად ციხეში მოხვდები.

ჩვენ ეჭვი გვებარება, რომ შენ ან შენმა მშობლებმა ზუსტად იცოდეთ, რა სასჯელია განსაზღვრული ნარკოტიკებთან დაკავშირებით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში. ამიტომ გადავწყვიტეთ, აქ მოვიტანოთ ამონაწერი ამ კანონიდან. დაფიქრდი, ღირს თუ არა, რომ ქვემოთ მოყვანილი ეს სიტყვები უშუალოდ შენ შეგეხოს.

ნარკოტიკული დანაშაული

მუხლი 260. ნარკოტიკული საშუალების, მისი ანალოგის ან პრეკურსორის უკანონო დამზადება, წარმოება, შექმნა, შენახვა, გადაზიდვა, გადაგზავნა ან გასაღება

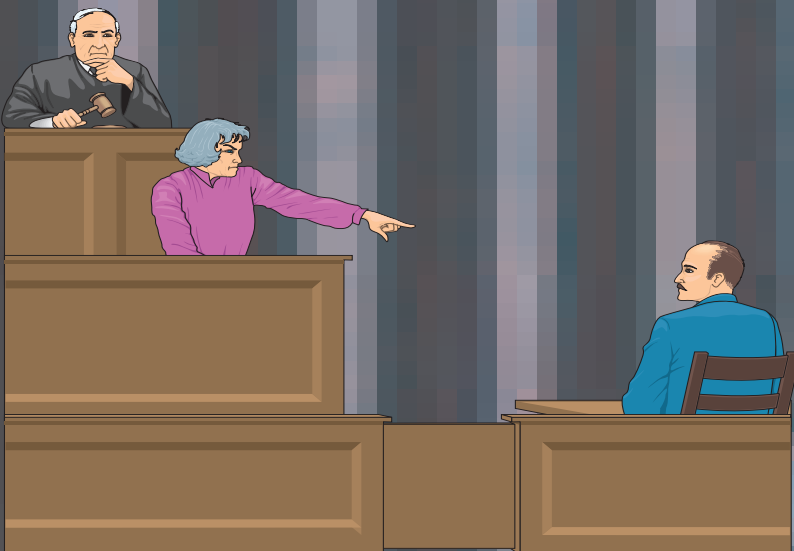
1. ნარკოტიკული საშუალების, მისი ანალოგის ან პრეკურსორის უკანონო დამზადება, წარმოება, შექმნა, შენახვა, გადაზიდვა, გადაგზავნა ან გასაღება, - ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ათ წლამდე.
2. იგივე ქმედება, ჩადენილი:
  - ა) დიდი ოდენობით;
  - ბ) წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ;
  - გ) სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით;
  - დ) არაერთგზის;
  - ე) იმის მიერ, ვისაც წინათ ჩადენილი აქვს კოდექსის ამ თავით გათვალისწინებული რომელიმე დანაშაული, - ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ექვსიდან თორმეტ წლამდე.
3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი:
  - ა) განსაკუთრებით დიდი ოდენობით;
  - ბ) ორგანიზებული ჯგუფის მიერ, - ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით რვიდან ოც წლამდე ან უკიდლო თავისუფლების აღკვეთით.

შენიშვნა: ამ თავით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის სისხლის სამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან თავისუფლდება ის, ვინც ნებაყოფლობით ჩააბარებს ნარკოტიკულ საშუალებას, მის ანალოგს, პრეკურსორს, ფსიქოტროპულ ნივთიერებას, მის ანალოგს ან ძლიერმოქმედ ნივთიერებას, თუ მის ქმედებაში არ არის სხვა დანაშაულის ნიშნები.

ვაუფროთხილდი თავისუფლებას !

მუხლი 261. ფსიქოტროპული ნივთიერების, მისი ანალოგის ან ძლიერმოქმედი ნივთიერების უკანონო დამზადება, წარმოება, შექმნა, შენახვა, გადაზიდვა, გადაგზავნა ან გასაღება

1. ფსიქოტროპული ნივთიერების ან მისი ანალოგის უკანონო დამზადება, წარმოება, შექმნა, შენახვა, გადაზიდვა, გადაგზავნა ან გასაღება, – ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით თორღულამდე ან/და თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ ღლამდე.
2. ძლიერმოქმედი ნივთიერების უკანონო დამზადება, წარმოება, შექმნა, შენახვა, გადაზიდვა, გადაგზავნა ან გასაღება, – ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ ღლამდე.
3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი:
  - ა) დიდი ოდენობით;
  - ბ) წინასწარი შეთანხმებით პირთა ჯგუფის მიერ;
  - გ) სამსახურებრივი მოვალეობის გამოყენებით;
  - დ) არაერთგზის;
  - ე) იმის მიერ, ვისაც წინათ ჩადენილი აქვს კოდექსის ამ თავით გათვალისწინებული რომელიმე დანაშაული, – ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთ ღლამდე.
4. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი:
  - ა) განსაკუთრებით დიდი ოდენობით;
  - ბ) ორგანიზებული ჯგუფის მიერ, – ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამიდან რვა ღლამდე.

მუხლი 262. საქართველოში ნარკოტიკული საშუალების, მისი ანალოგის ან პრეკურსორის უკანონოდ შემოტანა, საქართველოდან უკანონოდ გატანა ან ტრანზიტით საერთაშორისო გადაზიდვა

1. საქართველოში ნარკოტიკული საშუალების, მისი ანალოგის ან პრეკურსორის უკანონოდ შემოტანა, საქართველოდან უკანონოდ გატანა ან ტრანზიტით საერთაშორისო გადაზიდვა, -
ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთიდან ათ წლამდე.
2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი:
  - ა) დიდი ოდენობით;
  - ბ) წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ;
  - გ) სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით;
  - დ) არაერთგზის;
  - ე) იმის მიერ, ვისაც წინათ ჩადენილი აქვს კოდექსის ამ თავით გათვალისწინებული რომელიმე დანაშაული, -
ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით რვიდან თხუთმეტ წლამდე.
3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი:
  - ა) განსაკუთრებით დიდი ოდენობით;
  - ბ) ორგანიზებული ჯგუფის მიერ, -
ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ათიდან ოც წლამდე ან უვადო თავისუფლების აღკვეთით.

მუხლი 263. საქართველოში ფსიქოტროპული ნივთიერების, მისი ანალოგის ან ძლიერმოქმედი ნივთიერების დიდი ოდენობით უკანონოდ შემოტანა, საქართველოდან უკანონოდ გატანა ან ტრანზიტით საერთაშორისო გადაზიდვა

1. საქართველოში ფსიქოტროპული ნივთიერების, მისი ანალოგის ან ძლიერმოქმედი ნივთიერების დიდი ოდენობით უკანონოდ შემოტანა, საქართველოდან უკანონოდ გატანა ან ტრანზიტით საერთაშორისო გადაზიდვა, -
ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ხუთ წლამდე.
2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი:
  - ა) განსაკუთრებით დიდ ოდენობით;
  - ბ) ჯგუფურად;
  - გ) სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით;
  - დ) არაერთგზის;
  - ე) იმის მიერ, ვისაც ჩადენილი აქვს კოდექსის ამ თავით გათვალისწინებული რომელიმე დანაშაული, -
ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ოთხიდან თორმეტ წლამდე.

მუხლი 264. ნარკოტიკული საშუალების, მისი ანალოგის ან პრეკურსორის, ფსიქოტროპული ნივთიერების, მისი ანალოგის ან ძლიერმოქმედი ნივთიერების მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრება ან გამოძალგა

1. ნარკოტიკული საშუალების, მისი ანალოგის ან პრეკურსორის, ფსიქოტროპული ნივთიერების, მისი ანალოგის ან ძლიერმოქმედი ნივთიერების მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრება ან გამოძალგა, - ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ოთხ წლამდე.
2. იგივე ქმედება, ჩადენილია:
  - ა) დიდი ოდენობით;
  - ბ) წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ;
  - გ) სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით;
  - დ) არაერთგვის;
  - ე) იმის მიერ, ვისაც წინათ ჩადენილი აქვს კოდექსის ამ თავით გათვალისწინებული რომელიმე დანაშაული;
  - ვ) ძალადობით, რომელიც საშიში არ არის სიცოცხლისათვის ან ჯანმრთელობისათვის, ან/და ასეთი ძალადობის მუქარით, - ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ოთხიდან რვა წლამდე.
3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილია:
  - ა) განსაკუთრებით დიდი ოდენობით;
  - ბ) ორგანიზებული ჯგუფის მიერ;
  - გ) სიცოცხლისათვის ან ჯანმრთელობისათვის საშიში ძალადობით ან/და ასეთი ძალადობის მუქარით, - ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით შვიდიდან თხუთმეტ წლამდე.

მუხლი 265. ნარკოტიკული საშუალების შემცველი მცენარის უკანონო დათესვა, მოყვანა ან კულტივირება

1. ნარკოტიკული საშუალების შემცველი მცენარის უკანონო დათესვა, მოყვანა ან კულტივირება, - ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთ წლამდე.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი:

- ა) დიდი ოდენობით;
- ბ) წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ;
- გ) სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით;
- დ) არაერთგზის;
- ე) იმის მიერ, ვისაც წინათ ჩადენილი აქვს კოდექსის ამ თავით გათვალისწინებული რომელიმე დანაშაული, - ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან შვიდ წლამდე.

3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი:

- ა) განსაკუთრებით დიდი ოდენობით;
- ბ) ორგანიზებული ჯგუფის მიერ, - ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთიდან ათ წლამდე.

მუხლი 266. ნარკოტიკული საშუალებების, მისი ანალოგის ან პრეკურსორის, ფსიქოტროპული ნივთიერების ან მისი ანალოგის უკანონო წარმოებისათვის ფარული ლაბორატორიის მოწყობა ან შენახვა

1. ნარკოტიკული საშუალებების, მისი ანალოგის ან პრეკურსორის, ფსიქოტროპული ნივთიერების ან მისი ანალოგის უკანონო წარმოებისათვის ფარული ლაბორატორიის მოწყობა ან შენახვა, - ისჯება გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი:

- ა) ჯგუფურად;
- ბ) სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით;
- გ) იმის მიერ, ვისაც წინათ ჩადენილი აქვს კოდექსის ამ თავით გათვალისწინებული რომელიმე დანაშაული, - ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთ წლამდე.

მუხლი 267. ნარკოტიკული საშუალებების შესაძენად ყალბი რეცეპტის ან სხვა დოკუმენტის დამზადება გასაღების მიზნით ან გასაღება

1. ნარკოტიკული საშუალებების შესაძენად ყალბი რეცეპტის ან სხვა დოკუმენტის დამზადება გასაღების მიზნით ან გასაღება, - ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი:

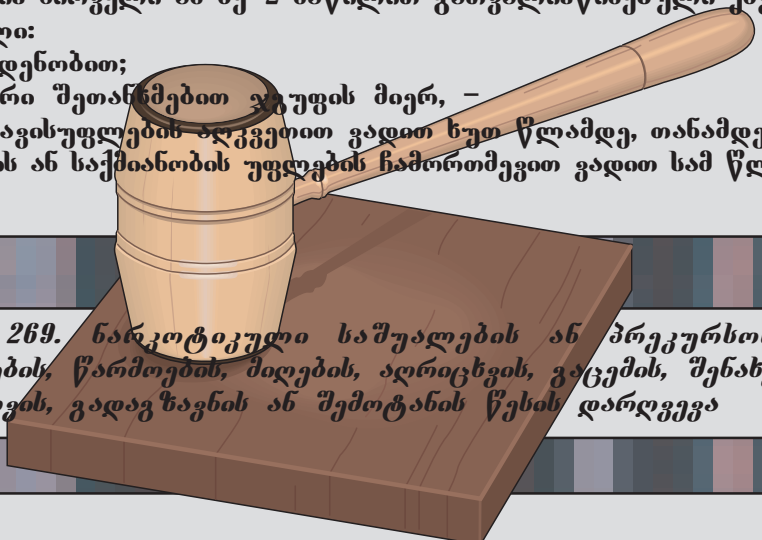
- ა) არაერთგზის ან სხვისთვის დახმარების გაწევის მიზნით;
- ბ) სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, - ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ან უპმისოდ.

3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი:

- ა) დიდი ოდენობით;
- ბ) წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ, - ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით რვა წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.

მუხლი 268. ფსიქოტროპული ან ძლიერმოქმედი ნივთიერების შესაძენად ყალბი რეცეპტის ან სხვა დოკუმენტის დამზადება გასაღების მიზნით ან გასაღება

1. ფსიქოტროპული ან ძლიერმოქმედი ნივთიერების შესაძენად ყალბი რეცეპტის ან სხვა დოკუმენტის დამზადება გასაღების მიზნით ან გასაღება, - ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ წლამდე.
2. იგივე ქმედება, ჩადენილი:
  - ა) არაერთგზის ან სხვისთვის მომსახურების გაწევის მიზნით;
  - ბ) სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, - ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით ერთ წლამდე ან უამისოდ.
3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი:
  - ა) დიდი ოდენობით;
  - ბ) წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ, - ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.

მუხლი 269. ნარკოტიკული საშუალების ან პრეკურსორის დამზადების, წარმოების, მიღების, აღრიცხვის, გაცემის, შენახვის, გადაზიდვის, გადაგზავნის ან შემოტანის წესის დარღვევა

1. ნარკოტიკული საშუალების ან პრეკურსორის დამზადების, წარმოების, მიღების, აღრიცხვის, გაცემის, შენახვის, გადაზიდვის, გადაგზავნის ან შემოტანის წესის დარღვევა, რამაც მისი უკანონო ბრუნვაში მოქცევა გამოიწვია, - ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით ერთ წლამდე ან უამისოდ.
2. იგივე ქმედება, რამაც დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალების ან პრეკურსორის უკანონო ბრუნვაში მოქცევა ან სხვა მძიმე შედეგი გამოიწვია, - ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.

მუხლი 270. ფსიქოტროპული ან ძლიერმოქმედი ნივთიერების დამზადების, წარმოების, მიღების, აღრიცხვის, გაცემის, შენახვის, გადაზიდვის, გადაგზავნის ან შემოტანის წესის დარღვევა

1. ფსიქოტროპული ან ძლიერმოქმედი ნივთიერების დამზადების, წარმოების, მიღების, აღრიცხვის, გაცემის, შენახვის, გადაზიდვის, გადაგზავნის ან შემოტანის წესის დარღვევა, რამაც მისი უკანონო ბრუნვაში მოქცევა გამოიწვია, -
ისჯება ჯარიმით ან გამოსწორებელი სამუშაოთი ვადით სამ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ან უაპიზოდ.
2. იგივე ქმედება, თანამდებობის უკანონო ბრუნვაში მოქცევა ან სხვა მძიმე შედეგი გამოიწვია, -
ისჯება ჯარიმით ან გამოსწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ან/და თავისუფლების აღკვეთით ხუთწლიანი ვადით, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.

მუხლი 271. ნარკოტიკული საშუალებების, მისი ანალოგის, ფსიქოტროპული ნივთიერების, მისი ანალოგის უკანონოდ მოხმარებისათვის ბინის ან სხვა სადგომის დათმობა

1. ნარკოტიკული საშუალებების, მისი ანალოგის, ფსიქოტროპული ნივთიერების, მისი ანალოგის უკანონოდ მოხმარებისათვის ბინის ან სხვა სადგომის დათმობა, -
ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე.
2. იგივე ქმედება, ჩადენილი:
  - ა) არაერთგზის;
  - ბ) ახვარებით;
  - გ) არასრულწლოვანის ან იმის მიმართ, ვინც ვადის დეზინტოქსიკაციური თერაპიის კურსს, -
ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთ წლამდე.
3. ნარკოტიკული საშუალებების, მისი ანალოგის, ფსიქოტროპული ნივთიერების, მისი ანალოგის უკანონოდ მოხმარებისათვის სპეციალური სადგომის მოწყობა ან/და ასეთ სადგომში მისი უკანონოდ მოხმარების ორგანიზება, -
ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამიდან ექვს წლამდე.
4. ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი:
  - ა) ორგანიზებული ჯგუფის მიერ;
  - ბ) არაერთგზის, -
ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთიდან ათ წლამდე.

მუხლი 272. ნარკოტიკული საშუალების, მისი ანალოგის, ფსიქოტროპული ნივთიერების, მისი ანალოგის მოხმარებაზე დაყოლიება

1. ნარკოტიკული საშუალების, მისი ანალოგის, ფსიქოტროპული ნივთიერების, მისი ანალოგის მოხმარებაზე დაყოლიება, – ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე.
2. იგივე ქმედება, ჩადენილი:
  - ა) არაერთგზის;
  - ბ) ორი ან მეტი პირის ან არასრულწლოვანის მიმართ, – ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ათ წლამდე.

მუხლი 273. პირადი მოხმარებისათვის ნარკოტიკული საშუალების, მისი ანალოგის ან პრეკურსორის მცირე ოდენობით უკანონო დამზადება, შექენა, შენახვა ან/და ექიმის დანიშნულების გარეშე უკანონოდ მოხმარება

პირადი მოხმარებისათვის ნარკოტიკული საშუალების, მისი ანალოგის ან პრეკურსორის მცირე ოდენობით უკანონო დამზადება, შექენა, შენახვა ან/და ექიმის დანიშნულების გარეშე უკანონოდ მოხმარება, ჩადენილი ასეთი ქმედებისათვის აღმინისტრაციული სახდელის დადების შემდეგ, – ისჯება ჯარიმით ან საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომით ვადით ას ოციდან ას ოთხმოც საათამდე ან ტუსადობით ვადით სამ თვემდე ან/და თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთ წლამდე.

მუხლი 274. იძულებითი მკურნალობისათვის თავის არიდება

ნარკომანის მიერ სპეციალურ სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებაში იძულებითი მკურნალობისათვის ვიუტად თავის არიდება, – ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე.

**განსოვდეს, თუ შენ ნარკოტიკებს ფლობ, გაქვს იგი
ჯიბეში ან ჩანთაში, შენს მანქანაში ან სახლში,
შეიძლება დაგაპატიმრონ!!!**

აკრძალულია! იმ ნარკოტიკების ფლობა, რომელიც ექვემდებარება კონტროლს კანონით ნარკოტიკული საშუალებებისა და ფსიქოტროპული ნივთიერების შესახებ.

თუ ვინმე ფლობს ნარკოტიკებს თუნდაც მცირე რაოდენობით საკუთარი გამოყენებისათვის, მოსამართლეს შეუძლია აღძრას სისხლის სამართლის საქმე და დაიწყოს პროცესი.

ნარკოტიკების უკანონო ფლობა და მათი გაფრცელება ისჯება კანონით. მაგალითად, ვისაც აქვს ჰაშიშის თუნდაც მცირე რაოდენობა, გაასამართლებენ ნარკოტიკების ფლობის ან გაფრცელების ბრალდებით. ამ შემთხვევაში მნიშვნელოვანია როგორც ნარკოტიკის რაოდენობა, ასევე მისი შემადგენლობა.

ნარკოტიკის გაჩუქება მეგობრებზე ან სხვა პირზე, უკვე დასჯადი ქმედებაა, და იგი ითვლება გაფრცელებად.

სხვა დასჯადი ქმედებები

- პიროვნების მიმართ შეიძლება აღძრას სისხლის სამართლის საქმე, თუ:
- ნარკოტიკული საშუალების შემცველი მცენარე, მავ., კანაფი ან ყაყაჩო დათესა და მოაშენა
  - ნარკოტიკის მიღებაზე დაიყოლია სხვა პირი
  - ფლობს იმ ნივთებს და ნივთიერებებს, რომელიც საჭიროა ნარკოტიკების დასამზადებლად
  - ნარკოტიკები უცხოეთიდან შემოიტანა ან გაიტანა
  - ექიმის დანიშნულების გარეშე ფლობს ან მოიხმარა ნარკოტიკი

უნდა იცოდე შენი უფლებები

თუ შენ

პოლიციასთან პრობლემები გაგინდა, მოიქეცი მშვიდად, არ აღელდე, არ მიაყენო შეურაცხყოფა პოლიციელს, დაემორჩილე მას, რომელიც იცავს კანონს და წარმოადგენს შენი ქვეყნის ხელისუფლებას

ადამიანის თავისუფლება, პირველ რიგში, არის კანონის პატივისცემა, მისი დაცვა და არა თავაშვებულობა. იმისთვის, რომ იყო თავისუფალი, კარგად უნდა იცოდე როგორც შენი, ასევე სხვისი უფლებები და მოვალეობები

რა უფლებები გაქვს შენ:

- ადამიანი არასრულწლოვნად ითვლება 18 წლამდე
- სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას პოლიციელი ვალდებულია ზუსტად დაიცავს მოქალაქის კანონიერი უფლებები. კანონით დადგენილი წესით, მოქალაქის უფლებების შეზღუდვისას, პოლიციის თანამშრომელი წარუდგება მოქალაქეს, წარუდგენს პირადობის მოწმობას, განუმარტავს კონკრეტული შეზღუდვის გამოყენების საფუძველს და უფლებებს
- არასრულწლოვანების უფლებების შეზღუდვის შემთხვევაში, თუ პოლიციის თანამშრომლის მოქმედებას თან ახლავს სიტყვები - კანონის სახელით, ყველა ვალდებულია დაემორჩილოს და შეასრულოს პოლიციის თანამშრომლის კანონიერი მოთხოვნა
- 7-იდან 18 წლამდე არასრულწლოვანთა უფლებებსა და კანონით დაცულ ინტერესებს იცავენ მათი მშობლები, მშვილებლები ან მწრუსებლები. სასამართლო ვალდებულია საქმეში ჩააბას თვით არასრულწლოვანიც

- სისხლის სამართლის კოდექსის მე-12 მუხლის თანახმად, საქართველოში სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა ეკისრება იმ პირთ, რომელთაც დანაშაულის ჩადენამდე შეუსრულდათ 16 წელი
- ბავშვის შეურაცხყოფა ე.ი. მისი პატივისა და ღირსების განზრახ დამცირება, ისევე როგორც უფროსებისა, ისჯება სისხლის სამართლის კოდექსის 138-ე მუხლით
- საქართველოს კონსტიტუციის მე-18 მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, ადამიანის დაკავება დასაშვებია კანონით განსაზღვრულ შემთხვევებში, საგანგებოდ უფლებამოსილი პირის მიერ. თავისუფლება შეზღუდული პირი უნდა წარედგინოს სასამართლოს არაუგვიანეს 48 საათისა. თუ მომდევნო 24 საათის განმავლობაში სასამართლო არ მიიღებს გადაწყვეტილებას დაპატიმრების ან თავისუფლების სწავგარი შეზღუდვის შესახებ, პირი დაუყოვნებლივ უნდა განთავისუფლდეს
- არავის დაპატიმრება არ შეიძლება მოსამართლის ბრძანების ან სხვა სასამართლო გადაწყვეტილების გარეშე
- არასრულწლოვანთა დანაშაულის შესახებ საქმე სასამართლოში უნდა განიხილონ მოსამართლეებმა, რომლებსაც გაგლილი აქვთ სპეციალური მომზადება პედაგოგიკასა და ფსიქოლოგიაში
- 16 წლამდე არასრულწლოვანის დანაშაულის შესახებ საქმე განიხილება დანურულ სასამართლო სნდომაზე
- არასრულწლოვანის მიმართ აღკვეთის ღონისძიებად დაპატიმრება გამოიყენება მხოლოდ იმ შემთხვევებში, თუ მას ბრალი ედება დანაშაულში, რომელიც (სისხლის სამართლის კოდექსის მინედვით) ისჯება თავისუფლების აღკვეთით 5 წელზე მეტი ვადით
- უკანონოდ, დაუსაბუთებლად დაპატიმრებულ არასრულწლოვანს აქვს კომპენსაციის მიღების მოთხოვნის უფლება

- არასრულწლოვანის მიმართ შეიძლება გამოყენებულ იქნას შემდეგი სახის თავისუფლების აღკვეთის ღონისძიებები: დაპატიმრება, შინაპატიმრობა, პოლიციის ზედამხედველობაში გადაცემა, ხელწერილი გაუსვლელობისა და სათანადო ქცევის შესახებ, გირაო, პირადი თავდებობა, აგრეთვე მეთვალყურეობაში გადაცემა

- სრულწლოვანი ბრალდებულისაგან განსხვავებით, არასრულწლოვანი შეიძლება მეთვალყურეობისათვის გადაეცეს მშობლებს, მეურვეებს, მზრუნველებს ან დანურული საბავშვო დაწესებულების ადმინისტრაციას

- არასრულწლოვანის მშობლების, მეურვეების, მზრუნველების ან სხვა პირთათვის სამეთვალყურეოდ გადაცემა შეიძლება მხოლოდ მათი და თვით არასრულწლოვანის თანხმობით

ბავშვის დანაშაულის შესახებ საქმის განხილვის დრო და ადგილი სასამართლომ უნდა აცნობოს არასრულწლოვანთა საქმეების სამთავრობო კომისიას, რომელიც შეიქმნა 1997 წლის 20 მაისს საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით

თუ დაგაკავებს და საჭიროა შენი დაკითხვა:

- შენ გაქვს დუმილის უფლება
- შენ შეგიძლია არ მისცე ჩვენება, თუ არ გყავს ადვოკატი ან სახელმწიფოს მიერ დანიშნული დამცველი
- თუ არ გამოიყენებ დუმილის უფლებას, უმჯობესია თქვა სიმართლე
- შენი დაკავებისთანავე გალდებულნი არიან დაუყოვნებლივ აცნობონ ამის შესახებ შენს მშობლებს, კანონიერ წარმომადგენელს ან სხვა ნათესავებს

- მომკვლევი, გამოძიებული, პროკურორი ვალდებული არიან არასრულწლოვანის პირველი დაკითხვისთანავე უზრუნველყონ საქმეში ადვოკატის ან დამცველის მონაწილეობა
- არასრულწლოვანი ეჭვმიტანილისა და ბრალდებულის დაკითხვა არ შეიძლება შეუსვენებლივ გაგრძელდეს 2 საათზე მეტ ხანს, ხოლო მთლიანად დღეში 4 საათზე მეტ ხანს
- თუ შენ განაცხადე, რომ დაიღალე დაკითხვის დროს, დაკითხვა უნდა შეწყდეს ზემოთ აღინიშნული დროის გასვლამდე

- 7 წლამდე ასაკის მოწმის დაკითხვა შეიძლება მხოლოდ მშობლის ან, მისი არარსებობის შემთხვევაში, სხვა წარმომადგენლის თანხმობით
- 14 წლამდე ასაკის მოწმის დაკითხვა ტარდება პედაგოგის ან კანონიერი წარმომადგენლის თანდასწრებით
- 16 წლამდე ასაკის მოწმეს განუმარტავენ მის მოვალეობას, ილაპარაკოს მხოლოდ სიმართლე, მაგრამ მას არ აფრთხილებენ ჩვენების მიცემაზე უარის თქმისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შესახებ

თუ გაგასამართლებენ

- თუ შენ გაგასამართლეს ან დამნაშავედ გალიარეს, მაშინ სასჯელი დამოკიდებულია:
- შენს მიერ ჩადენილი ქმედების სიმძიმეზე
  - ნარკოტიკის რაოდენობაზე
  - ნარკოტიკის სახეობაზე
  - რა დანიშნულებისთვის გქონდა შენ ეს ნარკოტიკი
  - შენს ასაკზე
  - არის თუ არა ეს შენი პირველი სისხლის სამართლის დანაშაული

**ვიდრე ინფორმაციას მიიღებ თითოეულ ნარკოტიკის შესახებ,
გვინდა ზოგადად გაეცნო მათ მოქმედებას და როგორ
აჯგუფებენ მათ ექიმები**

უბირველეს ყოვლისა, უნდა იცოდე, რომ ყველა ის საშუალება, რომელიც ახდენს ფსიქიკაზე აქტიურ მოქმედებას, იყოფა ორ დიდ ჯგუფად: ნარკოტიკულ საშუალებებად და ფსიქოტროპულ ნივთიერებებად. ეს დაყოფა პირობითია, განისაზღვრება მხოლოდ მსოფლიოს მეცნიერთა შეთანხმებით და დამოკიდებულია იმაზე, თუ რომელ სიაში შეიტანეს ესა თუ ის ნივთიერება. ამ ნივთიერებებს ერთი თვისება ახასიათებს – ყველა იწვევს მიჩვევას და დროთა განმავლობაში დამოკიდებულს ხდის ადამიანს მათ მიმართ. იშვიათი გამონაკლისის გარდა, ყველა ისინი ან წაშალს წარმოადგენს, ან გამოიყენება საკვებად. ექიმის მეთვალყურეობით ამ ნივთიერებების მცირე რაოდენობით საჭიროებისამებრ გამოყენება არ არის მაგნებელი. მათ ზიანი მოაქვთ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ადამიანი მათ იყენებს ზომაზე მეტად და ხანგრძლივი დროის განმავლობაში. ასეთ შემთხვევაში, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, ადამიანი ფსიქიკურად ან მისი ორგანიზმი ფიზიკურად ხდება დამოკიდებული მათ მიმართ. ამ ნივთიერებების ეს თვისება საერთოა ყველასთვის, მისი ინტენსივობა დაკავშირებულია ნივთიერების სახეობასთან და დამოკიდებულია მიღებულის რაოდენობაზე.

რატომ ხდება ეს ?

ადამიანის ორგანიზმი მოწყობილია ისე, რომ მისთვის აუცილებელია სისტემატურად მიიღოს სიამოვნება. სიამოვნების მიღების მრავალი საშუალება არსებობს. ჩვენ სიამოვნებას განვიცდით, როდესაც მივირთმევთ გემრიელ საკვებს, დაკავებული ვართ საინტერესო და სასიამოვნო საქმიანობით, ვუმწერთ სიღამაზეს, ვხვდებით და ურთიერთობა ვვაქვს საყვარელ ადამიანებთან. სიამოვნება თან ხდევს ყოველგვარ გამარჯვებას, ცოდნით კმაყოფილებას, სხვაზე მწრუნეველობას, სხვის მიერ შენი ქცევის ან საქმიანობის შექებას და დაფასებას და მრავალ და მრავალ ქმედებას, რომელსაც ადამიანი ახორციელებდა, ახორციელებს და განახორციელებს მომავალშიც. ასეთ დროს ორგანიზმში აქტიურდება ზოგიერთი განსაკუთრებული ნივთიერების ცვლა. გამოიყოფა ეს ნივთიერებები, გარდაიქმნება სხვა ნივთიერებებად, თავსდება ადამიანის ტვინის განსაკუთრებულ უბნებში და იქ კვლავ განიცდის გარდაქმნას. ამ პროცესს ადამიანი შეიგრძნობს, როგორც სიამოვნებას. ამ ნივთიერებებს მეცნიერები კატექოლამინებს უწოდებენ. ერთ-ერთი ყველაზე მთავარი ამ პროცესში არის ნივთიერება დოფამინი, რომლის ცვლაც ორგანიზმში განაპირობებს ყოველივე ზემოთხსენებულს, ხოლო თვით ამ პროცესს მეცნიერები ”დაჯილდოვების ბილიკს” ეძახიან. ამ ”ბილიკზე” დოფამინი ასრულებს ნეიროქიმიური ვადამცემის როლს. ყველა ნივთიერება, რომელიც მიჩვევას იწვევს, არის ეს ძლიერი ნარკოტიკი ჰეროინი, კოკაინი, თუ თამბაქო და ყაფა, ცვლის დოფამინის რაოდენობას და ამით იწვევს ცვლილებებს

რას ნიშნავს მინვევა?

როდესაც ადამიანი ნორმალურად ფუნქციონირებს, “სიამოვნების ბილიკზე მორბენალი ნივთიერებები” გარკვეული რაოდენობით გამოიყოფა და ძაღვებზე იხარჯება. როდესაც ადამიანი ნელოფნურად ცდილობს სწორად და ძლიერი სიამოვნების შეგრძნება გამოიწვიოს, გამოყოფილი ნივთიერების დიდი რაოდენობა ვერ ასწრებს დახარჯვას, მას თანდათან ემატება ამ ნივთიერებების სულ ახალ-ახალი რაოდენობა, რაც იწვევს ორგანიზმის შემგუებლობას ამ ახალი გაზრდილი რაოდენობისადმი. ორგანიზმის ამტანობას ამა თუ იმ ნივთიერებისადმი მის ტოლერანტობას უწოდებენ, ხოლო როდესაც ის მატულობს, ლაპარაკობენ ტოლერანტობის მომატებაზე ანუ იმაზე, რომ ორგანიზმი მიეჩნება ამ ნივთიერებას. სწორედ ამაშია ნარკომანიის მზაკვრობა და მისი საშიშროება.

მოვლენები კი ვითარდება ასე

სწორად ხდება, რომ ერთ მშვენიერ დღეს, ნარკოტიკის პირველი გასინჯვის დღიდან ხანმოკლე დროის შემდეგ, ადამიანის ორგანიზმი არკვევს, რომ უკვე ეს ჭარბი ნივთიერება გახდა მისთვის ნორმა და, თუ სისტემატურად ნელოფნურად არ მიიღო იგი, ელემენტარულად შია ან წყურია. ამას კი უკვე დამოკიდებულება ჰქვია. თუმცა არც ეს არის ამ პროცესის დასასრული. ადამიანი გარკვეული დროის მანძილზე ჩერდება ნივთიერების გარკვეულ რაოდენობაზე, შემდეგ უმატებს მის დოზას, აღწევს გარკვეულ პიკს, რის შემდეგაც რამდენიც არ უნდა მოუმატო, საშველი მაინც არ არის. ან კიდევ უარესი, ეს ნივთიერებები იწყებს შენი სურვილისა და მოლოდინის საპირისპირო მოქმედებას.

ჩვენ ზემოთ აღვნიშნეთ, რომ ნივთიერებებს ანსხვავებენ ნარკოტიკებად და ფსიქოტროპულ ნივთიერებებად. მათი თვისებები სწორად ჰგავს ერთმანეთს, თუმცა საკმაოდ განსხვავდება კიდევ. ძირითადად მათ სამ ჯგუფად ყოფენ. ეს არის სტიმულატორული მოქმედების ანუ ამგზნები, ე.წ. დეპრესანტები ანუ ის ნივთიერებები, რომლებიც იწვევს დამშვიდებას, დაწყნარებას, ძილის მოგვრას, გაბრუებას, და ჰალუცინოგენები ანუ ის ნივთიერებები, რომლებიც ცვლის ადამიანის აღქმის უნარს, იწვევს სამყაროს არასწორ აღქმას ანუ ჰალუცინაციებს. ნარკომანების მიერ გამოყენებული ნივთიერებები ყოველთვის ერთი ტიპის არაა და სწორად ერთდროულად რამდენიმე თვისებას ატარებს. ამიტომ ყოველთვის კარგად უნდა იცოდეთ რას ღებულობ.

რა ზემოქმედება აქვს ნარკოტიკებს ?

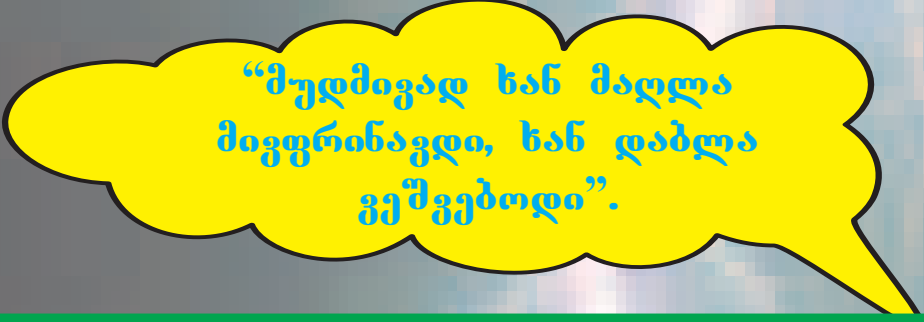
- ასტიმულირებს (მაგ., ამფეტამინები, ექსტაზი, კოკაინი, კათი, თამბაქო)
- ამშვიდებს (მაგ., ალკოჰოლი, თამბაქო, ჰაშიში, ბარბიტურატები)
- იწვევს ჰალუცინაციებს (მაგ., ლსდ, ექსტაზი, ჰაშიში, მესკალინი, მსილოციბინი)
- აბრუებს და იწვევს ვიფორიას (მაგ., მორფინი, ოპიუმი, ჰეროინი)

რას შევგრძნობთ ?

- უმეტესობა სტიმულატორებისა, პირველ რიგში, ზემოქმედებს ადამიანის შეგრძნებებსა და თვითგრძნობაზე. ყველაზე ნათელია თამბაქოს ზემოქმედება, მაგ., მსუბუქი თაგბრუნსეგვა პირველი სიგარეტის მოწევის შემდეგ, ალკოჰოლის პირველი ყლუბის შემდეგ წარმოშობილი ე.წ. “ღარტყმა” და სითბოს შეგრძნება სხეულში. ეს გრძნობა ენერჯის მომცემია, სხეულსა და თავში ყველაფერი გიტრიალებს, სიმსუბუქესა და სითბოს გრძნობს.
- მარინუანამ, ექსტაზმა და ამფეტამინებმა შეიძლება გამოიწვიოს მოძრაობისა და ცეკვის სურვილი. მდმა-ს (ექსტაზის წინამორბედი) მიღების შემდეგ ადამიანი გრძნობს ტემპერატურის მომატებას და ღრმა ჩასუნთქვის სურვილს.
- დეპრესანტები ამშვიდებს ცენტრალურ ნერვულ სისტემას. გულისცემა სუსტდება. ადამიანი თავს კარგად გრძნობს, განტვირთულია, არ არის შებოჭილი, გრძნობს აღმაფრენას.
- ჰალუცინოგენების მოქმედება იწყება დაახლოებით ერთი საათის შემდეგ სამყაროს აღქმის ცვლილებით. ეს შეიძლება სასიამოვნო იყოს, თუ მაგ., ფერებს უფრო ინტენსიურად აღიქვამ, და უსიამოვნოც, თუ დაგებადა აზრი, რომ თითქოს ვიღაც უცხო პირი გემუქრება და საშიშროება მოგელის. ამ ნარკოტიკის ზემოქმედება საათობით გრძელდება.

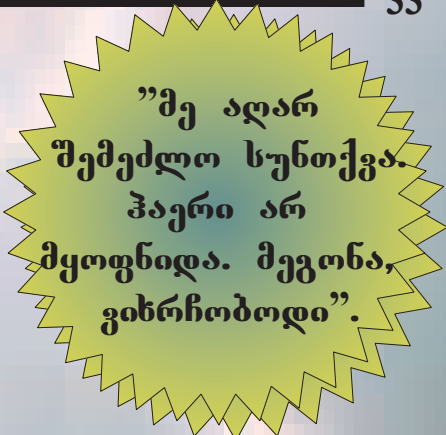
საშიშია იმ საშუალებების მოხმარება, რომელთა შესახებ არც არაფერი იცი და არ იცი, რა შედეგი შეიძლება მოჰყვეს მათ მიღებას. ნარკოტიკულ საშუალებებს ხშირად უმატებენ კოფეინს, ფქვილს, გლუკოზას ან ძაღლების ჭიის საწინააღმდეგო საშუალებებსაც კი. ყოველივე ეს კი შეიძლება ზიანის მომტანი იყოს. ხშირად სხვადასხვა ნარკოტიკულ საშუალებებს ერთმანეთში ურევენ, მაგ., ექსტაზსა და კეტამინს, რასაც შეიძლება საშინელი და გაუთვალისწინებელი გვერდითი რეაქციები მოჰყვეს.

გაფრთხილება!
ნარკოტიკების კომბინირება ყოველთვის დიდი
შეცდომაა, რადგან ყველა ნარკოტიკული
საშუალება თავისებურად ზემოქმედებს და
არსებობს ზედოზირების საშიშროება!!!

შენ, შენი განწყობა და შენი მეგობრები

თუ რა ზემოქმედება ექნება ამა თუ იმ ნარკოტიკულ საშუალებას შენზე, ნაწილობრივ მის შემადგენელ ნივთიერებებზეა დამოკიდებული. ერთი და იგივე ნარკოტიკული საშუალების მოქმედება შეიძლება განსხვავებული იყოს იმის მიხედვითაც, რა განწყობაზე ხარ – ბედნიერი ხარ თუ მოწყენილი, თავს კარგად გრძნობ თუ ცუდად, განერვიულებული ხარ თუ მოშვებული, სწორედ ამაზეა დამოკიდებული შენი “კაიფიც”. დადებითი ან უარყოფითი ზეგავლენის მოხდენა შეუძლია იმასაც, თუ სად ხარ ან ვის გარემოცვაში იმყოფები ნარკოტიკის მიღებისას. თუ ისეთ ადგილას ხარ, რომელიც არ გიყვარს ან ისეთ ხალხთან, რომლებთანაც თავს უხერხულად გრძნობ, მოსალოდნელია, რომ ცუდი შედეგი მიიღო.

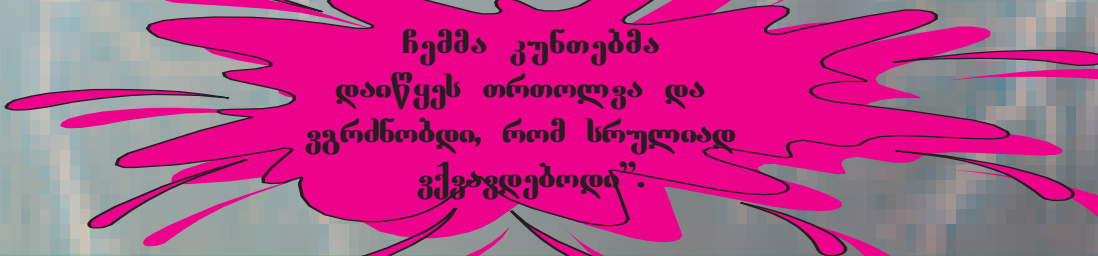
”მე აღარ შემეძლო სუნთქვა. ჰაერი არ მყოფნიდა. მეგონა, ვინჩობოდი”.

რა არის ცუდი “კაიფი”?

ექსტაზით, ლსდ-ით ან კანაბისით ცუდ “კაიფს” შეიძლება ფიზიკური ან ემოციური შედეგები მოჰყვეს. ყველაზე საშინელია “flashback” ანუ ”უკუაფეთქება”, რომელიც ჰალუცინოზებისთვისაა დამახასიათებელი და რამდენიმე თვის შემდეგაც შეიძლება განმეორდეს. შენ მუდმივად ვანიცდი ცუდი “კაიფის” შიშს. ცუდი “კაიფის” გადმოცემა საკმაოდ ძნელია და არასასიამოვნო, იგი სამუდამოდ რჩება ადამიანის მოგონებაში.

მედალს ორი მხარე აქვს

შესაძლებელია შენ იცი ამა თუ იმ ნარკოტიკული საშუალების სასიამოვნო მხარე, მაგრამ იცი კი მისი უარყოფითი მხარეები? მაგ., სტიმულატორებმა შეიძლება გამოიწვიოს გადახურება და დეჰიდრატაცია. “კაიფი” შეიძლება უცბად კოშმარად გადაიქცეს, შეგაშინოს ან დანაშაული ჩაგადენინოს. აღმაფრენას ყოველთვის დაშვება მოსდევს, რაც სწინელებათ.

ჩემმა კუნთებმა დაიწყეს თრთოლვა და ვგრძნობდი, რომ სრულიად ვქვავდებოდი”.

“დაშვებას” უწოდებენ პროცესს, როდესაც **“დაშვება”**

ნარკოტიკული საშუალებები გადუნებს, ძალის გამოცლის, დეპრესიისა და ცუდად ყოფნის შეგრძნებებს იწვევს.

რაც უფრო მაღლა მიფრინავ, მით უფრო დაბლა ეშვები !

მასტიმულირებელი ნარკოტიკული საშუალებები ხარჯავს ორგანიზმის ენერჯის რესურსებს და საქმე გვაქვს დაღლილობასა და დეპრესიასთან, რომელიც რამდენიმე დღე შეიძლება გაგრძელდეს. სტიმულატორების ხშირ მიღებას უფრო ხანგრძლივი და ღრმა “დაშვებისაკენ” მივყავართ, რადგან ორგანიზმს თითქმის არ რჩება დრო მოსასვენებლად, ამოსასუნთქად.

- ნარკოტიკული საშუალებების ხშირი მოხმარებისას “დაშვებას” შეიძლება დეჟენის ბოდვა, ნევროზულობა და პანიკა დაერთოს
- კოკაინის “კაიფიდან” გამოსვლისას ადამიანს შეიძლება უცაბედად სიცარიელის გრძნობა დაეუფლოს. რაც უფრო მეტ კოკაინს მიიღებ გაწონასწორების მიზნით, მით უფრო ცუდად იგრძნობ თავს
- ექსტაზის შემდეგ დაღლილობა და ახათია შეიძლება 1 კვირასაც გაგრძელდეს
- კრეკი იწვევს დაახლოებით 10-წუთიან აღმაფრენას. “დაშვება” შეიძლება რამდენიმე დღე გაგრძელდეს
- ბარბიტურატები იწვევს საშინელ აბსტინენციას
- ჰეროინის აბსტინენციაში ელოდე ძლიერ ტკივილებს მთელ სხეულში

“ყველაზე საშინელება ვიღაცისაგან დეჟენის მანია და შიში იყო. მე მეგონა, ეს არასოდეს დამთავრდებოდა”.

რა არ შეიძლება!

- არ დალიოთ ალკოჰოლი ნარკოტიკულ საშუალებებთან ერთად
- აღარ მიიღო კიდევ დამატებით ნარკოტიკი, თუ უკვე მიღებული გაქვს
- ნუ აურევ ერთმანეთში ნარკოტიკებს, ამას შეიძლება გაუთვალისწინებელი რეაქცია მოჰყვეს
- არ იცეკვო მთელი ღამე შესვენებისა და გაგრძელების გარეშე
- იყავი გრილად. არ დაიხურო თავზე თავსაბურავი (მაგ., ქუდი)
- არ ატარო მანქანა
- ნუ იცეკვებ შეუჩერებლად, დროდადრო მიიღე სითხე.

საფრთხე !

- სტიმულატორების მიღების შემდეგ ადამიანის ტემპერატურამ შეიძლება 40⁰ C-მდე აიწიოს
- ადამიანმა შეიძლება დაიწყოს ბოდვა ან გადახურდეს, გონება დაკარგოს ან მოკვდეს კიდევ
- მთელი დღის განმავლობაში კრუნხვები, საშინელი თავის ტკივილი და გულისრევა
- მოსალოდნელია აგრეთვე გულისცემის აჩქარება და ინფარქტიც კი

გაფრთხილება

თუ გინდა, რომ ზემოთ აღწერილი პრობლემები თავიდან აიცილო, ვთავაზობთ რამდენიმე რჩევას: ყოველ ნახევარ საათში ერთხელ მიიღე ერთი ჭიქა სითხე (არავითარ შემთხვევაში არ დალიო ალკოჰოლი). სტიმულატორები იწვევს სიცხის აწევას. დისკოთეკაზე, სადაც ძალიან ცხელა, სიცხე კიდევ უფრო მაღლა იწვევს, მით უმეტეს ცეკვისას ტემპერატურის მომატება შეიძლება საშიშიც გახდეს. გადახურების გამო სხეული საშინლად ოფლიანდება. სითხის დიდი რაოდენობით დაკარგვა ანაზღაურებული უნდა იქნას ხილის წვენებით ან წყლით. ეს სასმელები აბალანსირებს მინერალების, ვიტამინებისა და სითხის დანაკარგს. ასე ორგანიზმს აქვს საშუალება, რომ დაისვენოს დაძაბული, ცეკვაში გატარებული დამის შემდეგ.

- სასმელს ერთბაშად ნუ დაღვავ, მიიღე ცოტ-ცოტა 15 წუთში ერთხელ
- არასოდეს დალიო ალკოჰოლი. იგი კიდევ უფრო მეტი სითხის გამოყოფას იწვევს და ცუდად შედის რეაქციაში სხვა ნარკოტიკულ საშუალებებთან
- ზედმეტად ბევრმა სითხემ შეიძლება ტვინის შეშუპება და უეცარი სიკვდილი გამოიწვიოს
- საშიშია ლიტონახევარზე მეტი წყლის მიღება ერთ საათში, მაგრამ ეს იმაზეა დამოკიდებული, რამდენად ოფლიანდება ადამიანი
- მარილიანი ჩიპსებისა და მიწის თხილის ჭამა ენმარება ორგანიზმს, ანაზღაუროს ის მარილები, რომლებსაც ადამიანი გაოფლიანებისას კარგავს. თუ მარილების დანაკარგი არ იქნება ანაზღაურებული, მეორე დღეს მთელი სხეულის საშინელი ტკივილებია მოსალოდნელი
- არ ატარო თავსაბურავი, ქუდეები სიცხეს არ ატარებს. თუნდაც უკეთესად გამოიყურებოდე ქუდში, თავს მაინც ცუდად იგრძნობ, რადგან უცბად გადახურდები
- წყლით გაგრილება. თუ დაგცხა, სახეზე და თავზე შეისნი ცივი წყალი
- იყავი მეგობრებთან ერთად. ასე უფრო მიაქცევთ ერთმანეთს ყურადღებას

რა უნდა ვქნათ სერიოზულ შემთხვევაში აუცილებლად წაიკითხე რუბრიკა "თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა".

იქ აღწერილია, რა უნდა გააკეთდეს გვერდითი რეაქციებისა და გართულებების აღმოცენების შემთხვევაში.

გამაფრთხილებელი სიგნალები, რომლებსაც უნდა მიექცეს ყურადღება:

- ორიენტაციის დაკარგვა (მაგ., თუ არ იცის, ვინ არის იგი ან რა დღეა დღეს)
- გონების დაბინდვა (თუ არ რეაგირებს ნათქვამზე, "გაახილე თვალები")
- მოუსვენრობა
- ჰაერის უკმარისობა და სუნთქვის პრობლემები
- ტემპერატურის მომატება
- გონების დაკარგვა.

თუ ზემოთ ჩამოთვლილი სიმპტომებიდან რომელიმე დადგინდა, დახმარება უნდა გექცებოთ, **უნდა მივმართოთ სასწრაფოს.** შეძლებისდაგვარად ყოველთვის უნდა ითქვას, რომელი ნარკოტიკული საშუალება მიიღო შენმა მეგობარმა.

**შემდეგ გვერდებზე განხილულია
ნარკოტიკების ცალკეული სახეები.
გირჩევ ყველა წაიკითხო, მაგრამ თუ
რომელიმე განსაკუთრებით
გაინტერესებს, ქვემოთ ნახავ რომელ
გვერდზეა იგი**

თამბაქო -	37
ალკოჰოლი -	42
ჰაშიში -	50
თბიუმი და ჰერონი -	58
მეთადონი -	66
კოკაინი -	68
კრეკი -	75
ამფეტამინი -	78
მეთილამფეტამინი -	86
ექსტაზი -	88
მცენარეული ნარკოტიკები -	94
კეტამინი -	96
გამსხნელები -	98
პოპერსი -	102
გამაჰიდროქსიბუტირატი -	104
ლსდ -	106
ჰსილოციბინი, ჰსილოცინი, მესკალინი -	112
ფენციკლიდინი -	116
დიმეთილტრიპტამინი -	118
ტრანკვილიზატორები -	120
როჰიპნოლი -	125
ბარბიტურატები -	126
ანაბოლიკები -	130

მოკლე ისტორია:

ევროპაში პირველი თამბაქო 1592 წ. ახალი სამყაროდან (ამერიკა) ინგლისელმა სერ ვალტერ რალეიმ შემოიტანა. იგი აკვირდებოდა ადგილობრივი მცხოვრებლები როგორ აშრობდნენ, პრესავდნენ და აქუცმაცებდნენ თამბაქოს, რათა შეძლეო სიამოვნებით მოეწიათ ჩიბუნი.

რა არის თამბაქო:

თამბაქოს ფოთლები შეიცავს ერთ-ერთ უძლიერეს ცნობილ საწამლავს - ნიკოტინს. სუფთა ნიკოტინმა სულ მცირე რაოდენობითაც კი გადაყლაპვის შემთხვევაში, რამდენიმე წუთის განმავლობაში შეიძლება გამოიწვიოს სიკვდილი. ნიკოტინის “კაიფი” ძალზე სწრაფად მოდის. მოწვევისას ნიკოტინი მაშინვე ნერწყვში იხსნება, საიდანაც იგი სისხლში, შეძვევ კი ტვინში მოხვდება. სულ რამდენიმე წამის განმავლობაში თავბრუნვება და გულისრევის შეგრძობა გეუფლება. ნიკოტინს, რომელსაც სიგარეტი და სიგარა შეიცავს, მიყვარათ ფიზიკურ და ფსიქიკურ დამოკიდებულებამდე. ხანგრძლივმა დაკვირვებამ გვიჩვენა, რომ უფრო მეტი ადამიანი იღუპება მოწვევის გამო ფილტვის კიბოთი და აულის დაავადებებით, ვიდრე “ქუჩის ხარკით”.

მცენარე თამბაქოს გამხმარ ფოთლებს გადაამუშავებენ თუთუნად მოსაწევად, ამზადებენ პაპიროსს, სიგარეტს და სიგარებს, ან თამბაქოდ ჩიბუნით მოსაწევად.

თუთუნი იყიდება წმინდად დაფქვილი ფხვნილის სახით საყნოსავად.

არსებობს აგრეთვე საღეჭი თუთუნი, რომელიც ცალობით იყიდება. ჩვენში თითქმის არ გვხვდება.

ნიკოტინის ზემოქმედება:

სიგარეტის მოწვევას “კაფი” იწყება რამდენიმე წამში და დაახლოებით 30 წუთი გრძელდება. როდესაც ნიკოტინი ტვინამდე აღწევს, თავში ყველაფერი ყრამალა ღებება. მწველი გრძნობს აზნებას და სიბინძურს.

ნიკოტინი აჩქარებს გულმცემას და წუთში უფრო მეტი სისხლი ცრკულარებს ორგანიზმში. მწველი გრძნობს გააქტიურებას, ენერჯის მოსივლაგებას. ასაჟე დროს ნიკოტინი ამცარებს კენთიებს დაძახულობას, ამიტომ მწველი ერთდროულად თავს მიღუნებულად და მძუბუქდაც გრძნობს.

ნიკოტინი თითქოს მუშაობისას გექმნარება, რადგან იგი აუმჯობესებს ყურადღების კონცენტრაციას. შექამლებელი ხდება მოწყნარობისა და დადლილობის განღება.

“ნები პრეგლი სიგარეტის მოწევა აღბათ ყველაზე საშიში რამ იყო, რაც კი ოღესმე გაბიკუთება”.

რატომ ეწევიან ადამიანები:

- რათა თავი მოწრდილად იგრძნონ
- რათა უფრო გულადები იყვნენ
- რათა მწვევლებს მიეკუთვნებოდნენ
- რადგან ჰგონიათ, რომ ასე უფრო საინტერესოები არიან
- რადგან მოწევა ამეზნებად მოქმედებს
- რადგან სასიამოვნოა სიგარეტის მოკიდების მოძენტი
- მოწევა ადუნებს
- რათა დააკაონ ხელები
- რათა მიმწიდველად და დახვეწილად გამოიყურებოდნენ
- და ბოლოს, რადგანაც ავადმყოფურად შეპყრობილობები ხდებიან.

“სიგარეტის გარეშე სულელივით ვიდექი და არ ვიცოდი, რაზე მელაპარაკა”.

რატომ ხდებიან ასე ადვილად დამოკიდებულნი?

მოწევა არა მხოლოდ დაავადებაა, არამედ რიტუალია. არა აქვს მნიშვნელობა, მართო თუ მეგობრებთან ერთად მოწეგ თუ სიგარეტის მოწევის პაუნას გააკეთებ, იმდენად მძი ბოლის შესუნთქვის სურვილი არ გაწუნებს, რამდენადაც თვით მოწევის რიტუალის შესრულების სურვილია. სიგარეტის მოწევა, რათა ვინმეს კომპანია გაუწიო, ან უნერხული პაუნა შეავსო. მოკლედ, როცა გინდა იმდენი მისეხი და საბაბი არსებობს ერთი სიგარეტის მოსაწევად, რომ ბოლის და ბოლის მუდმივი მწველი ხდება. ვინც ეწევა ფიქრობს, რომ ასეც უნდა იყოს რიტუალიც ისე აავადებს, როგორც ნარკოტიკი.

- ?! კითხვა:** ნამდვილად არ დაშემართება ფილტვების კიბო, თუ რამდენიმე წელიწადში თავს დაგვანებებ მოწევას?
- პასუხი:** თუ დროულად დაანებებ.

ტაბური ქიკვა:

- თავიდან ერთ ღერს მოსწვევენ, რათა ვინმეს კომპანია გაუწიონ
- ძალე უკვე რაღაც გაკლია, თუ სიგარეტი არ გიდევის პირში
- სანამ აზრზე მოხვალ, უკვე ერთი კოლოფი გაქვს დღეში მოწეული და ნერვიულობ, რომ კოლოფი ცარიელდება
- იმისთვის რომ დამატებითი მარაგი იყიდო, გვიან ღამითაც გადინარ საყიდლად
- ძალე კი შენ სიგარეტის გარეშე ყოფნა აღარ შეგიძლია, ვინაიდან თვით რიტუალიც ისე ააჯადებს, როგორც ნარკოტიკი.

ის, ვინც ახალგაზრდობიდან ეწევა და საკუთარ ფილტვებს წლების განმავლობაში სწირავს მოწევას, ფილტვის კბოსკენ მიდის. როცა ფილტვის კბო ემართებო, იშვიათად თუ ცოცხლობენ ნ თვეზე მეტ ხანს.

მაგრამ თუ ვის ემუქრება საფრთხე?

მაინცდამაინც ეწევით

ნურასოდეს მოსწვეთ მაგარ, არამედ მოსწიეთ რბილი სიგარეტი და ამასთან ფილტრს თითებით ნუ დაჭყლიტავთ. ნურასოდეს მოსწვეთ ფილტრამდე. აქ თავმოყრილია კბოს გამომწვევი ნივთიერებები. რაც უფრო დიდი იქნება ნამწვი, მით უფრო მცირდება მავნე ნივთიერებების მიღება. თუ შესძლებთ, ნ სიგარეტზე მეტს ნუ მოსწვეთ დღეში. ნურასოდეს დაღევთ სასმელს მოწევისას, ვინაიდან ალკოჰოლის მიღების შემდეგ ერთი სიგარეტი აღარ არის საკმარისი. ნურასოდეს მოსწვეთ და მიიღებთ ნარკოტიკებს ერთდროულად.

უფრო რეალურია, რომ მოწევას იწყებენ, როდესაც

- მშობლები ეწევიან
- და-ძმა ეწევა
- სიგარეტი სახლში ყველგან დევს
- შენი მეგობრები ეწევიან
- ეწევიან იმ ადგილებში, სადაც სიამოვნებით იმყოფები და დროს ატარებ

შედეგებზე არ ფიქრობ, სულ ერთია. არსებობს მედლის მეორე მხერეც

გარდა “სიამოვნების შეგრძნებისა” არსებობს ასევე არასასიამოვნო თანხმლები შედეგებიც

- იღვიძებ ხველით და პირში არასასიამოვნო გემოთი
- გიძნელდება სუნთქვა და ძალე, განსაკუთრებით ფიზიკური დატვირთვისას, იღლები
- ნიკოტინი ასტიმულირებს ნაწლავებისა და შარდის ბუშტის მოქმედებას, რაც ტუალეტში ხშირ სიარულს იწვევს
- რადგან ნიკოტინი გემოს უფრძნებს აჩლუნგებს, საჭმლით სიამოვნებას ვეღარ იღებ
- ახალგაზრდა ყმაწვილებში მოწევა ერექციას აქვეითებს და იწვევს სპერმის ხაკლები რაოდენობით პროდუცირებას
- დაითვალე, რამდენ ფულს ხარჯავ სიგარეტში

რატომ გხდის მოწევა არამომზიდველს?

გაფრთხილება!

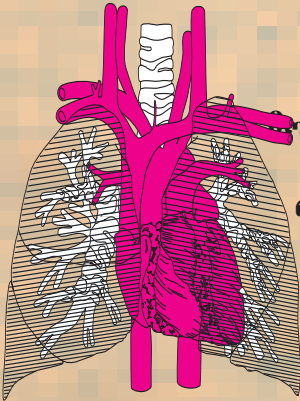
თუ ფიქრობ, რომ მოწევა სექსუალურს და “მაგარს” გხდის, უნდა გაითვალისწინო და დაფიქრდე იმაზე რომ

- შენს თმებს სუნი ახდის
- ტანსაცმელი ყარს
- სუნი უდის კანსაც
- შენს სუნთქვას საფერფლოს სუნი აქვს
- საზიზღრობაა შენი კოცნა

- თამბაქო საწყისი ნარკოტიკია
- ახალგაზრდების უმეტესობა თავიდან ეწევა და სვამს
- კანაფის (პლანი, ჰაშიში) მომხმარებლები თავიდან სიგარეტს ეწევიან
- თითქმის ყველა, ვინც ძლიერ ნარკოტიკებს იღებს, თავიდან მწეველი იყო.

მოწევა და ახალგაზრდა ქალები

სულ უფრო მეტი ახალგაზრდა ქალი იწყებს მოწევას. უფრო ხშირად მათზე ზეგავლენას ახდენენ მოდელების ფოტოები და კინოფარსკვლავები, რომლებიც მიმზიდველ პოზებში ეწევიან. ბევრი მათგანი ბევრს ეწევა და ცოტას ჭამს, რადგან ჰგონია, რომ გამხდარი იქნება და “მაგარი” გარეგნობა ექნება.

შეიძლება მოწევის თავი დაგანებოთ?

- 100 მილიონმა ადამიანმა ამას უკვე თავი დაანება
- იმის შიში, რომ შეიძლება არაფერი გამოგივიდეს, არ უნდა იქცეოს ხელის შემშლელ მიზეზად. ადამიანების უმეტესობა ადგენს, რომ ეს უფრო ადვილი ყოფილა, ვიდრე ისინი ფიქრობენ. ის, ვინც თავიდან მარცხს განიხდის, ბოლოს და ბოლოს მაინც აღწევს წარმატებას
- უმეტესობა სიამოვნებით დაანებებდა თავს უფრო ადრე
- სიგარეტის დათმობა საუკეთესო რამაა, რაც შეიძლება ადამიანმა საკუთარ თავს გაუკეთოს
- სპორტსმენის სხეული შეიძლება მხოლოდ არამწეველს კუთვნიდეს
- ნებისყოფა გვეხმარება თავის დანებებისას, მაგრამ ნიკოტინის პლასტიკი და საღეჭი რეზინაც გამოსადეგია.

მოწვევის საშიშროება

ფილტვის კიბო: მრავალწლიანმა მოწევამ შეიძლება ფილტვის კიბომდე მიგვიყვანოს.

გულის მომაკვდინებელი დაავადებები: ნიკოტინი ახშინებს გულისცემას და ნახშირჟანგის ბოლი ჟანგბადს აცლის გულს. საბოლოო შედეგი შეიძლება ინფარქტი იყოს. ნიკოტინი იწვევს არტერიების შევიწროებას, წნევის მომატებას, რასაც მივყავართ ინფარქტამდე.

აპოპლექსია: მოწვევის შედეგად სისხლი სქელდება და გვღარ ცირკულირებს ნორმალურად. შეიძლება წარმოიშვას სისხლის კოაგულები და, როცა ასეთი კოაგული ტვინში წარმოიქმნება, შეიძლება აპოპლექსიამდე მიგვიყვანოს. უკანასკნელი კი არა მარტო თავის ტვინის დაზიანებას და დამბლას ნიშნავს, არამედ სიკვდილსაც.

წყლოულები: როდესაც სისხლი ისე შესქელდება, რომ არტერიაში საცობებს წარმოქმნის, შეიძლება წყლოულების გაჩენამდე და ხანდახან ამპუტაციამდე მივიდეს საქმე.

ემფიზემა და ბრონქიტი: ვინაიდან ფილტვების საჰაერო არხები დასშულია, შევიწროებულია და დაზიანებულია, ორგანიზმი მუდმივად განიცდის ჟანგბადის ნაკლებობას. ნიკოტინით გამოწვეული სწვა დაავადებები - პირის ღრუს, ხახის, საყლაპავი მილის, შარდის ბუშტის, თირკმლების, ყელისა და მკერდის კიბო - კუჭისა და ნაწლავების წყლოულები - მუდმივად გაძლიერებადი ასთმა.

მოწვევა და ორსულობა

დედები: ქალები, რომლებიც სიგარეტს ეწევიან, საფრთხეს უქმნიან თავიანთ ჯერ არდაბადებულ ბავშვს. იზრდება როგორც მუცლის მოშლის, ასევე განუვითარებელი ბავშვის დაბადების საშიშროება.

მამები: გამოკვლევამ გვიჩვენა, რომ ის მამები, რომლებიც დღეში 20 ან მეტ ღერ სიგარეტს ეწევიან, მათ შვილებს უფრო ემართებათ კიბო, ვიდრე არამწვეველთა შვილებს. ვინაიდან მოწვევა აზიანებს სპერმას, მამებმა უნდა ეცადონ, განაყოფიერების მცდელობამდე 3 თვით ადრე მანც დაანებონ თავი მოწვევას. მოწვევა ზრდის ახალშობილთა უეცარი სიკვდილიანობის ალბათობას.

სამართლებრივი მდგომარეობა:

მოწვევისათვის ასაკი არ არსებობს, მაგრამ 16 წლამდე ასაკის ბავშვებზე სიგარეტი არ უნდა იყიდებოდეს.

კითხვა: არ ვაჭყქლები მოწვევს რომ თავი დაგანებო?

პასუხი: ალბათ, მაგრამ, როცა ოდნავ მოგშივდებით, საღეჭ რეზინას მიმართეთ. წონაში მომატება არ არის წუნილის მიზეზი. ვისაც მოწვევის თავის დანებება შეუძლია, იმდენი ნებისყოფა ეყოფა, რომ ისევე დაიკლოს წონაში.

ნარჩენი თამბაქოს ბოლში სიგარეტის ბოლში 5% ნახშირჟანგია. მსგავს მთავრად მომაკვდინებელ აირს შეიცავს მანქანის გამონახბოლქვი, რომელიც აფერხებს ჟანგბადის ნორმარულად შთანთქმას. იგივე კუბრი, რომელსაც ხმარობენ ქუჩებზე დასაჯებად, შედის სიგარეტის ბოლში და შეიძლება კიბო გამოიწვიოს. კუბრის ყველაზე საშიში სახეობაა ნიტროზის ნერთა: საკვებში ერთი მემილიარდედი უკვე საშიშია. თამბაქოს ბოლი კი შეიცავს 5000-ს ერთ მილიარდზე. სწვა შემაღენელი ქიმიკატებია: ამონიაკი, რომელსაც ვზვდებით ასაფეთქებელ ნივთიერებებში და მათეთრებლებში, ციანიდი მომაკვდინებელი შხამია, ფენოლი შედის ლაქის მონაცილებელში.

**ალკოჰოლიზმთან
შედარებით,
კოსმოსური გაფრენის
სიძნელეები -
ბავშვური თამაშია.**

**ასტრონავტი
ნილ არმსტრონგი**

ალკოჰოლური სასმელები

აქ და ქვემოთ გვსურს გაგაცნოთ ალკოჰოლური სასმელების გაფრცელებული სახეები.

ნებისმიერი სასმელი, რომელიც გარეგნითა დასაღწევად და შეიცავს ეთილის სპირტს სწვადასწვა კონცენტრაციით - 2-3% -იდან 70% -მდე; მათ ძირითადად ყოფენ შემდეგ სახეობებად: ლუდი (2-5% ალკოჰოლით), ღვინოები (7-14%), შემავრებული ღვინოები (13-18%), ლიქიორები (20-35%) და ე.წ. მავარი სასმელები (25-70%).

ლუდი

ლუდის ისტორია მრავალ საუკუნეს ითვლის. ჯერ კიდევ ძვ. წ. III საუკუნეში შუმერებმა აღწერეს მისი დაშლადუმი სენო. მათ იცოდნენ ქერის, ხორბლისა და შერეული ხანის ლუდი. დღესათვის აწნევენ ლუდის ძირითადად ორი - ღია და მუქი ფერის ლუდის სახეს. სწვადასწვა ხარისხის ლუდი შეიცავს ალკოჰოლის განსწვავებულ რაოდენობას.

ღვინო

ღვინო მზადდება ყურძნისაგან, სწვადასწვა ხილისაგან (ძირითადად ვაშლი), კენკროვანი მცენარეების წაყოფისა და თაფლისაგან.

ყურძნის ღვინოები

სასმელი, რომელიც მიღებულია ყურძნის წვეწვინის ალკოჰოლური დუღილის შედეგად. წარმოების მეთოდისა და შემადგენლობის მიხედვით იყოფა 4 ჯგუფად: სუფრის, შემავრებული (პორტგინი და სწვ.), შუმუნა (შამპანური, სიდრი და სწვ.) და არომაზინებული (გერმუტი და სწვ.). შაქრის შემცველობის მიხედვით არჩევენ: მშრალ (შაქარი 0,5% -მდე), ნახევრადმშრალ (1-2%), ნახევრადტკბილ (3-12%), ტკბილ (14-20%) და ლიქიორის ღვინოებს (21-35%). განასწვავებენ აგრეთვე ორდინარულ ღვინოებს, რომელთა ასაკი არ აღემატება 1,5 წელს, სამარკო ღვინოებს, რომელთა ასაკი 6 წლამდეა, და საკოლექციო ღვინოებს, ასაკი 6 წელსზე ზევით, მათ შორის მინიმუმ 3 წელი - ბოთლებში ჩამოსხმული.

როდესაც საუბრობენ ღვინის ასაკზე, მას ხშირად ადარებენ ცოცხალ თოგანიშში, რომელიც ახადება, მწიფდება, ბერდება და ვადაგვარდება. სწავდასწვა ჯიშისა და ხარისხის ღვინოს სწავდასწვა ასაკი აქვს. ღვინის სიცოცხლის პერიოდი განისაზღვრება 10-160 წლით. ყველაზე ხანგრძლივი პერიოდის სიცოცხლე ახასიათებს შემაგრებულ ღვინოს - ხერესს. გარდა შაქრისა, ღვინო შეიცავს სწავდასწვა ნივთიერებას: ორგანული მჟავები, ვიტამინები, პექტინები, ფოსფორი, მინერალური მარილები და სხვა.

შამპანური

შუშუნა ყურძნის ღვინო, გაძლიერებული ნახშირორჟანგით, მზადდება სპეციალურად გადამუშავებული ღვინის მასალის პერმეტულად დახურულ ბოთლებში ან რეზერვუარებში. შამპანურის დამზადების ბოთლის მეთოდი გრძელდება 1-3 წელი, რეზერვუარის - დაახლოებით ერთი თვე. ნახშირმჟავას შემცველობა განაპირობებს ღვინის აქტიურ ბოთლის გახსნისას. სახელწოდება წარმოიშობა პროვინცია შამპანიდან (საფრანგეთი), სადაც შეიქმნა ასეთი ღვინო XVII საუკუნეში. საფრანგეთის სწვა ყურძნის მწარმოებელი რაიონებიდან შუშუნა ღვინოებს ეწოდება მუსო (mousseaux). ასეთივე ღვინო გერმანიაში გამოიღოს სექტის (sekt), იტალიაში - სპუმანტეს (spumante), საქართველოში - შუშუნა ღვინის სახელწოდებით. სწვა სახის სასმელების შესახებ ინფორმაციას მიიღება შესაძლებელია სწვა ვებ-საიტებზე.

ალკოჰოლი რამდენიმე წამში აღწევს ტვინამდე, მაგრამ ღვიძლს 1 საათი მაინც სჭირდება 1 ჭიქა ღვინის ან ცოტა ლუდის დასაშლელად. რაც უფრო ნაკლები წონის ხარ, მით უფრო ძლიერად მოქმედებს ალკოჰოლი. ალკოჰოლისთვის ასაკსაც აქვს მნიშვნელობა. ახალგაზრდა გაცილებით იოლად თვრება, ვიდრე ხანშიშესული მამაკაცი. ალკოჰოლი ახალგაზრდა ქალზე გაცილებით ძლიერად მოქმედებს, ვიდრე ახალგაზრდა მამაკაცზე.

ალკოჰოლის ზემოქმედება

ალკოჰოლისაგან

- თავს ისე გრძნობ, თითქოს მეტ სიამოვნებას იღებ
- თავს უფრო დარწმუნებულად გრძნობ
- დაძაბულობა გეხსნება და თავს მშვიდად გრძნობ
- შეგიძლია უფრო გუღღია გახდე და მეტი ილაპარაკო
- გგონია, რომ შეგიძლია სიმწიფეები გადალახო
- თავს ბედნიერად გრძნობ და ბევრს იცინი
- შეგიძლია მოკლე დროით საზრუნავი დაივიწყო
- თავს უფრო გაბედულად გრძნობ და ფიქრობ, რომ ყოველგვარი შიშის დაძლევა შეგიძლია

ალკოჰოლი გნდის დამოკიდებულს !

მედლის მეორე მხარე

- ზედმეტ ალკოჰოლის ყოველთვის საფალალო შედეგები მოსდევს
- სმას შეუძლია აგრესიული და ძალადობისაკენ მიდრეკილი გაეხადოს
  - ყოველთვის იწყებ ჩხუბს
  - კარგავ კოორდინაციას და მოუხერხებელი ხდები
  - ძალზე ბევრი ალკოჰოლის ძილების შემდეგ ყველაფერი ორად გეჩვენება და გაუგებრად ლაპარაკობ
  - თუ თავს ცუდად გრძნობ და სჯამ შეიძლება დეპრესია გაგიძლიერდეს
  - ნაბახუსევზე თავს სუსტად გრძნობ, თავი ვისკდება
  - ალკოჰოლმა შეიძლება წიანი მოუტანოს მამაკაცის ნაყოფიერებას და პოტენციას

დავლით თუ არ დავლით ?

აუცილებლად უნდა დავლით, რადგან ქართველები ვართ და ჩვენთვის სასმელის მიღება ყოველთვის ტრადიციული იყო. არსებობს სმის ორი კულტურა; პირველი - ეს არის როდესაც სვამ, ცდილობ არ დათვრე, დრო გაატარო და სხვებსაც ასობოძნო. მეორე - იმისთვის, რომ დათვრე. ქართველები ყოველთვის პირველებს მივეკუთვებოდით. ნორმალურად სმის დროს ადამიანი არა მართლ საკუთარ თავს უფროსიფილება და პეტეის სცემს, არამედ გარშემოძმობებსაც და ყველას მათ ვინც შექმნა ეს სასიამოვნო და მარგებელი სასმელი, რომელსაც ღვინო ჰქვია. ალკოჰოლითან ჭიდილში ჯერ არავის ვაუბარჯვია. ხომ გავიგონია, "ღვინომ ქვეყნიც კი განეთქარ". ამიტომ ჩვენი რჩევაა, დალიე- ისიამოვნე და ნურასოდე ნუ შეეჭიდები მას. 18-19 წლის ასაკიდან ნორმალური კულტურის ფარგლებში მიღებული ალკოჰოლი თითქმის არასოდეს არ უქმნის პრობლემებს პიროვნებას. ყველა სხვა შემთხვევაში გზა ალკოჰოლიზმისაკენ მიდის.

ახალგაზრდების ერთი მუთხედო, უმეტესად ბიჭები, ალკოჰოლის მიღების გამო ჩნდება უბრალოდ საქმის გარჩევა

იყავით გონიერნი ყოველთვის დალევდნ წინ რამე შეჭამეთ; ერთი ჭიქა რძესაც კი შეუძლია თავიდან აგავალით მეორე დღის უსიამოვნო შეგრძნებები. ყოველთვის დალიეთ ორჯერ მეტი წყალი, ვიდრე ალკოჰოლი და ნახევარი ლიტრი წყალი დაწოლის წინ. ყოველთვის ცოტ-ცოტა დალიეთ სასმელი და ნუ გადაჭარავთ ერთბაშად. ყოველთვის ერთდეთ სასმელების შერევას. ბუშტუკების ხაშუალებით ალკოჰოლი უფრო ჩქარა ხვდება ტვინში. რაიმე სუფრის შემდეგ რამდენიმე დღე დაასვენეთ თქვენი ღვიძლი ალკოჰოლისაგან. ჩაისმნეთ დღეები, როდესაც ალკოჰოლი მიდეთ. ასეთ დღიურს შეუძლია თავიდან აგავალით. ყოველთვის წინასწარ დაგეგმეთ, როგორ დაბრუნდებით სახლში!

ნუ შეურევთ ალკოჰოლს სხვა ნარკოტიკებს !

16 წლამდე ასაკის ახალგაზრდებს არ უნდა ეძლეოდეთ ალკოჰოლი
 18 წლამდე ასაკის ახალგაზრდებზე უნდა იკრძალებოდეს სპირტიანი სასმელების მიყიდვა

გაფრთხილება !

არასოდეს არ დაჯდე საჭესთან, თუნდაც ოდნავ ნასვამ მდგომარეობაში. ერთი ჭიქა ღვინოც კი ორი საათის განმავლობაში ორჯერ-სამჯერ ანელებს ადამიანის რეაქციის დროს რაიმე საფრთხის მიმართ. სიმთვრალის მეორე დილას შეიძლება ალკოჰოლის შემცველობა სისხლში კვლავ გადაჭარბებული იყოს. გასსოვდეს, რომ ეს კანონით დასჯადია !

ვერმუტი

ყურძნის არომატიზებული ღვინო, რომელიც მზადდება აბზინდისა და სხვა მცენარეებისაგან (კარდამონი, პიტნა, მრავალძარღვა, მოცხარი, დარიჩინი, მუსკატის კაკალი). ფერის მიხედვით ვერმუტი არსებობს თეთრი, ვარდისფერი, წითელი, ხოლო სპირტისა და შაქრის შემცველობის მიხედვით - მაგარი (სპირტი 18%) და დესერტის (სპირტი 16%).

მარტინი

ვერმუტის ტიპის ღვინო, აწარმოებენ იტალიაში. მისი თავისებურებაა დიდი რაოდენობით დანამატები (35-ზე მეტი), რომელშიც შედის არომატული ბალახები, ყვავილები, თესლები და სამკურნალო მცენარეების ფესვები, რომლებს მას აძლევს სპეციფიკურ გემოს და მადის აღმძვრელ თვისებებს.

პორტუგისი

ყურძნის ღვინის ტიპი. სახელწოდება დაკავშირებულია პორტუგალიის ქალაქ პორტოსთან. მისი დამახასიათებელი თავისებურებაა კონიაკის გემო, ვინაიდან მისი დამზადებისათვის ღვინის სპირტს ათავსებენ მუხის კასრებში. მეორე დამახასიათებელი თავისებურებაა ხილის გემო.

ხერესი

განსაკუთრებული გემოს მქონე მაგარი ან სუფრის ყურძნის ღვინო (15,5-24%), რომლის მიღების მეთოდი გამოიყონეს ქალაქ ხერეს-დე-ლა-ფრონტერაში, ესპანეთის პროვინცია ანდალუსიაში ძვ. წ. XII საუკუნეში. მისი დამზადების თავისებურებაა, რომ არასაკმარის კასრებში მოთავსებული ღვინო იფარება თბის აბკით, რომელიც ღვინოს აძლევს სპეციფიკურ სუნსა და გემოს. 5-6 თვის შემდეგ იღებენ ღვინის 1/3 და ასხამენ ახალ ღვინოს. აბკიდან აღებული ღვინო ერევა სუფრისა და დესერტის ღვინოებს და შემდეგ აჩერებენ 2 თვიდან 2 წლამდე. მნიშვნელობა აქვს აგრეთვე ნიადაგს, რომელზეც იზრდება ყურძენი. დადგენილია, რომ ხერესის მიღებებში გავრცელებულია ე.წ. სულფატური ნიადაგი და კარბონატული თინამიწა.

ლიქიორი

არომატული, ტკბილი, მაგარი ალკოჰოლური სასმელი, მზადდება სპირტის, შაქრის ნიროფის, ხილისა და კენკრის დასპირტული წველის, სურნელოვანი ბალახების, ფესვების, თესლის, ფოთლების, ყვავილების სპირტზე დამზადებული ნაყენის, ციტრუსების კანის, ყავისა და კაკოს მარცვლების, სურნელოვანი სახელებლების (ვანილი, დარიჩინი, მინაკი) და სხვა კომპონენტებისაგან.

ალკოჰოლი და სხვა ნარკოტიკი

ალკოჰოლის მიღებამ სხვა ნარკოტიკებთან ერთად შეიძლება გამოიწვიოს ძლიერი მოწამვლა ღებინებით და გონების დაკარგვით. გონების დაკარგვისას ღებინებამ შეიძლება საკუთარი პირნალებით დახრჩობა და სიკვდილი გამოიწვიოს.

ალკოჰოლი ექსტაზთან და ამფეტამინებთან ერთად

ძვ. წ. ალკოჰოლის სტიმულატორებთან ერთად მიღებს სწრაფად აღიქმება ენოჯიას, აუწყებს ტემპერატურა და შეიძლება გადახრდეს კიდევ იზრდება სითხის დანაკარგი ორგანიზმში და ღვინოს აღარ შექნებს უხარი დაშლის (გადაამუშავოს) ალკოჰოლი შედეგი გონებს დაკარგვას.

ალკოჰოლთან ერთად მეთადონის და სხვა დამამშვიდებელი საშუალებების მიღება არაიშვიათად იწვევს კომას!

საქართველოში არჩევენ ორი სახის არაყს: ერთი ეს არის ამა თუ იმ მცენარის (ყურძნის ჭაჭა, პანტა, ქლიავი, მსხალი, თუთა, ლელვი და სხვ.) ან თაფლის გამოხდის შედეგად მიღებული და, შესაბამისად, უწოდებენ ჭაჭის არაყს, თაფლის არაყს და ა.შ. ალკოჰოლის შემცველობის პროცენტი მერყეობს 15-იდან 70% -მდე. ნოლო მეთრე სახის არაყი არის ასევე მარცვლეულისა და მცენარეებისაგან (ხორბალი, ქერი, კარტოფილი, ბრინჯი, შაქრის ჭარხალი და სხვ.) მიღებულ სპირტზე დამზადებული სასმელი. მას უწოდებენ ვოდკას. ვოდკა მაგარი ალკოჰოლური სასმელია (40-56%) ეთილის სპირტისა და წყლის ნარევი, რომელიც დამუშავებულია გააქტივებული ნახშირით და ვაფილტრულია. ვოდკის დამზადებისას სპირტს შეიძლება დაემატოს მცირე რაოდენობით გლიცერინი, თაფლი, ეთერზეთები ან ზოგიერთი სხვა ინგრედიენტი სპეციფიკური არომატისა და გემოს მისაღებად. ევროპის ქვეყნებში გამოდის ვოდკის მსგავსი სასმელები: ”შნაპსი” - გერმანიაში, ”აქვაჯიტი” - ნორვეგიაში, ”სლივოვიცა” - უნგრეთში, სლოვაკეთში, რუმინეთში, ”საკე” - იაპონიაში, ”მაოტაი” - ჩინეთში და სხვ.

საქართველოში არჩევენ ორი სახის არაყს

ალკოჰოლით გამოწვეული საფრთხე

- ერთი ჭიქა ალკოჰოლის მიღების შემთხვევაში ხუთჯერ მეტია ავარიის ალბათობა, ვიდრე მაშინ, როცა არა ხარ ნასვამი
- ავარიები ალკოჰოლთან დაკავშირებით უფრო ხშირია, ვინაიდან რეფლექსები შენელებულია და კოორდინაციის უნარი დაკარგულია
- შეიძლება გონება დაკარგო და ვერც კი გაიხსნოს სმის ვერც ერთი დროის მონაკვეთი. თუ ამ დროს მარტო დარჩი, შეიძლება გული აგერიოს და საკუთარი პირნალებით დაიხრჩო
- გადაჭარბებულმა ლოთობამ შეიძლება თვითკონტროლის დაკარგვამდე მიგყვანოს, შეიძლება დაეცე და გონება დაკარგო
- მთვრალ მდგომარეობაში ადამიანი წერელებ აწროვნებს და შეიძლება დაუცველი სქესობრივი კავშირები დაამყაროს, რითაც იზრდება არასასურველი ორსულობის ან/და სქესობრივი ვნით გადამდები დაავადებების, მათ შორის შიდსის რისკი
- ალკოჰოლში მაღალია შაქრის შემცველობა; დიაბეტით დაავადებულები სასმელს საერთოდ არ უნდა ვაეკარონ
- ორსულობის დროს ალკოჰოლის მიღებამ შეიძლება ბავშვში ”ჩანასანის ალკოჰოლური დაზიანების სინდრომი” გამოიწვიოს
- ხანგრძლივ ლოთობას მივყავართ დამოკიდებულებამდე, რის შემდეგაც უალკოჰოლიდ ვვარ ძლებენ. შედეგად კი ვიღებთ გულის, ღვიძლის, კუჭისა და ტვინის დაზიანებებს

რომელი სასმელი

როგორი სიმპარისაა შეიძლება ამოვიკითხოთ ეტიკეტზე. მას აღნიშნავენ გრაფის ან პროცენტის ნიშნით.

გაფრთხილება !

ზოგჯერ ერთი ჭიქაც კი შეიძლება ძალზე ბევრი აღმოჩნდეს !

ნურასოდეს

- დალევეთ ჩუმად
- დალევეთ ერთმანეთზე მიყოლებით
- დალევეთ და სხვა ნარკოტიკებსაც მიიღებთ
- დალევეთ და დაჯდებით საჭესთან და ნურც მთვრალ მძღლოთან ერთად იმპნაგრებთ
- ნუ შეეცდებით დალიოთ იმდენი, რამდენსაც თქვენ მიგობარი სვამს. ეს შეჯიბრი არაა
- ნუ იფიქრებთ, რომ წრდასრული გამოჩნდებით, თუ ბევრს დალევეთ

ბრენდი

მაგარი ალკოჰოლური სასმელი, რომელიც მიიღება ყურძნის ღვინის გამონდით. ჩვეულებრივ, ათავსებენ მუხის კასრებში, რაც მას აძლევს დამახასიათებელ ფერს (ქარვისფერი ან ყავისფერი ელფერი) და გემოს. საფრანგეთში ჰქვია - კონიაკი და არმანიაკი, იტალიაში - გრაპა.

კონიაკი

მაგარი ალკოჰოლური სასმელი, მზადდება კონიაკის სპირტისაგან (სიმაგრე 65-70%). მიიღება თეთრი მშრალი ღვინის გამონდით, შემდგომში ათავსებენ მუხის კასრებში ან ცისტერნებში. გამოყვანის პროცესი გრძელდება 3-იდან 15 წლამდე და მეტი, მას უმატებენ გამამუხებელ და სხვა ნივთიერებებს, რომელიც კონიაკს აძლევს დამახასიათებელ გემოს, ფერს და ბუკეტს.

ალკოჰოლი ძლიერი საწამლაგია
ნუ მიეკარები ალკოჰოლს თუ:
ღებულობ ნებისმიერ წამლებს. ექიმის მიერ
დანიშნულ ან არალეგალურ ნარკოტიკებს იღებ,
ზინარ საჭესთან,
თუ შენი სამუშაო ყურადღებას მოითხოვს

ვისკი

მაგარი ალკოჰოლური სასმელი (40-50%), რომელიც მზადდება მარცვლოვანი ნედლეულის (ჭვავი, ხორბალი, შვრია, სიმინდი) გამონდით. ზოგიერთი სახის ვისკის აყენებენ გამომწვარი მუხის კასრებში. ეს სასმელი პირველად გამოიხდა ინგლისში (1485) და შოტლანდიაში (1490). ძირითადად სვამენ წყალში განზავებული სახით. არჩევენ ვისკის რამდენიმე სახეს: შოტლანდიური ვისკი - მზადდება ქერისა და ქერის ალაოსაგან, აძველებენ მუხის კასრებში, რომელშიც მანამდე ინახებოდა ხერეხი ან მადერა. ფერავენ დამწვარი შაქრით; ამერიკული ვისკი - ბურბონი - მზადდება სიმინდის მარცვლებს, ხორბლისა და ქერის ალაოსაგან. აძველებენ შიგნიდან გამომწვარ კასრებში. პირველად დაამზადეს კენტუკის შტატში 1789 წელს; ირლანდიური ვისკი - მზადდება ჭვავის მარცვლისაგან, ქერისა და ქერის ალაოს დამატებით. სამჯერ გამოხდის შემდეგ აძველებენ მუხის კასრებში; კანადური ვისკი - მზადდება ჭვავისა და ხორბლის მარცვლებისაგან ხორბლის ალაოს დამატებით. გამზადებულ სპირტს უმატებენ კარტოფილის სპირტს და აძველებენ არანაკლებ ორი წლის განმავლობაში.

გაფრთხილება !
ვინც თავიდან უჩუმრად სვამს, მოგვიანებით არალეგალურად ნარკოტიკებსაც მიეძალება
ალკოჰოლს სიფრთხილით უნდა მოგვეკიდოთ
ვისაც თჯანურ სადილებზე შეეძლო ალკოჰოლის გასინჯვა, მან იცის როგორ ხდება ეს - სვამ და თავს აკონტროლებ. თუ შემთხვევით სხვაგან მოვიწია დალევა, ალკოჰოლი წყლით უნდა განაწავო.

რომი

მაგარი ალკოჰოლური სასმელი (55%), რომელიც მზადდება შაქრის ლერწმის წველის დუღილით. რომის სპირტს ათავსებენ მუხის კასრებში 3-4 წელი 18-22°C ტემპერატურაზე. აქვს მწვავე გემო, მოთქროსფრო ფერი. არსებობს რომის სხვადასხვა სახე: კუბური, იამაიკის, პუერტორიკული, ჰაიტის და სხვ.

“როდესაც ნასვამი ვიყავი ხოლმე, თავი სექსუალურად მეჩვენებოდა, მაგრამ მეორე დღეს უნებლად, რომ სულელურად ვიქცეოდი და თავს უხერხულ მდგომარეობაში ვიგდებდი”.

სმა და სექსი

ვინაიდან ალკოჰოლი წინააღმდეგობებს ამცირებს, ბევრი ანაღვანრდა “ამას” პირველად მაშინ განიცდიდა, როცა ისინი მთვრალეები არიან. შედეგები კი საგაღალთაა: ორივე სქესი თვალდაცვობზე უკეთესად უყურებს, რის გამოც ნშირად არა მარტო არასასურველი ორსულობის, არამედ პერბუნის მიღსის და სხვა სქესობრივი გნით გადამდები დაზავადებების რისკი იზრდება. ბევრი ანაღვანრდა გოგონა ორსულობა, რადგან ნასვამ მდგომარეობაში სქესობრივ კავშირის დროს თავს არ იცავს. თითქმის შეუძლებელია ნასვამ მდგომარეობაში ერიქციის შენარჩუნება. გოგონებს მიაჩნიათ, რომ ნასვამი ბიჭები სქესობრივი კავშირის დროს უშიზნოდ ცოდვილობენ.

ჯინი

მაგარი ალკოჰოლური სასმელი (45%), მზადდება ღვინის ნაყოფისაგან, რომელსაც უმატებენ ფორთოხლის ქერქს, იმ ფესვებს და სხვა დანამატებს. სვამენ განზავებული სახით სხვადასხვა მატონიზებელ სასმელებთან ერთად.

უგონო მდგომარეობა

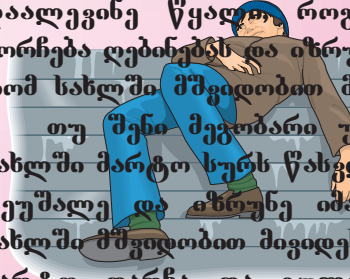
- თუ შენი მეგობარი სუნთქავს, მიიყვანე იგი უსაფრთხო მდგომარეობაში (გვ.134), გამოუძახე სასწრაფოს. მოუყევი სასწრაფოს ექიმს რა და რა რათდენობით დალია შენმა მეგობარმა.
- იყავი მზად, თუ შენი მეგობარი შეწყვეტს სუნთქვას, მოაბრუნე (გვ.135)
- თუ შენი მეგობარი უგონოდაა და გული აერია, შეამოწმე, სუნთქავს თუ არა.
- შეაჩერე შენი მეგობრის დაცემა, თუ შეგიძლია გაანთავისუფლე ადგილი მის გარშემო, რათა თავი არ დაიზიანოს. შეუხსენი ტანსაცმელი ყელთან და თავქვეშ რაიმე რბილი ამოუდე. გამოუძახე სასწრაფოს!

შესადლებელია გახდე მსმელი, თუ

- დაძმა სვამს ბევრს
- მშობლები სვამენ ბევრს
- უკვი გყავთ ალკოჰოლიზმით დაავადებული ოჯახში
- მამა სვამს და მოძალადე ხდება
- ნაკლები თვითშეგნება გაქვს, შენი თავის ფასი არ იცი

თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა

თუ მეგობარს გული ერევა, უნდა წამოაყენო, რომ არ დაიზიანოს. დააღვეინე წყალში, როგორც კი მორჩება ღებინებებს და იზრუნე იმაზე, რომ სახლში მშვიდობით მივიდეს. თუ შენი მეგობარი ურევს და სახლში მარტო სურს წასვლა, ხელი შეუშალე და მზრუნე იმაზე, რომ სახლში მშვიდობით მივიდეს. თუ იგი მარტო დარჩა და გული წაუვა, შეიძლება დაიღუბოს ან საკუთარი პირნალებით დაიზიანოს. თუ შენც ნასვამი ხარ, ვინმეს თხოვე დახმარება

ნუ წახვალ მარტო. თუ ნასვამი ხარ და მარტო დაბოდიხობ, შეიძლება დაიღუბო!

კ ა უ ი უ ი

ქართულად - კანაფი, საერთაშორისო ენაზე კი - კანაბისი არის ერთწლიანი მცენარე Cannabis sativa, რომლის სამშობლოა აზია და სამხრეთ ამერიკა. თუმცა მას აშენებენ ჩრდილოეთ ამერიკასა და ევროპაშიც, მათ შორის საქართველოშიც.

მოკლე ისტორია:

კანაფის გამოყენებას 8 000-წლიანი ისტორია გააჩნია. თავდაპირველად მისგან ამზადებდნენ თოკებს, ძაფებს, ქსოვილებს. 5 000 წლის წინ ჩინელებმა დაიწყეს მისი სამკურნალო საშუალებად გამოყენება. ბერძენი ისტორიკოსი ჰეროდოტე თავის ნაწარმოებებში იხსენიებს კანაფს, როგორც ფსიქოაქტიურ საშუალებას. XX საუკუნის დასაწყისიდან მას სულ უფრო ფართოდ იყენებდნენ ნარკოტიკული ეფექტისათვის. 60-იან წლებში მისმა გამოყენებამ მაქსიმუმს მიაღწია. ამჟამად მისი მომხმარებელთა რიცხვი შედარებით შემცირდა, თუმცა მაინც საკმაოდ გაფრცვლელებულია ნარკომანებს შორის. აღსანიშნავია, რომ მიმდინარეობს სამეცნიერო ძიება კანაბისის სამკურნალო თვისებების გამოსაკვლევიად ზოგიერთი დაავადების სამკურნალოდ. კანაბისის ყველაზე აქტიური შემადგენელი ნაწილი, რომლითაც “კაიფობენ” არის Tetrahydrocannabinol (THC). მცენარეში THC-ის შემცველობა მნიშვნელოვნად ვარირებს. კანაბისში ტეტრაჰიდროკანაბინოლის შემცველობა დამოკიდებულია მცენარის თავისებურებებზე, მისი მოყვანის ადგილზე, შენახვისა და ვადამუშავების ტექნოლოგიაზე. კანაფს, რომელიც დიდი რაოდენობით შეიცავს THC-ს, ძლიერი ზემოქმედება შეუძლია.

მონპარების ფორმები

მცენარის აქტიური ნაწილებია აყვავებული წვერები, ნაყოფის მომცემი ნაწილები, მტკვერი, ფისი. არჩევენ საკუთრივ Cannabis-ს ანუ მარინუანას, ჰაშიშს ანუ ანაშას, რომელიც არის კანაფის ფისი (Cannabis resin), და ჰაშიშის ანუ კანაფის ზეთს (Cannabis oil).

კანაფის პროდუქტებიდან მარინუანა ყველაზე გავრცელებულია. იგი მზადდება მცენარის გამშშარი ფოთლებისა და ყვავილისაგან. გარეგნულად წააგავს დაქუცმაცებულ მწვანილს. როგორც წესი, იგი მომწვანო-მოყავისფროა და ტკბილი სუნი აქვს. იგი საკმაოდ ძლიერია და შეუძლია ჰალუცინაციების გამოწვევა. მას ეწვიან ან ღეჭავენ.

ანაშა ფირფიტებად და გროვად დაპრესილი კუბურია. მზადდება მდედრობითი კანაფის მცენარისაგან. იგი ან შავია, ან მოლქროსფერო-მოყავისფრო. ჰაშიშის ზოგიერთი სახე მყარი და ფხვიერია, როგორც ხის ნახშირი, ზოგი კი რბილია. როგორც წესი, მას თამბაქოსთან ერთად ახვევენ და ეწვიან, მაგრამ შეიძლება მისი მარინუანასავით დაღეჭვაც.

ჰაშიშის ზეთი მზადდება მცენარის კანაფის ნებისმიერი ნაწილების დამუშავებით სხვადასხვა გახსნელობით და ცნიძების დამატებით. იგი არის შავი ან ყავისფერი და დამძალი ბოსტნეულის სუნი აქვს. უფრო ხშირად მას თამბაქოში ურევვენ ან სიგარეტს უსვავენ და ეწვიან.

კანაფისს მონპარენ სუფთა სახით ან თამბაქოსთან ერთად მოწვევის გზით, ღეჭავენ, ხარშავენ, ამზადებენ კანაფისის შემცველ სასმელებს, ნამცხვრებს და სხვა საკონდიტრო ნაწარმს.

ჰაშიშის ერთი მოწვევაც საბედისწერო შეიძლება გახდეს!!!

კანაფის ზემოქმედება

კანაფის ეფექტურობა დამოკიდებულია იმაზე, თუ რა სისწიროთ ეწვევიან მას, როდის მოწია იგი უკანასკნელად და როგორ რეაგირებს ორგანიზმი. კანაბისის მოწვევისას

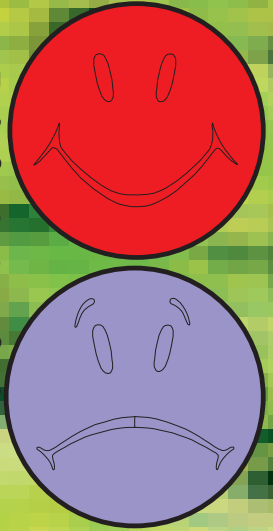
- თავს მოდუნებულად, ბედნიერად და კომუნიკაბელურად გრძნობ, განსაკუთრებით მეგობრების წრეში
- ენაწყლიანი ხდება და ფიქრობ, რომ ყველა საკითხზე შეგიძლია მსჯელობა, რის ნაცვლად სისულელეებს რომავე
- ყველაფერი სასაცილოდ გეჩვენება და ყველა წვრილმანზე იცინი
- საოცარი მადი გაქვს და მთელი გროვა საჭმელი გინდა ჭამო, განსაკუთრებით ტკბილეული, შოკოლადი და ნამცხვარი
- აღქმა გეცვლება, საგნები ბუნდოვნად გეჩვენება, ფერები თითქოს უფრო მკვეთრია

სამართლებრივი მდგომარეობა

- აკრძალულია კანაფის მოშენება, შენახვა, გაყიდვა ან განუქება
- კანაფზე ისევე ვრცელდება კანონი, როგორც პეროინზე ან სხვა ნარკოტიკებზე

განწყობა და გარემო

კანაფის მონხარების ეფექტში ყველაზე მნიშვნელოვანია როგორ გუნება-განწყობაზე ხარ, სად და ვისთან ერთად იმყოფები. ხშირად კანაფი მხოლოდ აძლიერებს იმ მდგომარეობას, რომელიც მოწყვეის მომენტში გაქვს. ასე, რომ ის, ვინც ენაწყლიანი, ბედნიერი და კმაყოფილია, ალბათ თავს უფრო უკეთესად იგრძნობს. მეორე მხრივ, კი ის, ვინც თავს ცუდად და დათრგუნულად გრძნობს, უფრო უტყვი და დეპრესიული ხდება.

კანაფის მონხარება მოწვევა

უძრავლესობა კანაფს ეწვევა მარტო ან თამბაქოსთან ერთად თვითნაკეთი სიგარეტით. ხალხში უფრო ღრმა და ხანგრძლივია, ვიდრე სიგარეტით. ასე არსებობს ფილტრს, რომელიც კუბრს შეაკავებს და თუ მისი არ ხარ, შეიძლება სველა ააიტყდეს. ზოგიერთი კანაფს ჩიბუნით ეწვევა. **ფრთხილად! თუ კანაფის ძლიერ სახეობას ჩიბუნით მოსწევს, შემოქმედებაც ძლიერდება. შედეგი შეიძლება იყოს ჰალუცინაციები და გარემოს არასწორი აღქმა!**

ფრთხილად!
ბევრი ფიქრობს, რომ კანაფისთვის არსებობს დადგენილი რაოდენობა, რომელიც შეიძლება დაუსჯელი იყოს. ეს ასე არ არის. შეიძლება შეგიმსუბუქონ სასჯელი, თუ ეს პირველი შემთხვევაა, კანაფი გაქვს საკუთარი მონხარებისათვის ან ნებაყოფლობით ჩააბარებ მას.

კანაფი და ალკოჰოლი

არ არის რეკომენდირებული ერთდროულად კანაფის მოწევა და სმა. ეს კომბინაცია იწვევს ორგანიზმიდან სითხის გაძლიერებულად გამოყოფას და ორგანიზმის დასუსტებას. მას შეუძლია ასევე ძალადობის სურვილი გააჩინოს. გარდა ამისა, შეიძლება ცუდად განდგ. განსაკუთრებით მაშინ, თუ კანაფი არასოდეს გაგისინჯავს.

საფრთხე

- კანაფი ალკოჰოლზე მეტი დროის განმავლობაში რჩება ორგანიზმში, დაახლოებით 2 თვე
- შეიძლება თავი ფხიზლად მოგეჩვენოს, ვიდრე ზემოქმედება გაივლიდეს. ამიტომ, მოწევის შემდეგ 4-5 დღის განმავლობაში არ შეიძლება მანქანის მართვა
- კანაფმა შესაძლებელია ფსიქიკური პრობლემები გამოიწვიოს
- კანაფი საშიშია სასუნთქი გზების დაავადებების დროს, როგორცაა ბრონქიტი და ასთმა. ორ კანაფიან სიგარეტში კუბრის შემცველობა იმდენია, რამდენიც 6-10 სიგარეტში
- კანაფს შეუძლია შეამციროს სპერმის რაოდენობა და გამოიწვიოს მასში სიცოცხლის უუნარო სპერმატოზოიდების რაოდენობის ზრდა
- ქალები, რომლებიც ხმარობენ კანაფს, საფრთხეს უქმნიან თავიანთ მომავალ ახალშობილს
- რეგულარულად მომხმარებლებს ხშირად ეუფლებათ პანიკური შიშები, ხასიათის მკვეთრი მერყეობა და დევნის მანია
- კანაფი სულ უფრო მეტ ფულს გთხოვს.

ნუ მოსწევ კანაფს სხვა ნარკოტიკთან ერთად!

ვანსაკუთრებით საშიშია კანაფის კომბინირება ექსტაზთან ან სხვა ნარკოტიკებთან, ვინაიდან მას შეუძლია ორგანიზმი სითხისაგან დაცალოს. თუ კანაფს მიიღებ სხვა ნარკოტიკებთან ერთად, შეიძლება სერიოზული გვერდით მოვლენებსაც პქონდეს ადვილი, მაგ.: ცნობიერების შეცვლას, პალუცინაციებს, მოძრაობის შეუძლებლობას ან ინფარქტს.

არც თუ ისე სასიამოვნო მოვლენები

- ზიანდება აზროვნების უნარი და მოძრაობის კოორდინაცია
- კარგაგ ლაპარაკის უნარს
- კანაფი აშრობს სხეულს. ყელი, ენა და ტუჩები გამომშრალი გაქვს. ალკოჰოლის დამატებისას მდგომარეობა შეიძლება უფრო გაუარესდეს
- გაქვს შეგრძნება, თითქოს დრო არ იძვრის, წუთები საათებად გეჩვენება
- შესაძლებელია გაგინდეს ჰალუცინაციები
- შეიძლება პანიკური შიში ან დევნის მანია დაგეუფლოს. ყველაფერი ეს შეიძლება მცირე დოზის მიღებამ გამოიწვიოს!

მითი და სინამდვილე

მრავალი მოსაზრება არსებობს კანაფზე. სკეპტიკოსები ამბობენ, რომ ეს საშიშია, მომხმარებელი კი ამბობს, რომ უსაფრთხო და სასიამოვნოა.

შემდეგ გვერდზე მოცემულია ფაქტები, არა ერთი ვარკვეული ჯგუფის აზრი. დასკვნები შენ გამოიტანე

მივყავართ თუ არა კანათს უფრო მაგარ ნარკოტიკებამდე?

კანათი ისეთივე ზეგავლენას ახდენს ორგანიზმზე, როგორც ნებისმიერი სხვა ნარკოტიკი, ამიტომ არაიშვიათია შემდგომში უფრო ძლიერ ნარკოტიკებზე გადასვლა, თუმცა არ არის საგადადებულო. თუ ეწევი მარინუანას ან იშვიათად ჰაშიშის, უმჯობესია გამოიხატო შენში საღი აზრი და ძალები, რათა დროულად ჩააბარო იგი წარსულს, ხელი აიღო მის მოწვევაზე.

იწვევს თუ არა კანათი მენსიერების მოშლას?

იწვევს! კანათმა ხანგრძლივად ან დიდი დოზით მიღებისას შესაძლებელია გააჩინდეს პრობლემები მენსიერების მხრივ.

იწვევს თუ არა კანათი დარღვევებს ტვინში?

იწვევს! კანათის ერთ-ერთი თვისებაა შეცვალოს გარემოს აღქმა და გამოიწვიოს ჰალუსინაციები. რაც შემთხვევებში კი ისეთი მძიმე ფსიქიკური დაავადება, რომელიც არაფრით არ განსწავდება შინოფრენისაგან. ამიტომ, ვფიქრობთ, არ ღირს გარისკვა.

შეუძლია კანათს ნაყოფის თანდაყოლილი დაზიანება გამოიწვიოს?

იწვევს! არსებობს ასევე კავშირი ორსულობის დროს კანათის მოწვევასა და ანომალური ბავშვის დაბადებას, მუცლის მოშლას, მკვდარდამბადობასა და დაბადებისთანავე ბავშვის უცნაო სიგნალების შორის. თუ ორსული ქალი კანათს ეწევა, ნარკოტიკი პლაცენტის საშუალებით ბავშვის ორგანიზმში ხვდება. იგი ისეთივე ზემოქმედებას განიცდის, როგორცაც დედა, თუმცა უფრო ინტენსიურად, რის გამოც ბავშვის დაბადების შემდეგ მრავალი ანომალია ვლინდება. ხურასოდეს მიიღებ კანათს ორსულობისას. გარდა ამისა ორივე პარტნიორმა ბავშვის ჩასახვამდე ერთვით ადრე თავი უნდა დააჩვენოს კანათის მიღებას.

იწვევს თუ არა კანათი ფილტვების კიბოს?

იწვევს! მასში კუბრის დიდი რაოდენობით შემცველობის გამო შესაძლებელია გამოიწვიოს ფილტვის ან სივრცის კიბო. მეცნიერულად ამის დამტკიცება ძნელია, რადგან მომხმარებელთა უმეტესობა, ვისაც კიბო აქვს, სივარეტსაც ეწევა ეს უკანასკნელიც ნიბ კიბოს იწვევს.

გაუმკლავდი შენს პრობლემებს

ზოგიერთ ადამიანს ჰგონია, რომ თუ კანაფს მიიღებს სისუსტისა და შიშების პრობლემების დაძლევის მიზნით, მოერევა მათ. როცა კანაფის ზემოქმედება წყდება, პრობლემები ისევ რჩება და ისინი უფრო ღრმავდება.

პრობლემებს უნდა გაუმკლავდე ისეთი საშუალებებით, რომლებიც ზიანს არ მოგიტანს.

იწვევს თუ არა კანაფი დამოკიდებულებას?

იწვევს! ფიზიკურად დამოკიდებულს კანაფი არ გნდის. იგი სხეულს ისე არ იმორჩილებს, როგორც ჰეროინი ან თამბაქო.

- მაგრამ შეიძლება განვითარდეს ფსიქიკური დამოკიდებულება. როცა ხშირად იღებ კანაფს, იმდენად ეჩვევი ამ მდგომარეობას, რომ მის გარეშე საქმიანობა გიჭირს
- კანაფის ხშირ მომხმარებელს შეიძლება სხვადასხვა ფსიქიკური გამოვლინებები ჰქონდეს, მაგ.: შიში, პარანოია და უძილობა
- ვინც ხშირად და ბევრს მოიხმარს, უძნელდება თავის დანებება. თუ შენ თვითონ ვერ ერევი საკუთარ თავს, ესე იგი დასმარება გესაჭიროება. **მიმართე ექიმს.**

თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა

ღებინება - თუ შენ მეგობარს აქვს ღებინება, წინ წამოსწიე, მიეცი წყალი როგორც კი ღებინებას მორჩება და იზრუნე იმაზე, რომ შინ მშვიდობით მივიდეს.

პანიკური შიში - თუ შენ მეგობარს პანიკური შიში აქვს, გაიყვანე ცალკე და წყნარად ესაუბრე. მარტო ნუ დატოვებ. თუ იგი დაიწყებს ჰაერის გამაღებით ყლაპვას, ეცადე დაარწმუნო, რომ შენთან შეთანხმებულ რითმში ისუნთქოს.

საშინელებათა ხედვა - შეიძლება შენმა მეგობარმა საშიში ხილვები დაინახოს ან მოჩვენებითი ხმები გაიგონოს. ეს ნიშნავს, რომ მას ჰალუცინაცია აქვს. ამას შეუძლია იგი პანიკაში ჩააგდოს. ესაუბრე წყნარად და დაარწმუნე, რომ ყველაფერი ეს არ არის ნამდვილი და, რომ ისინი გაქრება. ნუ დატოვებ მარტო, დარჩი მასთან ერთად, სანამ ჰალუცინაციები არ გაუვლის.

თ
პ
ი
ს
ტ
ე
ბ
ი

თბილისის ქვეშ იგულისხმება თბილისის ყაყაჩოსაგან (Papaver somniferum ან მისი ოჯახის სხვა წარმომადგებლები) მიღებული ბუნებრივი პროდუქტები, როგორცაა მორფინი, კოდეინი და თბილისის სხვა ალკალოიდები.

თბილისები ან თბილისური ნარკოტიკები ეწოდებათ ცენტრალური ნერვული სისტემის დეპრესანტების დიდ ჯგუფს, რომელთაც გააჩნია მორფინისმაგვარი ეფექტი. ისინი მოიცავს როგორც ნატურალურ, ასევე სინთეზურ თბილისურ ნაერთებს, როგორცაა მეთადონი, ჰეროინი, ფენტანილი და სხვ.

მოკლე ისტორია

თბილისების მოხმარება თარიღდება შუაქრონული ცივილიზაციის პერიოდიდან და მოიხსენიება არაბულ

ლიტერატურაშიც. თბილისზე დამოკიდებულება ბერძნებს აღწერილი აქვთ ჯერ კიდევ ახ. წ. III საუკუნეში. უკვე X საუკუნეში ცნობილი იყო თბილისის გამოყენება მოწვევის და ღებვის საშუალებით. ჩინეთში XVII საუკუნიდან იწყება თბილისის ბოროტად გამოყენების ისტორია. XIX საუკუნეში მომხდარი სამი მოვლენა: მორფინის გამოყოფა, კანქვეშა ინექციისათვის შპრიცის გამოგონება და 1874 წელს დიაცეტილმორფინის (ჰეროინი) სინთეზი - გახდა თბილისების ტკივილგამაყუჩებელი მიზნით ფართო გამოყენების მიზეზი და ამავედროულად, მისი მასობრივი ბოროტად გამოყენების დასაწყისიც, რაც ძირითადად განაპირობა სისხლში ინექციის გზით მორფინის ან ჰეროინის სწრაფად მაღალი კონცენტრაციის მიღწევამ.

ლოპინდემბი

დღეს მსოფლიოში დაახლოებით ასამდე ობიოიდური ბუნების ნარკოტიკია ცნობილი, რომელიც ფართოდ გამოიყენება სამედიცინო მიზნით. ასევე მრავალრიცხოვანია კუსტარულად დამზადებული ნარკოტიკების სახეები, რომელთაც იყენებენ ნარკომანები. მაგრამ ჩვენ მხოლოდ ორზე შევჩერდებით, ესენია ჰეროინი და მეთადონი. ერთი ფართოდ არის გავრცელებული როგორც “ქუჩის ნარკოტიკი”, ხოლო მეორის სამკურნალო თვისებებზე მრავალი მითია შექმნილი. ამასთან ერთად მათ ახასიათებთ ყველა ის თვისება, რომელიც აქვთ სხვა ობიატებს და ობიოიდებს.

რა არის ჰეროინი?

ჰეროინი (დიაცეტილმორფინი, დიამორფინი) მზადდება ოპიუმის ყაყაჩოსაგან სინთეზური პროცესით. იმის მიხედვით, თუ რამდენად სუფთაა ანუ გაწმენდილია იგი და, რომელ რეგიონში არის მოყვანილი ყაყაჩო, მას აქვს სხვადასხვანაირი ფერი, კონსისტენცია და აქტივობა.

არსებობს სამი სახის ჰეროინი: ყავისფერი ჰეროინი, თეთრი ჰეროინი და ფარმაცევტული ჰეროინი.

ყავისფერი ჰეროინის არის ყველაზე გავრცელებული სახეობა. იგი არის კრისტალური ფხვნილი, რომელიც ღია და მუქ ყავისფერ ფერებს შორის ვარირებს. რაც უფრო ღია ფერისაა ჰეროინი, მით უფრო დიდია ჰეროინის შემცველობა. მასში ჰეროინის შემცველობა მერყეობს 10-60%. დანარჩენი არის სიბინძურე. მას მხოლოდ ეწვევიან, არ შეიძლება მისი შპრიცით შეყვანა.

თეთრი ჰეროინი არის კრისტალური თეთრი ფხვნილი, სუფთაა 90%. შეიძლება მისი მოწვევა და შპრიცით შეყვანაც.

ფარმაცევტული ჰეროინი – სუფთა ჰეროინია, მას ინგლისში დღესაც იყენებენ სამედიცინო სფეროში, იგი არსებობს ფხვნილის, ტაბლეტების ან სითხის სახით ამჟღავნებში.

რა ხდება?

რადგან ჰეროინი დებრესანტია, იგი ამშვიდებს მთელ ცენტრალურ ნერვულ სისტემას: ანელებს გულისცემას, სუნთქვას, ამიტომ ორგანიზმს ნაკლები რაოდენობის ჟანგბადი მიეწოდება, წნევა იწევს დაბლა და ა.შ.

ჰეროინის ზემოქმედება

ჰეროინის ზემოქმედება ბევრად უფრო ძლიერია, ვიდრე სხვა ნარკოტიკული საშუალებებისა. ეს გრძნობა არაფერს შეედრება. როდესაც ჰეროინი ნემსით შეჰყავთ, "კაიფი" მაშინვე მოდის, მოწვევის შემდეგაც არ სჭირდება ამას ბევრი დრო.

ადამიანს მოიცავს ეიფორია და წარმოუდგენელი განცნობის შეგრძნება. ყოველგვარი ტკივილი – ხორციელი თუ სულიერი, ქრება.

ყველაზე მიმზიდველი და ეფექტურია ის, რომ ადამიანი საკუთარ თავს ძალიან დადებითად აღიქვამს.

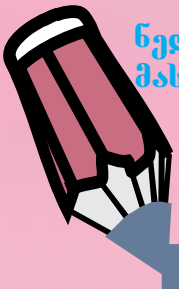
ჰეროინის მცირე დოზით მიღება ადამიანებში აღძრავს ლაპარაკის სურვილს, აღაფსებს მათ ენერჯით, ხდის მათ საკუთარ თავში დარწმუნებულებს.

ჰეროინის დიდი დოზით მიღება იწვევს ტრანსისმაგვარ მდგომარეობას. ადამიანები თავიანთ შინაგან სამყაროში იკეტებიან და ზოგჯერ არ სურთ სწვასთან ურთიერთობა.

პირველი დარტყმის შემდეგ დგება აღსრულებული კმაყოფილების ხანგრძლივი მდგომარეობა.

ჰეროინის ზემოქმედება 1-2 საათის შემდეგ ნელ-ნელა გადის. ეს დამოკიდებულია, თუ რა სინშირით იღებს მას მომხმარებელი. ყოველ შემთხვევაში

3-6 საათის შემდეგ მისი მოქმედება აღარ შეიგრძნობა.

ჰერონის მოწევა

ჰერონის მოწევა ნაკლებად საშიშია, ვიდრე მისი შპრიცით შეყვანა და მისი ზემოქმედებაც უფრო ინტენსიური და სწრაფია. ზოგჯერ ჰერონის ჩიბუხით ეწევიან ან ურევენ თაბბაქოში და ალუმინის ფოლგაზე ქვემოდან ახურებენ.

ჰერონის შპრიცით შეყვანა საშიშროებები !

ჰერონის შპრიცით პირდაპირ ვენაში შეყვანა არის ყველაზე საშიში ქმედება. ზოგიერთი ჰერონი წყალში ხსნადია, ზოგი კი მჟავაში უნდა გაიხსნას. ზოგ შემთხვევაში ჰერონის ხსნიან C ვიტამინის ფხვნილში. დამტვრეული ტაბლეტების გახსნა ბევრად უფრო საშიშია. ამ დროს რჩება პატარა ნატენები, რომლებსაც კაპილარების დახშობა შეუძლია. ეს იწვევს შესიებას და ინფექციებს. ეს რომ თავიდან აიცილოს, ზოგიერთი მომხმარებელი სითხეს სიგარეტის ფილტრში ფილტრავს.

ჰიგიენა

შპრიცი და სხვა საგნები უნდა იყოს გასტერილებული. ყოველთვის გამოყენებული უნდა იქნას ახალი შპრიცი.

გამოყენებული შპრიცები არ დატოვოთ უყურადღებოდ. ისინი უნდა გადაიყაროს.

ერთი შპრიცით არასოდეს არ უნდა გაიკეთოს რამდენიმე ადამიანმა, რადგან ამ გზით შესაძლებელია ისეთი ინფექციების გავრცელება, როგორცაა შიდსი და B და C ჰეპატიტები.

“შე უკვე

10 წელია წამალზე ვარ. მან მე სრულიად შემცვალა. მე ვარ ასოციალური, აგადმყოფი, ვიპარავ და ვიტყუები. ძალიან ვნანობ, რომ დავიწყე წამლის კეთება”.

გაფრთხილება!

ჰერონმა ყოველთვის შეიძლება გამოიწვიოს სიკვდილი, რადგან შენ არ იცი, რა მოგყიდეს, რა შედის მის შემადგენლობაში. იგი ხომ თითქმის არასოდეს სუფთა არ არის.

გადაჭარბებული დოზა

თუ შენ შეჩვეული არ ხარ ჰერონს და მას უშრიცით შეიყვან ორგანიზმში, ადვილი შესაძლებელია დოზის გადაჭარბება. თუ ეს მოხდა, მაშინ ნელდება შენი სუნთქვა და იგი იმდენად სუსტი ხდება, რომ ორგანიზმი ვეღარ იღებს საკმარის ჟანგბადს. შედეგად მოხდევს გულის წასვლა და, თუ სასწრაფო დახმარება არ აღმოგინებს, შეიძლება სუნთქვა გაჩერდეს და დაიღუბო.

გულისრევა და ღებინება: თუ შენ პირველად იღებ ჰერონს, შეიძლება დაგეწყოს გულისრევა, წაგივიდეს გული და დაიბრნო.

როდესაც შენ მომხმარებელი ხდები, ჰერონი ყველაზე მნიშვნელოვანი რამ ხდება შენს ცხოვრებაში. შენ კარგავ წონას, არ იკვებები, იფიტები და ცუდად გამოიყურები, რადგან საკუთარი თავის მოვლაც აღარ გაინტერესებს. ერთადერთი, რაც შეიძლება გაინტერესებდეს, არის შემდეგი “კაიფი”.

ნანემსარზე ჩნდება შესიებები და ღია ჭრილობები, ისინი საშინლად გამოიყურება და მტკივნეულია.

არასოდეს აურიოთ ჰერონი სხვა ნარკოტიკულ საშუალებებს. იგი საკმაოდ ძლიერია, კომბინირებული სახით მას სავალალო შედეგები მოხდევს!

ჰეროინი და მასზე დამოკიდებულება

ჰეროინი ადამიანს ხდის სრულიად დამოკიდებულს: ადამიანი სულიერად და ფიზიკურად ხდება ჰეროინზე დამოკიდებული, თუნდაც ფიქრობდეს, რომ თითქოს ყველაფრის კონტროლი შეუძლია. რაც უფრო დაუფიქრებლად და უკონტროლოდ მიჰყვები ჰეროინს, მით უფრო მძლე ხდები დამოკიდებული ჰეროინის მიერ გამოწვეულ გრძნობებზე.

რას ნიშნავს დამოკიდებულება?

შენს ორგანიზმს სჭირდება ჰეროინი, რათა ნორმალურად იმუშაოს. შენი ფიზიკური მოთხოვნილება იზრდება და შენ მხოლოდ მომავალ “კაიფზე” ზრუნავ.

ფსიქიკური მოთხოვნილება ისეთივე ძლიერია, როგორც ფიზიკური. საშინლად გეშინია, რომ ჰეროინი აღარ გექნება, მხოლოდ ამან შეიქნება და საბოლოოდ შენ ცხოვრების დიდი შიში გიყალიბდება და ჰეროინზე დამოკიდებულებით რეალური სამყაროსაგან სრულიად იზოლირებული ხდები.

სიმპტომები

შენ გემუქრება საფრთხე, თუ ღრმად ჩაგეძინა, შეიძლება ვერ გაიგო როდის გახდი ცუდად
სულ უფრო ხშირად თავს იწენს კუნთების ტკივილი
მუდმივად თავს გრძნობ ცუდად, გაქვს კუჭის შეკრულობა
მთელი სხეული დაჩნვლექტილი, წყლულებით და
სისხლნაჟღერებით დაფარული გაქვს
გაწუნებს ქრონიკული უძილობა
ძილში სიზმრადაც ჰეროინს ხედავ
ერიდება ახლობლებს.

ცხოვრება კანონს ვარეთ!

ერთადერთი შესაძლებლობა იმისა, რომ გადაინადო ჰეროინის საფასური, არის მოპარვა. მომხმარებელს შეუძლია ყველგან მოიპაროს. ზოგი საკუთარ ოჯახებსაც ქურდავს. დანაშაულს კი ყოველთვის საპატიმროსაკენ მიყვავართ.

სამართლებრივი

მდგომარეობა

ჰეროინი ექვემდებარება კანონს. იგი ყველგან, მთელ მსოფლიოში არალეგალურია. მისი ფლობა და ჰეროინით ვაჭრობა ყველგან მკაცრად ისჯება.

პატიმრობის ვადა შეიძლება ძალიან ხანგრძლივი იყოს. ზოგიერთ ქვეყანაში ჰეროინით მოვაჭრე და ჰეროინის მფლობელი სიკვდილითაც ისჯება.

ჰერონის

ტოლერანტობა

ადამიანი უცხად ეჩვენა ჰერონის. სხეულს სულ უფრო მეტი რაოდენობა სჭირდება, რათა თავდაპირველი ძლიერი “კაფი” განიცადოს.

დროთა განმავლობაში დიდი დოზები ვიყუჩებს ტკივილს და გიკმაყოფილებს მოთხოვნილებას, თუმცა ეიფორიას აღარ იწვევს. მაგრამ თუ ჰერონის თავს მიაჩნებ და ცოტა ხანში ისევ დაიწყებ მიღებას, შენი სხეული შეიძლება ვეღარ შეეგუოს ჰერონის იგივე რაოდენობას და მიღებული დოზა შენთვის გადაჭარბებული აღმოჩნდეს.

როდესაც ჰერონის ეწვევი, ტოლერანტობა უფრო ნაკლებად მატულობს, ვიდრე ჰერონის შპრიცით მიღებისას.

ჰერონზე უარის თქმა

ძნელია ჰერონზე თავის დანებება, როდესაც უკვე მასზე ხარ დამოკიდებული. მაგრამ ეს შეუძლებელი არ არის. ბევრმა შეძლო ეს და შენც შეძლებ ამას. მაგრამ პირველ რიგში უნდა გაითვალისწინო რამდენიმე რამ:

- შენ ეს უნდა გსურდეს
- შენ ეს უნდა მოინდომო
- შენ შეგძლია ეს გააკეთო, მაგრამ გჭირდება სხვების დახმარებაც
- შენ პირველ რიგში ამას აკეთებ შენთვის
- ეს ამაგდროულად შენს ახლობლებსაც გააბედნიერებს
- შენ სიამაყით აღივსება, თუ ამას შეძლებ

შნამისთვის თავის დანებება

არასოდეს ეცადო, მარტომ დაანებო თავი ჰერონის. თუ შენ ან შენი მეგობარი ჰერონზე “ზინართ”, მიმართეთ პროფესიონალურ დახმარებას. შენ პრობლემას ნარკომანთა ყველა საკონსულტაციო ცენტრი ყურადღებით მოეკიდება. პირველი დღეები განსაკუთრებით ძნელია. თუ ეს გ' დაგლახე, შენ შეძლებ თავი დაანებო ჰერონის.

როგორ გავცილდეთ ჰერონის

ეს ყველაზე რთულია! (ხაგაგდი, იბოგე) შენთვის სამსახური და შენი ჰობი. მოერიდე ყველაფერს, რაც ჰერონის განსენებს. მოერიდე ჰერონის მომხმარებლებს და იმ ადგილებს, სადაც ნარკოტიკებია. თუ გრძნობ, რომ შენი ნებისყოფა შესუსტდა, მიმართე დახმარებას, მეგობრებს, ოჯახს და ნარკომანთა საკონსულტაციო ცენტრს.

ობიუმის ყაყაჩოს პროდუქტები

ჰერონზე თავის განებება ძალიან ძნელია. თუ მომხმარებელი უცხად ანებებს თავს, განიცდის ფსიქოლოგიურ და ფიზიკურ გამოვლინებებს:

ძლიერ ფსიქოლოგიურ მთონოვნილებას
პანიკას

უძილობას

გულიანობას და კუჭის აშლილობას

ოფლიანობას

სპაზმებს კუჭის არეში

კიდურების და სხვა კუნთების სპაზმებს

ვერანაირ სიტუაციაში თავს კარგად ვერ გრძნობს

ყოველივე ამის შიში მომხმარებელს ათქმევინებს უარს, თავი გაანებოს ჰერონს.

იცოდე, თუ მიმართავ ექიმებს, აუცილებლად გიშველიან !

მაგრამ შენ უნდა მოინდომო!

როგორ ავიცილოთ საფრთხე თავიდან?

ნუ გაიკეთებ შპრიცით. მოწვევას იგივე ეფექტი აქვს და ამ შემთხვევაში შენც ბევრად უფრო დაზღვეული ხარ. არასოდეს გაიკეთოთ რამდენიმე ერთი შპრიცით. ჯერ დაფიქრდი, რას იკეთებ. გადაჭარბებული დოზის შემთხვევაში არ ინანო. აღარ დაამატო, რასაც გაიკეთებ. გადაჭარბებულ დოზას სიკვდილამდე მიყვავართ. იცოდე ზღვარი თუ შენ დიდი ხანია ჰერონი არ გაგიკეთებია, ნორმალური დოზაც შეიძლება ზედმეტი იყოს და სიკვდილიც გამოიწვიოს. იყავი ფრთხილად. ჰერონის ზემოქმედების ქვეშ ნუ დაჯდები საჭესთან.

თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა

არტერიაში მოხვედრის შემთხვევაში ნანემსარ ადგილს დააჭირე თითი და რაც შეიძლება ზემოთ ასწიე სხეულის ეს ნაწილი დაურეკე სასწრაფო დახმარებას ან გადაიყვანე მომხმარებელი საავადმყოფოში!

გულის წახვლა: თუ შენი მეგობარი ჯერ კიდევ სუნთქავს, მოიყვანე იგი უსაფრთხო მდგომარეობაში. დაურეკე სასწრაფოს! და აუცილებლად უთხარი ექიმს, რა ნარკოტიკული საშუალება მიიღო შენმა მეგობარმა

ყავი მზად იმხანად, რომ გააცოცხლო შენი მეგობარი, თუ მან სუნთქვა შეწყვიტა (ძ. გვ 65).

რა არის მეთადონი?

მეთადონი არის სინთეზური ნარკოტიკი, რომელსაც ჰეროინის მსგავსი თვისებები აქვს. ჰეროინის შესახებ მიღებული ინფორმაცია ვრცელდება მეთადონზეც. იგი მხოლოდ ექიმების მეთვალყურეობის ქვეშ შეიძლება იქნეს გამოყენებული იმისათვის, რომ ნარკომანმა თავი გაანებოს ჰეროინს ან ოპიუმს.

გამოშვების ფორმები

მეთადონი არსებობს ფხვნილის, წვეთების ან შესქელებული სიროფის სახით. ქუჩებში იყიდება სხვადასხვა სიდიერისა და ფერის მქონე მეთადონი.

არასოდეს გაიკეთო მეთადონი შპრიცით. ყოველთვის სასაფრთხოა ამა თუ იმ ნარკოტიკული საშუალების შპრიცით მიღება. არსებობს ზედღონის საფრთხე და, თუ რამდენიმე ადამიანი გამოიყენებს ერთ შპრიცს, არსებობს ისეთი ინფექციების საშიშროება, როგორცაა შიდსი ან B და C ჰეპატიტები.

მეთადონი და სხვა ნარკოტიკული საშუალებები

ექსტაზისა და ამფეტამინის “კაფეიდან” გამოსასვლელად ზოგიერთი მიმართავს მეთადონს. ეს, რა თქმა უნდა, აადვილებს გამოსვლას, მაგრამ ძალიან საშიშია. ამ ნარკოტიკული საშუალებების მონაცვლეობით მიღებისას განსაკუთრებით ზიანდება გული. თუ შენ არ იცი, რას იკეთებ, შეიძლება ბევრი მოგივიდეს ან ამას დაამატო სხვა დებრესანტები, როგორცაა ალკოჰოლი ან ბარბიტურატები და გულმა შეიძლება მალე სულაც შეწყვიტოს მუშაობა.

დამოკიდებულება

მეთადონი ისევე ხდის ადამიანს მასზე დამოკიდებულს, როგორც ჰეროინი. თუ ადამიანი მეთადონს სისტემატურად იღებს, ხდება მასზე არა მარტო ფიზიკურად, არამედ ფსიქიკურად დამოკიდებულება. დამოკიდებულება მეთადონზე ისევე ძლიერია, როგორც ჰეროინზე, თავის დანებება კი ზოგჯერ უფრო ძნელი და საშიში.

მეთადონის ტოლერანტობა

ტოლერანტობა იზრდება მისი ხშირი გამოყენებისას, მაგრამ არა ისე სწრაფად, როგორც ჰეროინის დროს. მეთადონის ტოლერანტობა სწრაფად კლებულობს. თუ შენ მეთადონს ერთი კვირის განმავლობაში არ იღებ, მეთადონის ტოლერანტობა ნულს უტოლდება. ამის შემდეგ ჩვეული დოზა შენთვის შეიძლება ბევრიც იყოს.

მეთადონზე უარის თქმა

მეთადონზე თავის დახეობა ისეთივე რთულია, როგორც ჰეროინზე. თუ შენ გინდა მეთადონს თავი დაახეო, გჭირდება პროფესიონალური დახმარება, რადგან მეთადონის დოზები კვირების განმავლობაში თანდათან უნდა შემცირდეს. ფიზიკური და ფსიქიკური გამოვლინებები ისეთივე ძლიერია, როგორც ჰეროინის შემთხვევაში. ყველაზე მთავარი პრობლემა არის ის, რომ ეს გამოვლინებები ნაკვირვალ ან უფრო მეტი ხანი გრძელდება. ტკივილი და შიშის მდგომარეობა პირველი ორი-სამი კვირის შემდეგ სუსტდება. რაც არ უნდა ძნელი იყოს ეს, იფიქრე იმაზე, რომ არსებობენ ადამიანები, რომლებმაც ყველაფერი ეს გადალახეს.

სამართლებრივი მდგომარეობა

მეთადონი ექვემდებარება კახონით კონტროლს. მისი გაყიდვა და გავრცელება აკრძალულია. იგი შეიძლება დაენიშნოს ჰეროინის მოძიებების მკურნალობის მიზნით ფსიქოსოციალურ თერაპიასთან ერთად.

უსაფრთხოება

ისევე როგორც ჰეროინის მოხმარებისას, მეთადონის დროსაც არსადეს არ ხარ დაზღვეული, თუმცა შეგიძლია ეს საფრთხე აიცილო თავიდან. ყველაზე მნიშვნელოვანია, არასოდეს შეუერთო მეთადონი სხვა ნარკოტიკულ საშუალებებს!

თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა

გულის წასვლა: თუ შენი მეგობარი ჯერ კიდევ სუნთქავს, მოიყვანე იგი სტაბილურ მწოლიარე მდგომარეობაში (იხ. გვ. 134)

დაურეკე სასწრაფო დახმარებას !

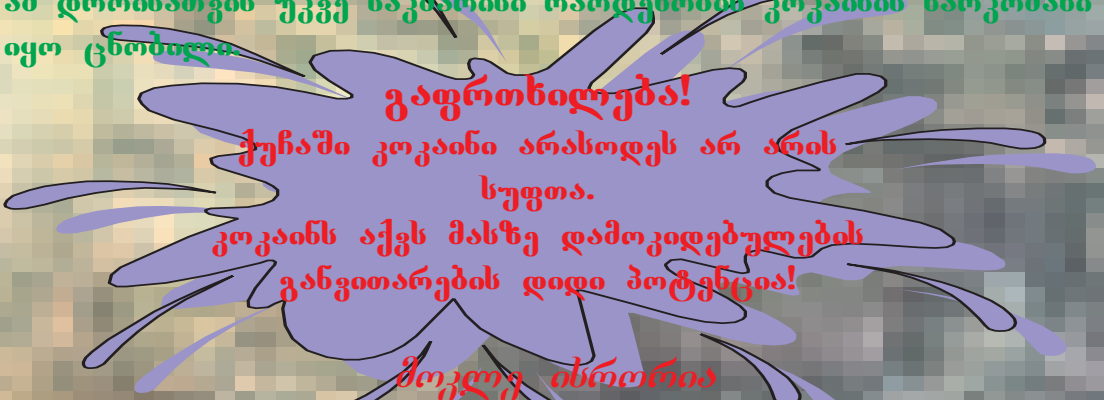
აუცილებლად უთხარი ექიმს, რა ნარკოტიკული საშუალება მიიღო შენმა მეგობარმა. ამას შეუძლია შენი მეგობრის სიცოცხლის გადარჩენა. იყავი მზად იმისათვის, რომ გააცოცხლო შენი მეგობარი, თუ მან სუნთქვა შეწყვიტა (იხ. გვ. 135)

თუ შენმა მეგობარმა გულწასულ მდგომარეობაში შეწყვიტა სუნთქვა, იზრუნე, რომ მან ისევ დაიწყოს სუნთქვა.

კოკაინი

რა არის კოკაინი?

იმ ნივთიერებას, რომელიც ქუჩაში იყიდება, სამედიცინო ენაზე კოკაინის ჰიდროქლორიდი ჰქვია. იგი იწარმოება მცენარე კოკას ფოთლებიდან. კოკა ძირითადად ბოლივიაში, კოლუმბიასა და პერუში იზრდება. კოკაინი ერთ-ერთი ძლიერი სტიმულატორია, რომელსაც ამფეტამინის მსგავსი თვისებები აქვს. თავდაპირველად იგი თავისუფლად იყიდებოდა როგორც სასარგებლო საშუალება, სანამ არ გაირკვა, რომ იგი საკმაოდ საშიში ნარკოტიკია, თუმცა ამ დროისათვის უკვე საკმარისი რაოდენობის კოკაინის ნარკომანი იყო ცნობილი.

სუფთა კოკაინი XIX საუკუნეში გერმანელმა ქიმიკოსებმა მიიღეს კოკას ფოთლებიდან. 1888 წელს პირველად გამოვიდა ვასაყიდად კოკა-კოლა. საშუალოდ ერთი ჭიქა კოკა-კოლა შეიცავდა მილიგრამ კოკაინს, სანამ იგი 1903 წელს კოფეინმა არ შეცვალა. კოკაინი თავდაპირველად ევროპასა და ამერიკაში თავისუფლად იყიდებოდა, როგორც სასარგებლო საშუალება, სანამ მასში საფრთხე არ დაინახეს. 1914 წლიდან ამერიკაში, შემდეგ კი თანდათანობით ყველგან გამოცხადდა მაგნე ნარკოტიკად.

როგორ ზემოქმედებს იგი?

შესუნთული კოკაინი ცხვირის გავლით გადადის სისხლში და რამდენიმე წამში აღწევს ტვინს. იგი აღიზიანებს ცენტრალურ ნერვულ სისტემას, იწვევს გულისცემის აჩქარებას, ზრდის სხეულის ტემპერატურას და არტერიულ წნევას.

კოკაინი გვხვდება

უმეტეს შემთხვევაში კოკაინს ფხვდებით თეთრი, კრისტალური ფხვნილის სახით, რომელიც წმინდა მარილივით გამოიყურება. ჩვეულებრივ, მას ყიდიან პატარა კონვერტებში, რომელშიც 1 გრამამდე კოკაინია ჩაყრილი, მაგრამ არაფინ იცის, რამდენი კოკაინია სინამდვილეში ამ 1 გრამში. კოკას ფოთლისაგან წარმოებული ფხვნილის სისუფთავე დაახლოებით 85%-ია, მაგრამ როდესაც კოკაინს ქუჩაში ყიდიან, იგი სრულიად სხვაგვარად გამოიყურება.

რაც უფრო დიდ ვზას გადის კოკაინი მწარმოებლიდან საცალო გამყიდველამდე, მით უფრო იკარგება მისი სისუფთავე. მას ურევენ გლუკოზას, ლაქტოზას და ასევე ტკივილგამაყუვნებელ საშუალებებს. ქუჩაში გაყიდულ კოკაინში მხოლოდ 30%-ია კოკაინი, დანარჩენი კი შხამი და სიბინძურება.

კოკაინის შემოქმედება

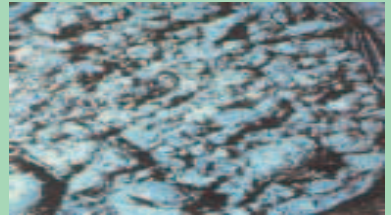
ორგანიზმზე შემოქმედება იწყება მიღებიდან რამდენიმე წამის შემდეგ და ვრძელდება არაუმეტეს ნახევარი საათისა. შემოქმედება დამოკიდებულია კოკაინის უმადგენლობაზე, ვარუშომცველ პირობებზე, რომელშიც ხდება მისი მიღება და ასევე იმაზე, თუ რა სიბშირით მიიღება და რამდენად იტანს მას მომხმარებელი.

- ხარ ეიფორიაში და თავს კარგად გრძნობ
- ცხოვრება გეჩვენება ვარდისფერად, ყოველგვარი შიში ქრება
- ენერჯია გემატება, ხდება აქტიური, ვაიდა ღაპარაკი, სიცილი, ცეკვა
- ყველაფერი მნიშვნელოვნად გეჩვენება, შესუქვლები და იდეები გეცვლება, იცინი ყველაფერზე ისე, რომ აზრს არ აყოლებ
- შებოქილობა ქრება და თავს გრძნობ ხეჭუაღურად აგზნებულად.

კოკაინის ბუნჯი

პასტა

ფხვნილი

რა ხდება შემდეგ?

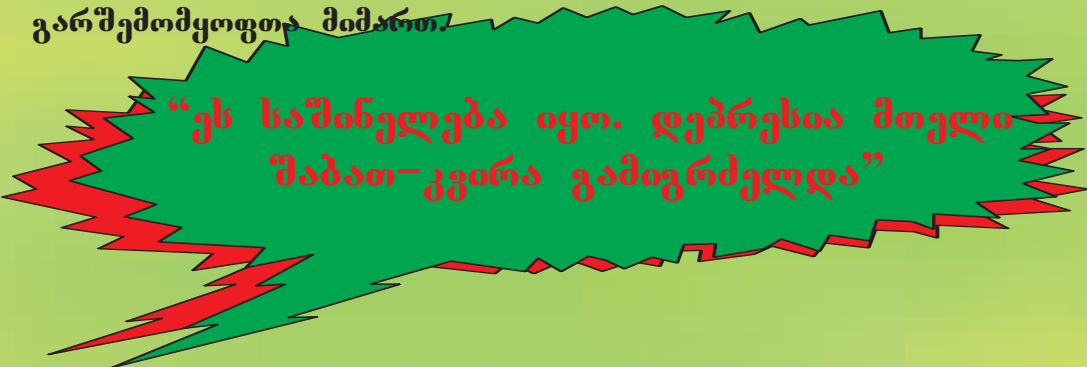
სწრაფ ინტენსიურ აღმაფრენას მოსდევს ძლიერი ჩაგარდნა, რომელიც სწრაფად ვითარდება. შეიძლება ეცადო გამოისწორო მდგომარეობა და ისევ მიიღო კოკაინი, რომ ეს ჩაგარდნა დაძლიო, მაგრამ ეს მხოლოდ ხანმოკლე აღმაფრენას იწვევს. შემდეგ დაშვება ბევრად უფრო ინტენსიურია. შენ უფრო და უფრო ღრმად ეშვები

მიუხედავად იმისა, რომ ეიფორიაში აღარ ხარ, აზრებიც თითქოს ეწყობა, მაგრამ შენ აღარ შეგიძლია დაძინება, გეუფლება დეპრესია, ეჭვები და პარანოია

თუ ჩაგვიძინა, მალევე გელვძიება დაღლილობის და შფოთვის გრძნობით

თუ გუშინ ფიქრობდი, რომ ყველაფერი ისე ხდება, როგორც შენ გინდა, დღეს გაქვს შეგრძნება, რომ ყველა და ყველაფერი შენს წინააღმდეგაა მომართული

შენ შეიძლება მოგიცვას პანიკამ. თუ კოკაინის დოზა ზეტმეტი მოგივიდა, შესაძლებელია გაგინდეს უცნაური ქცევები და აგრესია გარშემომყოფთა მიმართ.

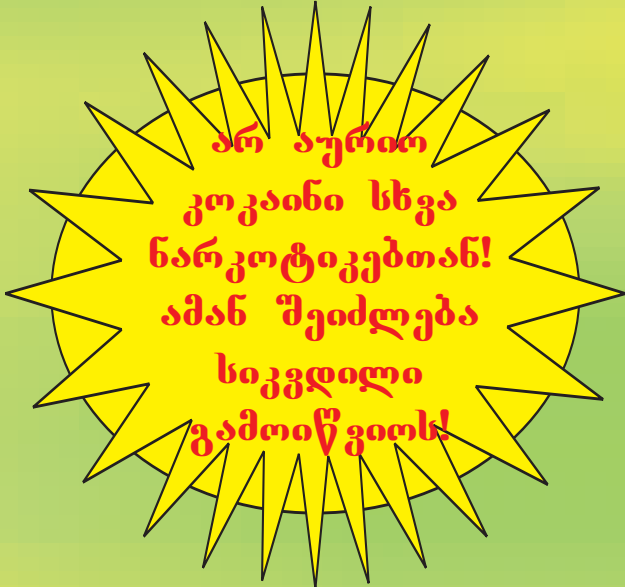
კოკაინის გამოყენება

- კოკაინს საპარსი სამართებლით ან საკრედიტო ბარათის მეშვეობით სიგრიფად აწყობენ და შემდეგ პატრონ მილაკის საშუალებით შეიძურთქავენ
- შესურთქვაზე ნაკლებად საშიშია კოკაინის მიღება საკვებში ან სასმელში შეტრფვით. ამ შემთხვევაში მოქმედება უფრო გვიან იწყება და გართულებებიც ნაკლებია
- ზოგიერთი კოკაინის იყრის პირში და იწფლის სასაში და ღრძილებში. ვინაიდან კოკაინი ტკივილგამაყურჩებელი თვისებების მატურებელია, იწვევს სასისა და პირის ღრუს დაბუჟებას.

არასოდეს შეიყვანო კოკაინი შპრიცით!

იმისათვის, რომ კოკაინმა სწრაფად და ინტენსიურად იმოქმედოს, ზოგიერთი ცდილობს იგი შპრიცით შეიყვანოს ორგანიზმში. ეს ძალიან საშიშია, რადგან იქმნება დონის გადამეტების საშიშროება. ასეთ შემთხვევაში საშინლად ჩქარდება გულისცემა, რამაც შესაძლებელია სიკვდილი გამოიწვიოს!

ძალიან საშიშია მისი სხვა ნარკოტიკებთან ან ალკოჰოლთან შერევა. თავიდან შესაძლებელია ამ შერევაში არაფერი არ გამოიწვიოს, მაგრამ ის როდისმე აუცილებლად გამოიწვევს საგალალო შედეგებს. შენ თუ ძალიან თამაში იქნები კოკაინთან, ამას მალევე იხანებ. კოკაინის და ჰეროინის ნარევის უწოდებენ Speedball-ს. ამ ორი ნივთიერების ერთმანეთში

არევა საშინელი იდეაა, ჰეროინი ამცირებს კოკაინით გამოწვეულ უფოთვას და ნერვიულ მოუსვენრობას და მომხმარებელი მიჰყავს კოკაინის ან ჰეროინის ახალ დონამდე. ამ შემთხვევაში კი ზედღონის ალბათობა იზრდება.

სამართლებრივი მდგომარეობა

საქართველოში კოკაინის მოხმარება და მისი ფლობა კანონით აკრძალულია. მისი მცირე რაოდენობით ფლობა, გაყიდვა ან გაჩუქება იწვევს სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობას.

გაფრთხილება!

ვისაც მაღალი წნევა ან სუსტი გული აქვს, ერიდოს კოკაინს!!!

დამოკიდებულება: "თოვლის გუნდის ეფექტი"

ვინც გადაწყვეტს კოკაინის მიღებას, მან ყველაფერი უნდა იცოდეს მის შესახებ. კოკაინის მიღებისას ფიზიკურმა დამოკიდებულებამ შეიძლება არ შეგაწუნოს, მაგრამ ფსიქიკური დამოკიდებულების განვითარება გარდაუვალია. მალე შენ კარგი გრძნობები მიგატოვებს და ცუდი დაგეუფლება. მაშინვე დაგებადება სურვილი მიიღო კიდევ უფრო მეტი. ამის შემდეგ დგება პიკი, რომელსაც მოსდევს გარდაუვალი დაშვება, დაცემა, დანარცხება. მუდმივად გაქვს იმის მცდელობა, რომ სულ უფრო და უფრო მეტი მიიღო. ასეთი მდგომარეობიდან უკან დაბრუნების შანსი ძალიან მცირეა. კოკაინის რეგულარულმა მოხმარებამ შეიძლება ღრმა ფსიქოლოგიურ დამოკიდებულებამდე მიგიყვანოს, რომელსაც ძნელად თუ დაძლევა!

კოკაინი განსაზღვრავს შენს ცხოვრებას

- კოკაინის მომხმარებელი უამრავ ფულს ხარჯავს
- შენ ვიფუჭდება ხასიათი, ურთიერთობა გაქვს არასასიამოვნო ადამიანებთან
- სკოლის დაფალებების შესრულებას ვეღარ ახერხებ. მთლიანად დაკავებული ხარ კოკაინით, მუდმივად ჩადინარ რაღაც დანაშაულს
- ისევ მოხმარება და ისევ უსიამოვნო შეგრძნება

კოკაინს, თუ დიდი ხანია იღება, ხასიათებს უამრავი გვერდითი ეფექტი

ძლიერი პარანოია - ადამიანი ხდება დეპრესიული და პარანოიული, შეიძლება განუვითარდეს კოკაინის ფსიქოზი, რომელიც მას სულით ავადმყოფად აქცევს

წონაში დაკლება - ადამიანი ცუდად იკვებება და მინიმალურ წონამდე აღწევს

იმპოტენცია - მამაცებს აღარ აქვთ ერექცია და აღარ შეუძლიათ სქესობრივი აქტის წარმოება

ქრონიკული უძილობა - ძილი წარსულს ჩაბარდა. შენ მუდმივად დაღლილი და მოთენთილი ხარ, მაგრამ ძილი არ შეგიძლია. მცირე მოქმედებაც კი შენში დაღლილობას იწვევს

ცხვირის პრობლემები - კოკაინის ყნოსვა იწვევს ცხვირის ძვიდის განვრეტას.

როგორ დავანებოთ თავი კოკაინს ?

ზოგიერთი კოკაინს მხოლოდ დროდადრო იღებს, მაგრამ ვინც სუსტი პიროვნული თვისების მატარებელია (აქვს საკუთარ თავში დაურწმუნებლობის და საკუთარი თავისადმი უნდობლობის გრძნობა), რისკავს და მაინც ხდება მომხმარებელი, იგი უნდა შეეგუოს შიშს, დეპრესიას, პანიკას და პარანოიას. ყოველივე ეს რამდენად ძნელი გადასალახნია, მით უფრო მეტი კოკაინი უნდება ნარკომანს. ზოგიერთი საბოლოო გამოსავალს თვითმკვლელობაში პოულობს და არის ამის უამრავი შემთხვევებიც. იმისათვის, რომ კოკაინს მოეშვა, **მამართე პროფესიონალებს!**

გაფრთხილება!

კოკაინი არ ხსნის შენს პრობლემებს,
პირიქით, აძლერებს მათ.
ამიტომ ჯობს შეეშვა!

კონტროლის გარეშე

შენ ფიქრობ, რომ შეგიძლია აკონტროლო
 კოკაინის მიღება, მაგრამ ერთ დილას
 გაიღვიძებ და მიხვდები, რომ შენ მის
 კლანჭებში ხარ. მაშინ შეიძლება
 უკვე გვიან იყოს!

თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა

პანიკური შეტევები - თუ შენ მეგობარს შიშები ან პარანოია დაეწყო ან პანიკაშია, გაიყვანე მშვიდ ოთახში, შესთავაზე ცხელი სასმელი ან წყალი და ელაპარაკე. არსად არ გაუშვა. თუ მას ჰიპერვენტილაციის შეტევა დაეწყო, ეცადე აიყოლიო და ერთ რითმში ისუნთქოთ.

გულის წასვლა - თუ შენი მეგობარი სუნთქავს, მოიყვანე იგი სტაბილურ მდგომარეობაში (ინ. გვ. 134-135).

დაურეკე სასწრაფოს!

ექიმებს ნუ დაუმაღავე რის გამოა შენი მეგობარი ცუდად. ამით შეიძლება მისი სიცოცხლის გადარჩენა.

- იყავი მზად, ~~საშიშ~~ **გააცოცხლო** შენი მეგობარი (ინ. გვ. 135)

- როდესაც იგი **გულწახულია**, იზრუნე იმაზე, რომ მან არ შესწყვიტოს სუნთქვა.

რა არის კრეკი?

კრეკი არის კოკაინის ფუძე, რომელიც 80-100% სუფთაა და ამიტომ ბევრად უფრო საშიშია, ვიდრე ე.წ. “ქუჩის” კოკაინი, რომელიც მხოლოდ 30-60% კოკაინს შეიცავს. ორგანიზმზე კრეკი ბევრად უფრო სწრაფად მოქმედებს, ვიდრე კოკაინი. მისი ზემოქმედება ჰგავს კოკაინისას, მაგრამ უფრო ძლიერია.

კრეკის გამოშვების ფორმები

კრეკი არის კრისტალური ნივთიერება, რომელიც პატარა კენჭების მსგავსია. ზოგჯერ მისი სიდიდე ქვიშის ცალკეული მარცვლის ზომისაა, მაგრამ არსებობს 2 სმ დიამეტრის მქონე კრეკიც. მას აქვს ღია ყვითელი ან თეთრი ფერი. თავისუფალი ფუძე არის თეთრი წმინდა ფხვნილი, რომელიც ვანილის ფხვნილს წააგავს.

კრეკის ზემოქმედება

კრეკს ძირითადად ეწევიან. იგი რამდენიმე წამში იწყებს მოქმედებას და 15 წუთის განმავლობაში გრძელდება.

აღამიანი გრძნობს:

- წარმოუდგენელ ეიფორიას, აღფრთოვანებას და ენერჯის მომატებას
- თავს კარგად გრძნობს. ყველა სხვა ე.წ. “ქუჩის” ნარკოტიკული საშუალებიდან ყველაზე ძლიერი “კაფი” აქვს კრეკს.

გაფრთხილება!

კრეკი ყველა სტიმულატორზე უფრო ძლიერია და მის მოხმარებას დიდი უსიამოვნება მოაქვს!

არასოდეს გაიკეთო კრეკი ნემსით!

კრეკის შპრიცით შეყვანა ორგანიზმში არ იწვევს უფრო “მაგარ კაიფს”, მაგრამ არსებობს დიდი რისკები და საშიშროება. არსებობს შიდსის, B და C ჰეპატიტის საფრთხე, თუ შენ ერთი შპრიცით სხვასთან საზიაროდ გაიკეთებ წამალს.

რა მოხდება შემდეგ?

- კრეკი აგიტაცებს შენ საფრენად, მაგრამ 5-15 წუთის შემდეგ ყოველივე ეს ქრება. 20 წუთში იწყება უსიამოვნო შედეგები.
  - შენ გაქანავებს და ვერ აკონტროლებ შენს მოძრაობებს
  - შენ კანკალებ, თითქოს საყინულეში იჯდე
  - შენ ხარ დასუსტებული და დაღლილი
  - შენ ხარ აფორიაქებული და დეპრესიული
  - შენ თავს გრძნობ მარტო და საფრთხეში, თითქოს რაიმე გეშეშებოდეს
  - შენ ხარ აგზნებული და აგრესიული
- ეს “დაშვება” შეიძლება გაგრძელდეს რამდენიმე დღე.

- კრეკის მომხმარებლები ამბობენ, რომ “დაშვება” აუწერლად საშინელი პროცესია
- რეგულარული მომხმარებლები იღებენ სულ უფრო და უფრო მეტ კრეკს, რათა “კაიფის” მსგავსი რამ განიცადონ
- ზედმეტი კრეკი იწვევს ჯოჯონეთურ “დაშვებას” და სიკვდილის საშიშროებას!

სხვა საშინელი მოულოდნელობები კრეკთან დაკავშირებით

ფსიქიკური პრობლემები - შენ გრძნობ საშინელ აგრესიას, ზიზღს და უნდობლობას სხვა ადამიანებისადმი, ოჯახისა და მეგობრების მიმართ. კარგავე კავშირს რეალობასთან და ბილარ შევიძლია სიტუაციების რაციონალურად შეფასება.

სოციალური პრობლემები - ბევრი მომხმარებელი ყიდის ყველაფერს, რაც მას გააჩნია, რათა იშოვოს ფული. როცა ვასაყიდი პრობლემა რჩება, ჩადიან დანაშაულს და ხვდებიან საპატიმროში.

სრული იზოლაცია - როდესაც შენ ეშვები, არ ვსურს არაფერ შენს გარშემო და არც არავის არ სურს შენთან ყოფნა. იზოლაცია სულ უფრო იზრდება, ცხოვრება კარგავს აზრს.

კრეკს თავს ვერ ანებებ

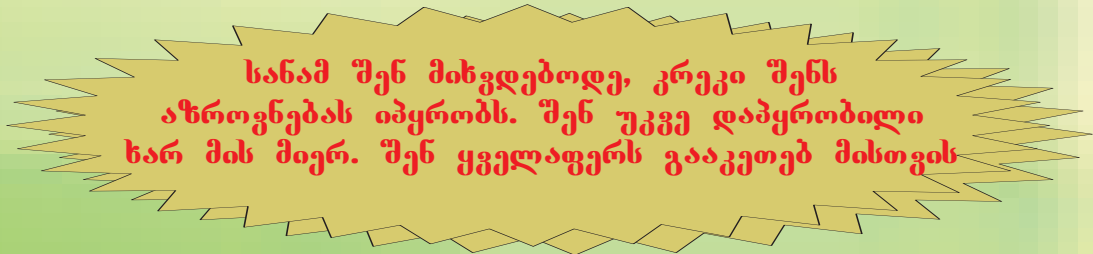
კრეკს თუ ერთხელ მიიღებ, ვეღარ ეშვები. ეს შეიძლება ყოველთვის ასე არ არის, მაგრამ უნდა ითქვას, რომ კრეკი ყველა სხვა ნარკოტიკულ საშუალებასთან შედარებით, იწვევს ძლიერ ფიზიკურ დამოკიდებულებას. ორგანიზმს სულ უფრო მეტის მიღება სურს. ასევე ფსიქიკურადაც შეიძლება დამოკიდებულად იქცე და იფიქრო, რომ სამყარო კრეკის გარეშე მართლაც რომ აუტანელი იქნებოდა. მაგრამ შენ ვერ ხვდები, რომ სწორედ კრეკი ხდის შენს ცხოვრებას აუტანელს.

შენ თუ კრეკთან დაკავშირებით პრობლემა გაქვს, მიმართე პროფესიონალურ დახმარებას!

როგორ დავანებოთ თავი კრეკს?

კრეკის თავის დანებება ძალიან ძნელა, რადგან მასზე მოთხოვნილება უსაზღვროდ დიდი გაქვს. თუ შენ კრეკს იღებ ან ხანდახან ცვლი მას სხვა საშუალებით, ეს მაინც გიჭირს, რადგან გინდა მიიღო სულ უფრო მეტი. შენ ხდები დეზორიენტირებული, პანიკური, დებრესიული. ამიტომ ყველა მომხმარებელი დგას თვითმკვლელობის საფრთხის წინაშე!!!

სანამ შენ მიხვდებოდე, კრეკი შენს აზროვნებას იყვრებს. შენ უკვე დაპყრობილი ხარ მის მიერ. შენ ყველაფერს გააკეთებ მისთვის

ნარკოტიკების კომბინაცია

კრეკი თავისთავად იმდენად ძლიერია, რომ სხვა ნარკოტიკული საშუალების დამატება სიკვდილს ნიშნავს. ზოგს სურს, რომ ჰეროინით შეიმსუბუქოს გამოსვლა, მაგრამ ეს ნამდვილად შეცდომაა.

სამართლებრივი მდგომარეობა

კრეკი ისევე ექვემდებარება კანონს, როგორც სხვა ნარკოტიკები

- მისი ფლობა, გაყიდვა ან გაჩუქება აკრძალულია
- კრეკის მცირე ოდენობით ფლობაც კი დასჯადია, რასაც შეიძლება მოჰყვეს თავისუფლების აღკვეთა

რა არის ამფეტამინი?

ამფეტამინი, ალფა-მეთილფენეთილამინი, არის სტიმულატორული ნარკოტიკი, რომელიც პირველად 100 წლის წინ იქნა სინთეზირებული. ეს არის ცენტრალურ ნერვულ სისტემაზე მოქმედი ძლიერი საშუალება, რომელიც ადამიანს აღაგსებს ძალით და უშიშარს ხდის.

მოკლე ისტორია

ამფეტამინი 1887 წელს აღმოაჩინა გერმანელმა ქიმიკოსმა. 30-იან წლებში იგი თავისუფლად იყიდებოდა როგორც მასტიმულირებელი საშუალება. II მსოფლიო ომში ჯარისკაცები სვამდნენ ამფეტამინს, რათა არ ჩასძინებოდათ. 60-იან წლებში მას იყენებდნენ სტიმულაციური ეფექტის მისაღებად. 1965 წლიდან კი დაიწყო ამფეტამინის მონხარებით გამოწვეულ მრავალ გვერდით რეაქციაზე საუბარი. დღეს ამფეტამინი ექვემდებარება საერთაშორისო კონტროლს.

არსებობს ფორმები

- ამფეტამინი ძირითადად არის თეთრი ან ღია ყავისფერი ფხვნილი, რომელიც მარილს წააგავს, იგი აგრეთვე არსებობს ტაბლეტების, კაფსულებისა და მალამოს სახითაც
- ამფეტამინის დაფასობა ხდება ქალაქის პარკებში, ე.წ. კონვერტებში, რომელიც შეიცავს 1 გრამს
- ხშირად ამფეტამინის წონის მომატების მიზნით სხვა ნივთიერებებსაც ურევენ და წმინდა ამფეტამინი მხოლოდ 5 მილიგრამია. ეს მინარევები განსაკუთრებით შეყნოსვის ან ინექციის დროს ძალზე საშიში შეიძლება იყოს. არაფინ იცის, ერთ კონვერტში მოთავსებული ფხვნილიდან რამდენია სუფთა ამფეტამინი, ამიტომ ნახევარ მასას უკვე შეიძლება საკმაოდ ძლიერი ზემოქმედება ჰქონდეს.

ამფეტამინის გამოყენება

გადაყლაპვა - ყველაზე ნაკლებად ამფეტამინი მაშინ არის საშიში, როცა მას ყლაპავენ.

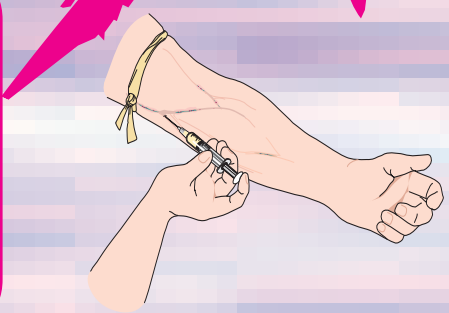
შესუნთქვა - ზეგჯერ სასმელი მილით ან დახვეული ფულის კუბიურით შეიყნოსავენ. შესუნთქვისას იგი უფრო სწრაფად და ინტენსიურად მოქმედებს, ვიდრე სხვა შემთხვევებში. შესუნთქვა აზიანებს ცხვირის შიდა გარსს.

ინექცია - ზოგიერთი მომხმარებელი მას შპრიცით იღებს, რაც ძალზე საშიშია. ამ შემთხვევაში დიდია გადაჭარბებული დოზის მიღების ალბათობა, რადგან დოზის სიძლიერე ზუსტად ადამიანმა არასოდეს არ იცის. გულმა შეიძლება ვეღარ გაუძლოს. თუ რამდენიმე ადამიანმა გამოიყენა ერთი და იგივე შპრიცი, არსებობს ისეთი ინფექციების საშიშროება, როგორცაა შიდსი, B ან C ჰეპატიტი.

ნუ მიიღებ შპრიცით!

რა შეიძლება მოხდეს?
 ამფეტამინი ასტიმულირებს ცენტრალურ ნერვულ სისტემას. იგი მოქმედებს როგორც ადრენალინი. მატულობს არტერიული წნევა და სხეულის ტემპერატურა, ძლიერდება გულისცემა.

მ ი ნ ე ბ ი

ამფეტამინის ზემოქმედება

ამფეტამინის ზემოქმედება წინასწარ მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეიძლება განვსაზღვროთ, თუ მას ცოტა რაოდენობით მივიღებთ. დიდმა დოზამ მოულოდნელი არასასიამოვნო რეაქციები შეიძლება გამოიწვიოს.

- ამფეტამინის მიღებიდან 20–30 წუთში (შეყნოსვის ან ინექციის შემდეგ უფრო სწრაფად) მთელ ორგანიზმს ედება პირველი ტალღა, ადამიანი გრძნობს ძალების მოზღვაგებას, სიფხინლეს და საკუთარ თავში დარწმუნებას
- გგონია, რომ ყველა და ყველაფერი აჩქარებულია. გგონია, რომ შეგიძლია შეუძლებელის გაკეთება, მაგ., ავტომობილის ძალიან სწრაფად ტარება. მაგრამ ეს ასე არ არის
- ხშირად საათობით აგზნებული ხარ, ხარ ფხინლად და შეგიძლია იცეკვო შეუჩერებლად
- ბევრი ათას სისულელეზე იწყებს ლაპარაკს
- ამფეტამინი მალლა სწევს სხეულის ტემპერატურას. არსებობს სწრაფად გადახურების საფრთხეც. ეს საფრთხე კიდევ უფრო იზრდება, თუ ამფეტამინს ალკოჰოლს ან ექსტაზს დაამატებ.

იწვევს თუ არა დამოკიდებულებას? იწვევს!

სისტემატური მიღების შემდეგ არსებობს ფსიქიკური დამოკიდებულების საფრთხე. ერთადერთი საშუალება იმისა, რომ თავი დააღწიო დებრესიას და დაღლილობას, არის ამფეტამინის დამატება. თუ ეს სიმპტომები რამდენიმე დღე გაგრძელდა, მაშინ ადამიანი სრულიად ნადგურდება, ხდება ნერვიული, უჩნდება ფსიქიკურად დაავადებულის ნიშნები.

ყურადღება!
ნუ მიიღებ ალკოჰოლს
ამფეტამინთან ერთად!

მეგობრებთან დარჩენა - მეგობრებთან ერთად ყოფნისას შეგიძლიათ ერთმანეთს მიაქციოთ ყურადღება. ყოველთვის უთხარიო ერთმანეთს, რა გაქვთ გაკეთებული.

დაკარგული სითხის ბალანსი - სტიმულატორების მიღებისას მატულობს სხეულის ტემპერატურა. გადახურებული სხეული ოფლად იწურება და უამრავ სითხეს კარგავს. დაკარგული სითხე უნდა შეივსოს. ყოველ ნახევარ საათში მიიღე სითხე, ხილის წვეგები ან წყალი. **ნუ დაღვევ ალკოჰოლს!**

ალკოჰოლი ანდენს დეჰიდრატაციას და ამფეტამინთან ერთად იწვევს გართულებებს.

მინერალური ნივთიერებების შევსება - გართულებებისას ორგანიზმი ძალიან ბევრ მარილსა და მინერალურ ნივთიერებას კარგავს. იმისათვის, რომ ეს დანაკარგი შეივსოს, ნდა ჭამოთ მარილიანი ჩიპსები და მარილიანი მიწის თხევანო, თუნდაც თქვენ შიმშილს ვერ გრძნობდეთ.

სისტემატური ვაგრილობა - ხანგრძლივად ცეკვამ შეიძლება ორგანიზმის გადახურება გამოიწვიოს. ცოტა ხნით გასაგრილებლად გადით ხოლმე სწვა მოსასვენებელ ოთახში. შენ შეგიძლია ცივი წყალიც შეისხა ან გარეთ გახვიდე. ნურასოდეს დაიხურავ ამ დროს თავსაბურავს, რადგან ამასაც გადახურება მოსდევს.

ამფეტამინი და ექსტაზი

ბევრი ადამიანი ამფეტამინსა და ექსტაზს ერთმანეთში ურევეს, რადგან მათ ექსტაზისაგან დადებითი ემოციების, ხოლო ამფეტამინისაგან ენერჯის მოზღვაგება სურთ. ასეთი კომბინაცია აორმაგებს გადახურების ან გულის ინფარქტის ალბათობას.

ეს ყოველთვის არ არის მზის სხივი

ამფეტამინმა შეიძლება ადამიანს სიამოვნება არ მიანიჭოს. ყოველი ადამიანი ინდივიდუალურად რეაგირებს ამფეტამინზე

- ენერჯის მოზღვაგების, თვითდარწმუნების ნაცვლად შეიძლება შიში და აგზნება დაგეუფლოს
- გულისცემის გაძლიერებამ და კუნთების თრთოლვამ შეიძლება ადამიანს კონტროლის უნარი დააკარგვინოს
- მიღებიდან 12 საათის შემდეგ შეიძლება მაინც ვერ მოახერხოს დაძინება. მეორე დღეს ადამიანი თავს დაღლილად და სუსტად გრძნობს. ამასთან დარღვეულია ძილის რითმი.

რა შეიძლება მოხდეს?

ამფეტამინი იწვევს საკმაოდ სერიოზულ შემდგომ გართულებებს **გადახურება** - სხეულის ტემპერატურა უცბად შეიძლება 38°C -მდე ავარდეს და ადამიანს შეიძლება მოხვედრებები **განუვითარდეს**, როდესაც ადამიანი სითხეს კარგავს, მას შეიძლება **მოუვიდეს** ორგანიზმის გადახურება და გული **წაუვიდეს**.

ტვინის შეშუპება - ერთბაშად ბევრი წყლის დაღვევისას შეიძლება მოხდეს ტვინის წყლით გაჯერება, რასაც ცნობიერების დაკარგვა და უცაბედი სიკვდილი მოხდევს. რისკი ფაქტიურად იმაზეა დამოკიდებული, თუ რამდენად ოფლიანდება ადამიანი. საათში 1,5 ლიტრ წყალზე მეტის დაღვევა ძალიან საშიშია.

ტკივილები და გულისრევა - ადამიანს შეიძლება დაეწყოს სპაზმები, ან საშინლად უფეთქავდეს გული, ან გულიც აერიოს.

უცაბედი გულის შეტევა - ამფეტამინმა შეიძლება გამოიწვიოს გულის ინფარქტი და უეცარი სიკვდილი ანალგაზრდა **ჯანმრთელ ადამიანშიც** კი.

ღვიძლისა და თირკმლების ფუნქციონირების დარღვევა - ეს შესაძლებელია მოხდეს, თუ დიდი დოზით ალკოჰოლს დააყოლებ. თუ ორივეს ერთად მიიღებ, შედეგი მომაკვდინებელი იქნება.

მაღალი წნევა - ტვინში სისხლის პატარა კაპილარები შეიძლება გასკდეს. შედეგი არის კომა და ინვალიდობა.

ჰიპერვენტილაცია - სუნთქვა არათანაბარი ხდება.

სიცოცხლისათვის საშიში სიტუაციები შეიძლება წარმოიქმნას იმ შემთხვევაში, თუ ამფეტამინს სხვა ნარკოტიკულ საშუალებასთან ერთად მიიღებ, როგორცაა ექსტაზი, კეტამინი ან ალკოჰოლი. ადამიანი ამ დროს ყინულივით ცივია, საშინლად კანკალებს და ისეთი შეგრძნება აქვს, თითქოს კვდება (ეს შეიძლება ასეც მოხდეს). ადამიანს აღარ შეუძლია მოძრაობა და ლაპარაკი. ექმნება ისეთი შთაბეჭდილება, თითქოს დაუსრულებლად ძილ-ბურანში იძირება და გველარასოდეს გაიღვიძებს (რაც აგრეთვე შესაძლებელია).

თუ ვინმეს ასეთი სიმპტომები ექნება, მაშინვე დაურეკე სასწრაფოს!

გაფრთხილება!

ადამიანებისათვის, რომლებსაც სუსტი გული ან მაღალი წნევა აქვთ, ამფეტამინის მიღება არაფრით არ შეიძლება!

ნუ გარისკავ!

ამფეტამინი და ალკოჰოლი

ალკოჰოლს ამფეტამინისაგან განსხვავებით სრულიად საწინააღმდეგო ზემოქმედება აქვს. ორივე ერთად კი სწრაფად მოქმედებს, ისე, რომ შენ აგრესიული ხდები და/ან სექსუალურად იგზნები. შენ საკუთარ თავში დარწმუნებული და ენერგიით სავსე ხარ. გაქვს სექსუალური ურთიერთობების მცდელობა ან ამისათვის იყენებ ძალადობას, რასაც სქესობრივი გზით გადამდები დაავადებები ან არასასურველი ფენომენობა შეიძლება მოჰყვეს. სავარაუდოა, რომ უფრო მეტი ალკოჰოლის მიღების სურვილი დაგებადოს.

სამართლებრივი მდგომარეობა

- ამფეტამინის ფლობა, გაყიდვა ან განუქება კანონით აკრძალულია
- ვისაც აღმოაჩნდება ამფეტამინი მცირე რაოდენობით, ემუქრება თავისუფლების აღკვეთა
- დიდი რაოდენობით ამფეტამინის მფლობელს ემუქრება თავისუფლების აღკვეთა ხანგრძლივი ვადით

როცა “კაიფი” გაგივლის

- შენი ორგანიზმი იცლება ენერჯისგან
- შენ გეძინება, ხარ დასუსტებული და დაღლილი
- შენ თავს დაღლილად და დამცირებულად გრძნობ
- შესაძლებელია ბევრ უსიამოვნო რამეზე ფიქრობდე
- შენ თავი ადამიანებისგან იზოლირებული გგონია
- ხარ ძალიან დაღლილი, მაგრამ შენი აზრები არ გაძლევენ იმის საშუალებას, რომ დაიძინო

ზოგიერთი სვამს დამამშვიდებელ საშუალებებს, რათა დაიძინოს, მაგრამ შენ არასოდეს არ იცი, რამდენი ხანი რეაგირებს შენი სხეული ნარკოტიკებზე. ამიტომ ნუ მიიღებ დამამშვიდებელ საშუალებებს!

გაფრთხილება!

ნურასოდეს მიიღებ სხვა ნარკოტიკს იმისთვის,

რომ გამოსვლა გაიადვილო. ამით შენ ამ

პრობლემას უფრო გაახანგრძლივებ და გამოსვლა კიდევ უფრო გაგიჭრდება!

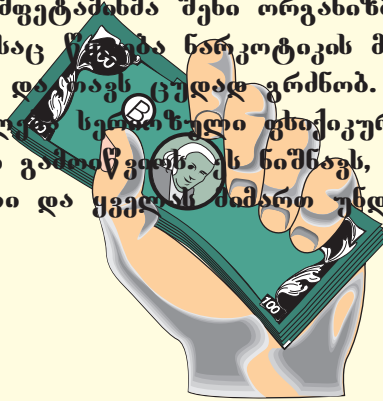
როგორ გამოვიდეთ?

შენს მეგობართან ერთად წადი სახლში იმისათვის, რომ მოეშვე და გათბე, შეგიძლია მიიღო აბაზანა, გამოიცვალო ტანსაცმელი და დალიო ტკბილი ჩაი უმჯობესია, თუ კარგად დანაყრდები. წყალი, შოკოლადი, რძე, ბანანი, ხილი და ნაყინი ძალიან დაგეხმარება მდგომარეობიდან გამოსვლაში მოუსმინე მშვიდ მუსიკას ეცადე დაიძინო, მხოლოდ ასე შეძლებ დასვენებას.

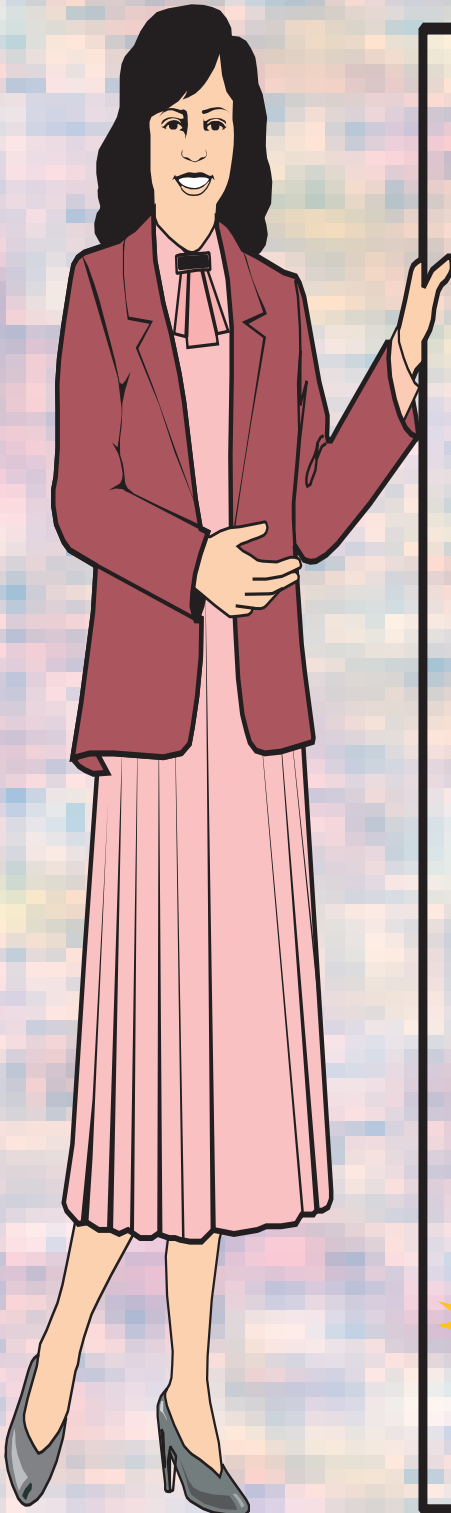
საფასური, რომლის გადახდაც უწევს ორგანიზმს

შენმა ორგანიზმმა და შენმა საფულემ საკმაოდ ძვირი უნდა გადაიხადოს. ამფექტამინმა შენი ორგანიზმი აიძულა, გამოეყოს ენერჯია. როდესაც წყდება ნარკოტიკის მოქმედება, საშინლად დაღლილი ხარ და არავს ცუდად გრძნობ. ამფექტამინის ხშირმა მიღებამ შეიძლება სერიოზული ფსიქიკური აშლილობები და ფსიქოზი გამოიწვიოს. ეს ნიშნავს, რომ შენ ხარ აფორიაქებული და ყველაზე ხშირად უნდობლობას განიცდი.

გაფრთხილება!

ნუ მიიღებ ამფექტამინს სისტემატურად, რომ შენთვის მისი მიღება აუცილებლობად იქცეს!

თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა

პანიკა და შიში – თუ შენს მეგობარს პანიკა და შიშის გრძნობა დაუფულა, გაიყვანე წყნარ ოთახში. შეასხი წყალი სახეზე და ესაუბრე. მას ნურსად ნუ გაუშვებ. თუ მას პიფრგენტოლოგია დაეწყო, ეცადე აიყოლიო იგი, რომ შენს რითმში ისუნთქოს.

ცნობიერების დაკარგვა – თუ შენი მეგობარი სუნთქავს, დააწვინე იგი ისე, როგორც ეს 134 გვ-ზეა ნაჩვენები. **დაურეკე სასწრაფოს!** აუცილებლად უთხარი ექიმს, რა მიიღო შენმა მეგობარმა. მხოლოდ ამას შეუძლია მისი სიცოცხლის გადარჩენა

- იყავი მზად დაესმარო მეგობარს, თუ მან სუნთქვა შეწყვიტა (იხ. გვ. 135)
- მიაქციე ყურადღება შენი მეგობრის სუნთქვას, თუ მან ცნობიერება დაკარგა.

გადახურება – გადაიყვანე შენი მეგობარი გრილ ადგილას და დააღვეინე მას იზოტონური სასმელი, ხილის წვენი ან წყალი პატარა ყლოუბებით. მან სწრაფად არ უნდა დალიოს. თავზე დაასხი ცივი წყალი, თუ თავი ვახურებული აქვს. **მიმართე სამედიცინო დახმარებას!**

ლაპარაკის ან მოძრაობის უნარის დაკარგვა – ეს ორი სიმპტომი სიცოცხლეს დიდ საფრთხეში აგდებს. თუ შენი მეგობარი საშინელება სიცვიკმ და კანკალმა აიტანა, დრო არ უნდა დაკარგო. ეცადე, რომ შენს მეგობარს არ ჩაეძინოს.

დაურეკე სასწრაფო დახმარებას!

რა არის მეთილამფეტამინი?

მეთამფეტამინი ანუ მეთილამფეტამინი არის სინთეზური სტიმულატორი. იგი მოქმედებით წააგავს ამფეტამინს, მაგრამ გაცილებით უფრო ძლიერია. მისი მოქმედების თანაფარდობა ამფეტამინთან ისეთივეა, როგორც კრეკისა კოკაინთან.

მეთილამფეტამინი გვზღვება

თეთრი ან ქვიშისფერი ფხვნილის სახით, რომელიც როგორც ამფეტამინი, პატარა კონვერტებში დაფასოებული იყიდება სხვადასხვა ფორმის, ზომისა და ფერის ტაბლეტების სახით. ზოგიერთ მათგანს შეიძლება ეწეროს “Speed King”.

მეთამფეტამინის გამოყენება

ყველაზე უსაფრთხო მეთოდია მისი მიღება გადაყლაპვის საშუალებით. მოქმედება იწყება მიღებიდან დაახლოებით ნახევარი საათის შემდეგ. რაოდენობრივად მეთამფეტამინის გაცილებით ნაკლები რაოდენობაა საჭირო იგივე შედეგის მისაღწევად, ვიდრე ამფეტამინისა.

მოწვევა იწვევს მეთამფეტამინის ეფექტის დაჩქარებას. ჩვეულებრივ, ფხვნილს არ ეწევიან, რადგან მისი ეფექტურობა განურებისას კლებულობს.

არასოდეს არ მიიღო მეთამფეტამინი შპრიცით და არ შეურიო იგი სხვა ნარკოტიკებს!!!

მეთამფეტამინის ზემოქმედება

- ამ სტიმულატორის მცირე რაოდენობაც კი საკმარისად ძლიერად მოქმედებს. ეს ზემოქმედება დიდხანს გრძელდება
- მისი ზემოქმედების სიძლიერე და ხანგრძლივობა დამოკიდებულია ადამიანის წონაზე და მიღებული მეთამფეტამინის რაოდენობაზე
- “კაიფი” ძალიან ინტენსიურია, ადამიანი ეიფორიაშია, გრძნობს ენერჯის მოზღვაგებას და თავი დაუმარცხებელი ჰგონია
- აღენიშნება სექსუალური აგზნება

რა არის უსიამოვნო?

მეთამფეტამინმა შეიძლება გამოიწვიოს არასასიამოვნო ჰალუცინაციები, რის გამოც ადამიანმა შეიძლება თავის მოქმედებებსა და გრძნობებსზე კონტროლი დაკარგოს. მისი ზემოქმედების ქვეშ ადამიანებს არაერთხელ ჩაუდენიათ ისეთი დანაშაულები, როგორიცაა გაუპატიურება და სხვა ფიზიკური ძალადობა.

რა ხდება შეძღვევ?

გამოსვლა მეთამფეტამინის “კაიფიდან” ბევრად უფრო ძნელია, ვიდრე ამფეტამინის მიღებისას

- რამდენიმე დღის განმავლობაში შენ არ გტოვებს მოწყვეტილობის და არაქათვამოცლის გრძნობა
- შენ ყველაფერი გაღიზიანებს, ადვილად გაგზნებს, გეუფლება პანიკა
- რამდენიმე კვირაში შენი საქციელი ხდება ექსცენტრული, გინდება ეჭვები და არასწორი აზრები
- ზოგჯერ ადგილი აქვს მოჩვენებებსაც და სხვა ფსიქოზურ მოვლენებს, რომელიც ხშირად შეუქცევად ხასიათსაც ატარებს

“ყინულზე სრიალი და მოცურება”

- ეს ნარკოტიკი მეტად საშიშია და მან შეიძლება სიკვდილამდე მიიყვანოს მომხმარებელი
- იგი განსაკუთრებით საშიშია, თუ შენ ისეთ ადგილზე იმყოფები, სადაც სასწრაფო სამედიცინო დახმარებას უცებ ვერ აღმოგიჩენენ
- მისმა მიღებამ შეიძლება ისე სწრაფად აგიწიოს სხეულის ტემპერატურა და ისეთ სიმძლვეზე, რომ სასიკვდილო აღმოჩნდეს შენთვის
- მან შეიძლება გამოიწვიოს გულის ინფარქტი
- ამ ნარკოტიკის მიღება ძალიან ძალზე იქცევა ჩვევად. ვინც სისტემატურად ღებულობს მას, მათვე სულ უფრო და უფრო მეტი რაოდენობით მეთამფეტამინი სჭირდება, რომ ნორმალურად იყოს
- არსებობს გადაჭარბებული დოზის დიდო საფრთხე, ვინაიდან სულ მცირე რაოდენობაც კი შეიძლება განხდეს ზედმეტი, გამოიწვიოს კრუნჩხვები, გულის წასვლა და სიკვდილი
- მცირე დროის განმავლობაში მეთამფეტამინის მომხმარებელი ფიზიკურად დამოკიდებული ხდება ამ ნარკოტიკის მიმართ
- თუ ამ ნარკოტიკს სისტემატურად იღებ, შენ ფსიქიკურადაც დამოკიდებული ხდები მის მიმართ და აღარ შეგიძლია მის გარეშე ცხოვრება

სამართლებრივი მდგომარეობა

მეთამფეტამინის მოხმარება და მისი ფლობა კანონით აკრძალულია ყველა ქვეყანაში და მათ შორის საქართველოშიც. მისი მცირე რაოდენობით ფლობაც კი იწვევს სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობას

დახმარება

თუ შენ ან შენ ნაცნობებს პრობლემები გაგინდათ მეთამფეტამინთან დაკავშირებით, სასწრაფოდ მიმართეთ პროფესიონალებს დახმარებისათვის!

რა არის ექსტაზი?

დასავლეთის ქვეყნებში ფართოდ გავრცელებული ე.წ. სადისკოთეკო ნარკოტიკი ექსტაზი არის ქიმიური ნაერთი 3-4-მეთილენდიოქსი-N-მეთილამფეტამინი ანუ MDMA. ეფექტი მასტიმულატორულია და აგრეთვე ჰალუცინაციური. ექსტაზი მოქმედებს ემპათიურად, ვინაიდან იგი თავის ტვინში ათავისუფლებს ადამიანის ხასიათზე და გუნება-განწყობაზე მოქმედ ნივთიერებებს, სეროტონინს და L-დოფამინს. იგი იწვევს სიყვარულისა და კეთილგანწყობის შეგრძნებას. გრძნობ, რომ უყვარხარ და ბედნიერების გრძნობით ხარ აღსავსე. ექსტაზი ადამიანებს მეგობრულებს და კეთილგანწყობილებს ხდის.

მოკლე ისტორია

ექსტაზი (MDMA) აღმოაჩინეს აშშ-ში 1912 წ. თავიდან იყენებდნენ როგორც მადის მომგვრელ საშუალებას. მას შემდეგ, რაც აღმოაჩინეს მისი დამამშვიდებელი ზემოქმედება, მას იყენებდნენ საოჯახო კონსულტაციებში წყვილების ერთმანეთთან შესარიგებლად. 1988 წლიდან კი ექსტაზი ყველაზე გავრცელებული საცეკვაო ნარკოტიკია.

გამოშვების ფორმები

ექსტაზის ტაბლეტები სხვადასხვა ზომისა და ფერისაა. ხშირად მათზე ინიციალებია (ლოგოები) ამოტვიფრული.

MDMA შეიძლება შერეული იყოს სხვა ნივთიერებებთან ან ნარკოტიკებთან, მაგ., პუდრა, ამფეტამინი ან სელევილინი (პარკინსონის დაავადების საწინააღმდეგო საშუალება), რასაც საშინელი გვერდითი მოვლენები ახლავს თან.

სინამდვილეში გასაყიდი ტაბლეტების მხოლოდ ერთი მესამედი შეიცავს საკმარისი რაოდენობით MDMA-ს რომ "ნამდვილი ექსტაზი" განიცადო. მრავალ სახეობას გაუკეთდა ანალიზი: მაგ., ერთ-ერთ მათგანში მხოლოდ 29 მგ MDMA იყო, მეორეში - 170 მგ, მესამეში - საერთოდ არა. იგი შედგებოდა მხოლოდ კეტამინისაგან და საშინლად უსიამოვნოდ მოქმედებდა.

ყურადღება!
ერიდეთ უჩვეულო უსიამოვნო
განცდებს!

ექსტაზის მოქმედება

მოქმედება იწყება დაახლოებით 30 წუთში, 1 საათში აღწევს მწვერვალს და გრძელდება 2-3 საათი. იკვლება ალთქმა.

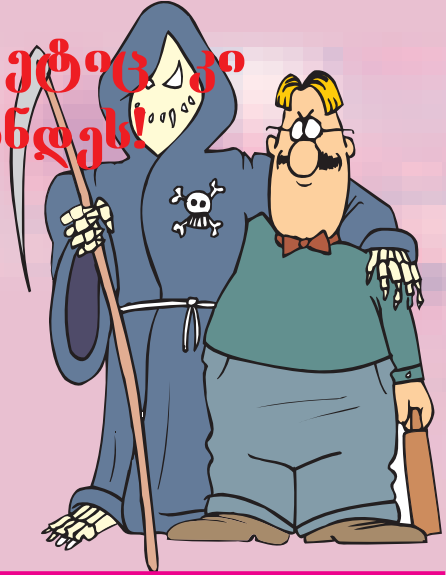
- სიცოცხლე უფრო მშენიერი გეჩვენება. ყველაფერი ძველად აღიქმება, სინათლე და ფერები უფრო ინტენსიურია, სმები კი განუმეორებელი
- მუსიკა უფრო ხმაამაღალი გეჩვენება, ტაქტი უფრო შეკმაფალი, თითქოს ისინი შეგნიდან შოდიან
- ენერჯის დონე იმდენად იწევს მაღლა, რომ გსურთ ჭიელი ღამე იცეკვოთ და იმოძრაოთ
- ყველას ერთმანეთი უყვარს, თითქოს ერთი დიდი ბუნდოვანი ერთობის ნაწილი ხარ

ყველაფერი შენს გარშემო საოცრად ჰარმონიული გეჩვენება
ფრთხილად!

შეიძლება ერთი ტაბლეტიც კი
სასიკვდილო აღმოჩნდეს!

✓ **გაფრთხილება!**
აღამიანისათვის, რომელსაც
მაღალი წნევა და სუსტი
გული აქვს, ექსტაზი
განსაკუთრებით საშიშია!!!

არც თუ ისე სასიამოვნო მოვლენები

ექსტაზის მიღებით გამოწვეული უსიამოვნო შეგრძნებები არც თუ ისე იშვიათია

- გული გიცემს და თავს სუდად გრძნობ, თითქოს გულიც უნდა აგერიოს
  - შეიძლება ზედმეტად მასკიმულირებელი აღმოჩნდეს და პანიკაში ჩაფარდე. ხელ-ფეხი გაკანკალებს, სახეზე კრუნჩხვები დაგეწყოს. მეორე დღეს მთელი სახე გატკივია
  - შეიძლება ჰალუცინაციებიც დაგეძარათოს
  - საათების მანძილზე ცეკვა გაუძნურებს. თფლიანობის გამო კარგავ მარილებს, მთელი შენი ენერჯია სწრაფად იხარჯება. წყლის დანაკლისმა შეიძლება სითბურს დაკვრა გამოიწვიოს
  - შეიძლება უეცრად მენსიურება დაკარგო
  - შეიძლება მოძრაობები ვეღარ აკონტროლო და წონასწორობა დაკარგო
  - როცა ზემოქმედება გაივლის, თავს უსიცოცხლოდ გრძნობ.
- შეიძლება პანიკის შეტევები, დებრესია და პარანოია დაგეუფლოს.

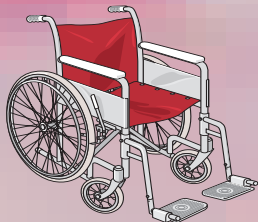
იწვევს თუ არა ექსტაზი დამოკიდებულებას?

ექსტაზის ხშირი გამოყენებისას ქრება ყოველისმომცველი სიყვარულის შეგრძნობა და ზემოქმედება შემთოფარგლება მხოლოდ სტიმულირებით. ვინც ექსტაზს ხშირად იყენებს, შეიძლება განუვითარდეს მასზე დამოკიდებულება, ჰქონდეს უძილობა, დებრესია, პარანოია და შიშები!

რეალური საშიშროება

ტემპერატურის კონტროლი - ექსტაზი გავლენას ახდენს თავის ტვინში ტემპერატურის რეგულაციის ცენტრზე და სხეულის ტემპერატურამ შეიძლება ნორმალურს გადააჭარბოს. შეიძლება ჰალუცინაციები დაგეძარათოს ან გულის გაჩერებით დაიღუპო!

ტვინის შეშუპება - როდესაც განზრებული ხარ, რაც შეიძლება ბევრ წყალს სვამ. ამას შეუძლია ტვინის შეშუპება გამოიწვიოს და გონების დაკარგვასა და სწრაფ სიკვდილამდე (12 საათის განმავლობაში) მიგიყვანოს

საშიში ხილვები - შეიძლება კომპარული ჰალუცინაციები გამოიწვიოს. თუ განმეორებით მიიღებ ექსტაზს, ისინიც განმეორდება. შეიძლება არაბუნებრივი ძალების მოზღვაება იგრძნო და გადააჭარბო კიდევ შენს შესაძლებლობების შეფასებას, მაგ., სიმაღლიდან გადმოხტე

თავის ტვინის დაზიანებები - ექსტაზს შეუძლია შეაფერხოს სისხლის მიწოდება თავის ტვინში და დამბლა (ანალგეზრდებშიც კი) გამოიწვიოს. შედეგი კი ინვალიდობა, მოძრაობის შეუძლებლობა და აზროვნების შესწრაფვაა

ღვიძლისა და თირკმლების დაზიანება - თუ რაიმე გაწუნებს, შეიძლება ერთმა ტაბლეტმაც კი მომაკვდინებელი შედეგები, ღვიძლისა და თირკმლების ფუნქციონირების დარღვევა გამოიწვიოს, რასაც წინასწარ ვერ განსაზღვრავ

სიცოცხლისათვის საშიში მდგომარეობა - შეიძლება ადგილი ჰქონდეს სერიოზულ გვერდით ეფექტებს, თუ ექტაზს სხვა ნარკოტიკებთან ერთად მიიღებ. ეს შეიძლება პირველივე ტაბლეტის მიღებაზე მოხდეს. ყინულივით ცივი ხარ, კანკალებ და გეჩვენება, თითქოს კვდები, რაც მართლაც შეიძლება მოხდეს. აღარ შეგიძლია ლაპარაკი და მოძრაობა. თავს ისე გრძნობ, თითქოს ღრმა ძილს უნდა მისცე თავი, რომლიდანაც ალბათ ვეღარასოდეს გამოხვალ.

გამოსვლა

თუ საკმარისად გამოიძინე უარი თქვი კანაფის მოწვევაზე არ დალოე და განუწყვეტლივ არ იცეკვე შესაძლოა თავს უკეთესად გრძნობდე მაგრამ მეორე დღეს შენი კარგი განწყობა ქრება, დათრუნული და არეული ხარ. არც მომდევნო დღეს გრძნობ უკეთესობას. მხოლოდ ერთი კვირის შემდეგ ნელ-ნელა აღიდგენ სულიერ წონასწორობას. ზოგჯერ კი ერთი კვირაც არ არის საკმარისი.

ექსტაზის ნაბახუსევი ათჯერ უფრო უარესია ალკოჰოლისაზე. გვერდითი მოვლენები ექსტაზის ხანგრძლივი მოხმარების შემთხვევაში - ექსტაზი მოქმედებს თავის ტვინში სეროტონინის ცვლაზე. თუ ყოველი კვირის ბოლოს ღებულობ ტაბლეტებს, უკვე 2 კვირაში გამოვლინდება მისი ზემოქმედება შენს განწყობაზე, ძილსა და მენსიურებაზე. არსებობს ღებრესიის განვითარების დიდი რისკი!

სამართლებრივი მდგომარეობა

ექსტაზი ისევე ექვემდებარება კანონს, როგორც ჰეროინი და სხვა ნარკოტიკი. მისი შენახვა, მოხმარება, გაყიდვა აკრძალულია.

ექსტაზის “ოჯახი”

ექსტაზი (MDMA) მიეკუთვნება სინთეზური ნარკოტიკების “ოჯახს” და მის “ნათესავებს” ხანდახან ექსტაზებად ასაღებენ. თუმცა ისინი განსხვავდებიან ექსტაზისაგან და ადვილი შესაძლებელია სხვა მოვლენებიც განავითარონ.

MDA (მეთილენდიოქსიმფეტამინი) - “დედა” ნარკოტიკი, აქვს ამფეტამინის მსგავსი ეფექტი, მოქმედებს ისევე ჰალუსინოგენურად, როგორც ლსდ და უფრო ხანგრძლივი დროით

MDEA (მეთილენდიოქსეთილამფეტამინი) - მოქმედებს როგორც ექსტაზი, თუმცა ყველასა და ყველაფრის მიმართ კეთილგანწყობის შეგრძნება თან არ ახლავს. ეს მხოლოდ სუფთა MDMA-ს შემთხვევაში ხდება.

საფრთხილო ღონისძიებები და გაფრთხილება

ექსტაზის მოხმარებით გამოწვეული სიკვდილის მიზეზი ძირითადად არის ის, რომ ტაბლეტები არ არის სუფთა ან ორგანიზმის გადახურებას დროზე არ მივხვდეთ. როდესაც ადამიანი ცდილობს გაერიოდეს, იგი სვამს ბევრ წყალს. უმჯობესია თუ დალევ ნელა და პატარ-პატარა ყლოუბებით.

- მიიღე ყოველი ნახევარ საათში ერთხელ პატარა ჭიქით სითხე, უმჯობესია იზოტონური სასმელები, ხილის წვენი ან წყალი
- შეინარჩუნე ორგანიზმში მარილების ნორმალური რაოდენობა, ჭამე მარილიანი ჩიპსები და მიწის თხილი
- ნუ დაგცნება: არ ატარო თავსაბურავი, თუ დაგცნა, სისტემატურად შეისვენე
- ნუ დაამატებ ტაბლეტებს. იგი ორგანიზმიდან ნელა გამოიყოფა და მის ზემოქმედებას ვერ აკონტროლებ
- არასოდეს შეურიო ექსტაზი სხვა ნარკოტიკულ საშუალებებს ან ალკოჰოლს

ყურადღებით
წაიკითხე

თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა

პანიკა და შიში - თუ შენს მეგობარს პანიკა და შიშის გრძობა დაეუფლა, გაიყვანე წყნარ ოთახში. შეასხი წყალი სახეზე და ესაუბრე. მას ნურსად ნუ გაუშვებ. თუ მას ჰიპერვენტილაცია დაეწყო, ეცადე აიყოლო იგი, რომ შენს რითში იხუნთქოს.

ცნობიერების დაკარგვა - თუ შენი მეგობარი სუნთქავს, დააწვინე იგი ისე, როგორც ეს 134 გვ-ზეა ნაჩვენები. **დაურეკე სასწრაფოს!** აუცილებლად უთხარი ექიმს, რა მიიღო შენმა მეგობარმა. მხოლოდ ამას შეუძლია მისი სიცოცხლის გადარჩენა

- იყავი მზად დაენმართ მეგობარს, თუ მან სუნთქვა შეწყვიტა (იხ. გვ. 135)
- შიშისეული ყურადღება შენი მეგობრის სუნთქვას, თუ მან ცნობიერება დაკარგა.

გადახურება - გადაიყვანე შენი მეგობარი გრილ ადგილას და დააღვეინე მას იზოტონური სასმელი, ხილის წვენი ან წყალი პატარა ყლუპებით. მან სწრაფად არ უნდა დალიოს. თავზე დაასხი ცივი წყალი, თუ თავი გახურებული აქვს. **მიმართე სამედიცინო დახმარებას!** **ლაპარაკის ან მოძრაობის უნარის დაკარგვა** - ეს ორი სიმპტომი სიცოცხლეს დიდ საფრთხეში აგდებს. თუ შენი მეგობარი საშინელმა სიციფემ და კანკალმა აიტანა, დრო არ უნდა დაკარგო. ეცადე, რომ შენს მეგობარს არ ჩაეძინოს.

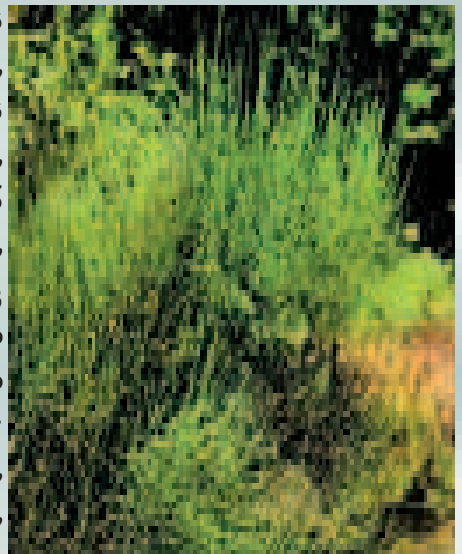
დაურეკე სასწრაფო დახმარებას!

რა არის მცენარეული ნარკოტიკი?

მცენარეები, რომლებსაც მასტიმულირებელი ეფექტი აქვთ, განსაკუთრებით პოპულარულია დასავლეთის ქვეყნებში ღია ცის ქვეშ ჩატარებულ ფესტივალებზე. ჰერბალ-ექსტაზი არის ექსტაზისა და ფსიქოაქტიური მცენარის ნაყოფის ნარევი; ითვლება ექსტაზის (MDMA) ალტერნატიულ საშუალებად. ბევრი სახეობა შეიცავს ისეთ ნარკოტიკულ საშუალებას, როგორცაა ეფედრინი და ძალიან საშიშია.

ჰერბალ-ექსტაზი

იგი არის მასტიმულირებელი, რის შედეგადაც გემატება ენერგია, მანვილდება ყურადღება და აღქმა. ეს დამოკიდებულია მის შემადგენლობაზე, რამდენად ძლიერია იგი და, რამდენ ხანს მოქმედებს. ზოგიერთი ამტკიცებს, რომ იგი ისევე მოქმედებს, როგორც ექსტაზი, სხვები კი ამბობენ, რომ იგი დაახლოებით ისეთივეა, როგორც ერთი ჭიქა ჩაი და კოკა-კოლა. ჰერბალ-ექსტაზმა, რომელიც ეფედრინს შეიცავს, შეიძლება გამოიწვიოს თავის ტკივილი, უძილობა, თავბრუსხვევა, ტკივილები გულის არეში ან გულისცემის აჩქარება.

ეფედრას ბუჩქი

კათის ბუჩქი

კათი

კათი არის სტიმულაციური მოქმედების ბუჩქოვანი მცენარეული ნარკოტიკი, შეიცავს ალკალოიდებს კათინსა და კათინონს, მოხმარენ მცენარის ფოთლებს. იგი იზრდება აღმოსავლეთ აფრიკასა და არაბეთის ნახევარკუნძულზე. იგი ისევე ზემოქმედებს, როგორც ამფეტამინი. იწვევს ეიფორიას, აგზნებას, თუმცა შეიძლება დამამშვიდებელი ეფექტიც ჰქონდეს.

- კათის ხშირმა დაღეჭვამ შეიძლება გამოიწვიოს პირის ღრუს ანთებითი პროცესები, ინფექციები და კიბოც კი
- კათის რეგულარული გამოყენება იწვევს დებრესიებს, შიშს, აგზნებადობას, აგრესიულობას და თვითმკვლელობასაც კი
- კათს შეუძლია თავის ტვინისა და შინაგანი ორგანოების მძიმე დაზიანებების გამოწვევა

სამართლებრივი მდგომარეობა

კათი და ეფედრონის შემცველი მცენარეები ისევე ექვემდებარება კანონს, როგორც ჰეროინი და სხვა ნარკოტიკები

გამოშვების ფორმა

კათის ფოთლებს ან ბუნებრივი სახით ყიდულობენ, ან ყიდულობენ მისგან დამზადებულ ჩაის. იგი სუფთა არასოდეს არ არის, ვინაიდან სტიმულაციური ეფექტი გააჩნია მხოლოდ ახლადმოკრეფილ ფოთლებს და ღეროებს

კათის ღეროები

გამოშვების ფორმა

ჰერბალ-ექსტრაქტი, ჩვეულებრივ, კაფსულების სახით გამოდის

გაფრთხილება!

ეფედრინი და კათი ისევე
საშიშია, როგორც MDMA

რა არის კეტამინი?

კეტამინი საინექციო ნარკოტიკია, რომელიც მოქმედებს როგორც სნეულზე, ასევე თავის ტვინზე. იგი გამოიყენება ვეტერინარიაში ცხენების დამაწყნარებელ საშუალებად და “ენათესაგება” ვეტერინარულ ნარკოტიკს PCP-ს.

გამოშვების ფორმა

კეტამინი გამჭირვალე სითხეა, ქუჩებში მას თეთრი ფხვნილის ან ტაბლეტების სახით ყიდიან. ფხვნილი პატარა კონვერტებშია დაფასოებული, ისე როგორც ამფეტამინი. იგი შეიძლება ან გადაყლაპო, ან შეისუნთქო

გაფრთხილება!

ნურასოდეს გაიკეთებ კეტამინს
შპრიცით!

კეტამინის ზემოქმედება

თუ კეტამინს შპრიცით შეიყვანო, “კაიფი”, ისევე როგორც კოკაინის შემთხვევაში, საკმაოდ სწრაფად, 30 წამში იწყება, გადაყლაპვის შემთხვევაში კი 20–30 წუთში და გრძელდება სამი საათი. სნეული გაშეშებული და უმოძრაოა შესაძლებელია თან ახლდეს უსიამოვნო შეგრძნებები და გულისრევა

კარგავე კოორდინაციის უნარს ხარ დამძიმებული და გეჩვენება, თითქოს ხარ სნეულის გარეთ შეიძლება წარმოიქმნას საშინელი ჰალუცინაციები. გეჩვენება, რომ კიდურები გეზრდება ან გეკრუნჩხება, შეიძლება მოგელანდოს ბნელი გვირაბები ან დამანინჯებული სახეები. ასე გგონია, რომ ჰალუცინაციები არასოდეს დასრულდება და სიკვდილი გაიხლოვდება

კეტამინი ისევე ექვემდებარება კანონს, როგორც სხვა ნარკოტიკები, ამიტომ მისი მოხმარება, გაყიდვა ან გაფრცელება აკრძალულია

კეტამინი და ექსტაზი ფრთხილად!
კეტამინი ხშირად ექსტაზის ტაბლეტებში MDMA-თან ერთად შედის

კეტამინი საშინელებაა! სმაურიანი გარემო ამძაფრებს კეტამინის არასასიამოვნო ზემოქმედებას. არასოდეს შეურიო იგი სხვა ნარკოტიკებს. კეტამინი და ალკოჰოლი კატასტროფას იწვევს!

საფრთხე!

- კეტამინი აზიანებს თავის ტვინს
- კეტამინი ანელებს გულისცემას და სუნთქვას, ზემოქმედება ძლიერდება, როდესაც კეტამინს ურევენ დებროსანტებს, როგორიცაა ალკოჰოლი, ჰეროინი და დამამშვიდებელი საშუალებები. ადამიანმა შეიძლება გონება დაკარგოს და მოკვდეს!

თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა

შესაძლებელია შენს მეგობარს საშინელი ხილვები აქვს ან ესმის შემაშინებელი ხმები. დაარწმუნე იგი, რომ ეს საშინელებები მის გარშემო სინამდვილეში არ არის და, რომ მას მალე გაუგლის ყველაფერი. არ მიატოვო იგი. დარჩი მასთან, ვიდრე უკეთესად არ გახდება. **დაურეკე სასწრაფოს!**

რა არის გამხსნელი საშუალებები ?

უმეტესი გამხსნელი საშუალებები ხანმოკლე ზემოქმედების მქონე ნივთიერებებია; მათ მიეკუთვნება წებოები, ბენზინი, აცეტონი, ლაქები და საყოფაცხოვრებო ქიმიის სხვა პროდუქტები. ისინი ორთქლდებიან ჰაერში. გამხსნელ საშუალებებს ძირითადად ყნოსავენ.

გაფრთხილება!

გამხსნელ საშუალებებს ძირითადად მოიხმარენ 12-16 წლის ახალგაზრდები. მათი მოხმარებისას სიკვდილიანობა უფრო მაღალია, ვიდრე სხვა ნარკოტიკული საშუალებებისას!

ყველა გამხსნელი საშუალება უზამიანია და შეუძლია სიკვდილი გამოიწვიოს!!!

გამხსნელი საშუალებების ზემოქმედება

გამხსნელი საშუალებების “კაიფი” საკმაოდ ძლიერია და დაახლოებით ნახევარი საათი გრძელდება

- შესუნთქვისას გრძნობ ეიფორიას, საგნები ხდება არარეალური. მომხმარებლები ამ “კაიფს” სწრაფ დათრობას ამსგავსებენ
- გულისცემა და სუნთქვა სუსტდება
- გეწყება თავბრუსხვევა
- გიჭირს დგომა და სიარული
- თავს აგზნებულად და ბედნიერად გრძნობ და ამ მიზნით თუ კიდევ განაგრძობ შესუნთქვას, შეიძლება ჰალუცინაციები დაგეწყოს თავს დაუმარცხლებლად გრძნობ. გგონია, რომ ყველაფერს გადაიტან, ამიტომ ხშირია თვითმკვლელობები ფანჯრიდან გადახტომის ან მანქანის ქვეშ შეგარდნის გამო.

გამხსნელი საშუალებების გამოყენება

გამხსნელ საშუალებებს სხვადასხვაგვარად იყენებენ, ათავსებენ ნაჭერში ან პარკში და შეისუნთქავენ ან პირდაპირ პირის ღრუში შეისხამენ, რამაც შეიძლება სუნთქვის უეცარი გაჩერება და სიკვდილი გამოიწვიოს!

გამოშვების ფორმები

თხევადი აირი (ბუტანი და პროპანი) ან სხვა სიხისტეში და სანთებელებში.

გამხსნელი საშუალებები (ბენზოლი და ჰექსანი) ბუთონების ლაქში, ასევე ლაქის მოსაცილებელ სითხეებში და სხვა საშუალებებში.

წებო შეიცავს ტოლუოლსა და ჰექსანს

ხდები თუ არა გამხსნელ ნივთიერებებზე დამოკიდებული?

როდესაც თავს ანებებ გამხსნელი ნივთიერებების მიღებას, გჭირდება საშინელი მოთხოვნილება, კვლავ მიიღო იგი. სასურველი ეფექტის მისაღწევად კი სულ უფრო მეტი გჭირდება. ვინც ხშირად და სისტემატურად იყენებს ამ საშუალებებს, ვეღარ წარმოუდგენია სიცოცხლე მის გარეშე. თავის დანებების შემთხვევაში თავს იჩენს შიშის გრძნობა. თუ შენ პრობლემა შეგექმნა, **მიმართე ნარკომანთა საკონსულტაციო ცენტრს** (მისამართები იხ. გვ. 142-143)

გაფრთხილება!

ყველა გამხსნელი საშუალება შეიძლება იყოს ხანძრის გამომწვევი. ისინი შეიძლება ასევე ადვილად აფეთქდნენ!!!

სამართლებრივი მდგომარეობა

გამხსნელი საშუალებები არ ექვემდებარება კანონს. მათი ფლობა არ არის დასჯადი, რადგან მათ რიცხვში ძირითადად ისეთი საშუალებები შედის, რომლებიც ხშირად გამოიყენება ყოველდღიურ ცხოვრებაში.

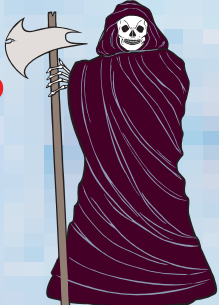
- თუ შენ პოლიციამ წაგასწრო წებოს ან სხვა საშუალებების ყნოსვის დროს, შენივე უსაფრთხოებისათვის დაგაკავებენ
- თუ შენ გამხსნელი საშუალების გამოყენების შემდეგ ვინმეს ეშუქრები ან აგრესიულად იქცევი, შეიძლება ამისათვის დაისაჯო

რა ემართება ადამიანს?

ადამიანი კარგავს ორიენტაციას, ავზნებული და გაბრუებულია. ამ მდგომარეობაში ყველაფერია მოსალოდნელი. ხშირია ჰალუცინაციები, გაუფრთხილებლობით ხანძრის გაჩენა, სიკვდილის შემთხვევები და თვითმკვლელობებიც კი.

სერიოზულ საფრთხეს წარმოადგენს ასევე შხამები ან ტოქსინები, რომლებიც შედის გამხსნელ საშუალებებში. მათ შეუძლიათ სხვადასხვა დაავადებები გამოიწვიონ, განსაკუთრებით ღვიძლის, თირკმლებისა და გულის, რაც სიკვდილის მომასწავებელია.

გამხსნელი საშუალებები აძლიერებენ ადრენალინის გამოყოფას, ენერჯის მოზღვაება გულის მოქმედებას საკმაოდ აჩქარებს. ასეთმა უეცარმა ცვლილებამ შეიძლება გამოიწვიოს თავბრუსხვევა და სუნთქვის გაჩერება.

ძალიან საშიშია გამხსნელი საშუალებების შესუნთქვა! ნუ გარისკავ!!!

- ნურასოდეს შეისუნრებ დეზოდორანტებს ან სანთებელას დამტენს პირდაპირ პირის ღრუში
- თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა, ყოველთვის დარჩი ხალხმრავალ ადგილზე, ვინმე დაგეხმარება ან დაგაწყნარებს
- ნუ გამოიყენებ გამხსნელ საშუალებებს სისტემატურად. მათი კვირაში ერთხელ გამოყენებაც კი საკმაოდ ბევრია
- მოერიდე ისეთ ქუჩებს, სადაც დიდი მოძრაობაა, მდინარეებს, ლიანდაგებს, სახლის სახურავებს
- ზედმეტად ნუ გადაიტვირთები. ყნოსვის შემდეგ ეცადე, არაფერი დამძლეული არ გააკეთო

მნიშვნელოვანია!
გაიტანე გამხსნელი საშუალება
ოთახიდან. გააღე კარები და
ფანჯრები და გაანიავე ოთახი!

რა მოსდევს გამხსნელი საშუალებების მიღებას?

გამხსნელი საშუალებების მიღების შემდეგ თავს იჩენს ფიზიკური და ფსიქიკური გვერდითი ეფექტები

- გამონაყარი კანზე - კანი, პირი და ენა გამომშრალი გაქვს
- ხშირია თავის ტკივილები
- წონაში დაკლება და კანკალი
- ღვიძლისა და თირკმლის ფუნქციის დარღვევა. ტოქსინები იწვევს სასიცოცხლო მნიშვნელობის ორგანოების ტოქსიკურ დაზიანებას
- მენსიერების დარღვევა
- ხასიათისა და გუნება-განწყობის მერყეობა
- აგრესიულობა
- დეპრესიები

თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა

შესაძლებელია შენი მეგობარი ხედავდეს საგნებს ან ესმოდეს საშიში ხმები, რომლებიც სინამდვილეში მის გარშემო არ არის. ეს ნიშნავს, რომ მას ჰალუცინაციები აქვს. დაარწმუნე იგი, რომ ეს სინამდვილეში არ არსებობს და მალე გაქრება. დარჩი მასთან, სანამ არ გაუვლის.

დამწვრობა - თუ შენს მეგობარს სერიოზული დამწვრობა აქვს, მაშინვე **დაურეკე სასწრაფოს!** მანამდე დამწვარ ადგილზე დაასხი ცივი წყალი და მოხერხებულად დააწვინე.

გულის წასვლა - თუ შენი მეგობარი სუნთქავს, დააწვინე ისე, როგორც ეს 134 გვ-ზეა ნაჩვენები.

დაურეკე სასწრაფოს!

აუცილებლად უთხარი ექიმს, რა მიიღო შენმა მეგობარმა. მხოლოდ ამას შეუძლია მისი სიცოცხლის გადარჩენა. იყავი მზად დაეხმარო შენს მეგობარს, თუ მან სუნთქვა შეწყვიტა (გვ.135).

თუ შენს მეგობარს გული წაუვიდა, მიაქციე ყურადღება მის სუნთქვას!

რა არის პოპერსი?

მას შეიკუთვნება სწრაფად მოქმედი ამილ- და იზობუტილ-პრეპარატები, რომელთა შორის ყველაზე გავრცელებულია ამილნიტრიტი. პოპერსს, რომელიც ოთახის ტემპერატურაზე ორთქლდება, ყნოსავენ. “კაიფი” სულ რამდენიმე წუთი გრძელდება. აქდან მოდის მისი სახელწოდებაც.

არსებობის ფორმები

- იგი პატარა ბოთლებში ჩასხმული მოოქროსფრო სითხეა, რომელსაც ბოთლიდან ან ნაჭრიდან შეიყნოსავენ
- ახალ პოპერსს აქვს ტკბილი, ხილის სუნი, ხოლო დაყენებულ ქიმიურ ნაერთს კი ჭუჭყიანი წინდების სუნი აქვს.

პოპერსის ზემოქმედება

პოპერსის ზემოქმედებას შეყნოსვისთანავე გრძნობ, მაგრამ ეს დიდხანს არ გრძელდება

- გრძნობ ენერჯის მოზღვაგებას და გულისცემის ინქარებას
- დასაწყისში თავს გრძნობ მსუბუქად, არტერიული წნევა ეცემა. ხარ მთვრალივით, კარგავ წონასწორობას და შეიძლება გულიც წაგივიდეს
- გაქვს ისეთი შეგრძნება, თითქოს დრო ძალიან ხელა გადის
- სექსუალური ტემპერამენტი ქვეითდება, მაგრამ შესაძლებელია გქონდეს შეგრძნება, რომ აგზნებული ხარ.

რატომ არ შეიძლება მოეწონოს პოპერსი ადამიანს?

პოპერსის მიღებას ყოველთვის თან ახლავს გულისრევა, თავბრუსხვევა და ფეთქვითი თავის ტკივილი

სამართლებრივი მდგომარეობა

პოპერსი ექვემდებარება კანონს. მისი არც თავისუფლად გაყიდვა და არც გავრცელება არ შეიძლება.

რისკი !!!

- გარდა ზემოთაღნიშნული ეფექტებისა, შესაძლებელია გამოვლინდეს:
- ამილნიტრიტი სისხლის მიმოქცევას აჩქარებს და სისხლის წნევას აქვეითებს, ადამიანს შეიძლება შეეკმნას პრობლემები გულთან დაკავშირებით და დაბალი წნევის გამო.
  - სისტემატური გამოყენება იწვევს ცნვირისა და პირის ღრუს პრობლემებს
  - ნიტრიტები იწვევს კანის დამწვრობას ან წყლიანი ბუშტუკების გაჩენას კანის ზედაპირზე
  - შესუნთქვა ზრდის თვალისშიდა წნევას. თვალის დაავადებების დროს ეს ძალზე საშიშია
  - მომატებული სექსუალური აგზნება და დაქვეითებული ტემპერატორი საშიში კომბინაციაა, რაც უსაფრთხო სექსს ავიწყებს ადამიანს და შეიძლება უამრავი გადამდები დაავადებით ინფიცირების საშიში გახდეს.

იყავი ფრთხილად!

- ნუ დაამატებ მიღებულ დოზას. შენ უფრო ცუდად იგრძნობ თავს და შემდგომი გართულებების ალბათობა უფრო დიდი იქნება
- ნუ შეურევ პოპერსს სხვა ნარკოტიკულ საშუალებებს
- ნუ მიიღებ ალკოჰოლს პოპერსთან ერთად

თუ რაიმე პრობლემები შეგეკმნა

დამწვრობა - თუ ნიტრიტმა კანი დაგიწვა, 20 წუთი მაინც შეუშვირე დამწვარი ადგილი ცივ წყალს.

მოწამვლა - თუ შენმა მეგობარმა პოპერსი გადაყლაპა, **დაურეკე სასწრაფოს!** თუ მას გონება არ დაუკარგავს, დააღვინე წყალი. ეცადე, რომ მას გული აერიოს.

გულის წასვლა - თუ შენს მეგობარს გული წაუვიდა, იგი დააწვინე და ფეხები მაღლა აუწიე. დააღვინე მას ცოტა წყალი. უცბად ნუ წამოაყენებ.

ცნობიერების დაკარგვა - თუ შენი მეგობარი სუნთქავს, დააწვინე ისე, როგორც ეს 134 გვ-ზეა ნაჩვენები.

დაურეკე სასწრაფოს. აუცილებლად უთხარი ექიმს, რა მიიღო შენმა მეგობარმა. მხოლოდ ამას შეუძლია მისი სიცოცხლის გადარჩენა.

- იყავი მზად, დახმარება გაუწიო შენს მეგობარს, თუ მან სუნთქვა შეწყვიტა (ინ. გვ. 135).
- თუ შენს მეგობარს გული წაუვიდა, მიაქციე ყურადღება მისი სუნთქვის რითმს.

რა არის GHB?

GHB (Gammahydroxybutiras) - გამა-ჰიდროქსიბუტირატი არის საინექციო ნარკოტიკი, რომელსაც თებრაციების წინ იყენებენ. დასავლეთის ქვეყნებში ფართოდ გამოიყენება დისკოთეკებზე, მას განსაკუთრებით ფართოდ მოიხმარენ ჰომოსექსუალისტები.

გამოშვების ფორმა

- GHB, ჩვეულებრივ, თხევადია და ბოთლებში იყიდება
- გამოდის აგრეთვე ტაბლეტების, ფხვნილისა და კაფსულების სახით
- მას ყლაპავენ, აქვს ცოტა მარილიანი გემო

გაურკვეველი სიძლიერე

GHB ძალიან საშიშია, რადგან ბოთლში მისი კონცენტრაცია მერყეობს. ერთ ბოთლში შეიძლება GHB საკმაოდ ცოტა იყოს ან 20გ-ით მეტს შეიცავდეს. შეუძლებელია სითხის სიძლიერის ზუსტი განსაზღვრა, ამიტომ ძალიანაა ზედოზირების საფრთხე.

არასოდეს დაამატოთ GHB, თუ იგი უკვე

მიღებული გაქვთ

✓ გაფრთხილება!

ეფექტურ და მომაკვდინებელ დოზებს შორის განსხვავება ძალიან მცირეა!

ნუ შეურყევე სხვა ნარკოტიკებს!

GHB კიდევ უფრო საშიში ხდება, თუ მას სხვა ნარკოტიკებს შეურყევ, განსაკუთრებით დეპრესანტებს, როგორცაა დამამშვიდებელი საშუალებები ან ალკოჰოლი

არის ეს სექსუალური ნარკოტიკი?

შესაძლებელია გაიზარდოს სექსუალური მოთხოვნილება და არა მისი რეალიზაციის საშუალება, მაგრამ....

გამა-ჰიდროქსიბუტირატი

GHB-ს ზემოქმედება

- GHB-ს ზემოქმედება გრძელდება 10 წუთიდან 1 საათამდე, ამასთან მნიშვნელობა აქვს როგორც მიღებულ რაოდენობასა და კონცენტრაციას, ასევე სხეულის წონას
- მცირე რაოდენობით GHB ზემოქმედებს როგორც ალკოჰოლი, იწვევს აგზნებასა და ეიფორიას
- უფრო მაღალი დოზის მიღებისას ეიფორიული ეფექტი იცვლება დათრგუნულობით და დეპრესიით

გაფრთხილება!

ნუ გამოცდი გამაჰიდროქსიბუტირატის მომაკვდინებელ ეფექტს საკუთარ თავზე!

მძიმე ფიზიკური დაზიანებები

თუ შენ დოზას გაზრდი, არსებობს გართულებების რისკი:

- თავს ცუდათ იგრძნობ და გულისრევა დაგეწყება
- შესაძლებელია გაშეშდე და მოძრაობის უნარი დაკარგო
- დაკარგო ორიენტაცია
- დაგეწყოს კრუნჩხვები
- შეიძლება შეწყვიტო სუნთქვა და კომატოზურ მდგომარეობაში აღმოჩნდე

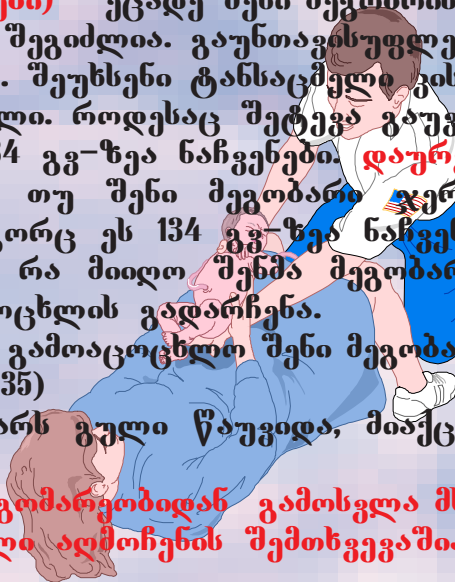
თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა

კრუნჩხვები (შეტევები) - ეცადე შენი მეგობრის დაცემის შეჩერება, თუ რა თქმა უნდა შეგიძლია. გაუნთავისუფლე გარშემო ადგილი, რათა არ დაშავდეს. შეუხსენი ტანსაცმელი ვისერთან და თავქვეშ ამოუდე რაიმე რბილი. როდესაც შეტევა გაუვლის, დააწვინე იგი ისე, როგორც ეს 134 გვ-ზეა ნაჩვენები. **დაურეკე სასწრაფოს!**

გულის წასვლა - თუ შენი მეგობარი ჯერ კიდევ სუნთქავს, დააწვინე იგი, როგორც ეს 134 გვ-ზეა ნაჩვენები. აუცილებლად უთხარი ექიმს, თუ რა მიიღო შენმა მეგობარმა. მხოლოდ ამას შეუძლია მისი სიცოცხლის გადარჩენა.

- იყავი მზად, ისევ გამოაცხადებო შენი მეგობარი, თუ მან სუნთქვა შეწყვიტა (გვ. 135)
- თუ შენს მეგობარს გული წაუვიდა, მიაქციე ყურადღება მის სუნთქვას.

კომატოზური მდგომარეობიდან გამოსვლა მხოლოდ სამედიცინო დახმარების დროული აღმოჩენის შემთხვევაშია შესაძლებელი!

რა არის ლსდ?

ლსდ (LSD) ანუ დიეთილამიდი ლიზერგინის მჟავასი არის საკმაოდ ძლიერი ნარკოტიკული საშუალება, რომელიც ცვლის ცნობიერებას. იგი ზემოქმედებს ტვინზე და იწვევს ჰალუცინაციებს, რასაც აღქმის შეცვლა და ძლიერი ობტიკური შთაბეჭდილებები მოსდევს.

მოკლე ისტორია

ლსდ-ს ჰალუცინოგენური ზემოქმედება 1943 წელს აღმოაჩინა შვეიცარიელმა ქიმიკოსმა ალბერტ ჰოფმანმა, რომელიც აღმაგზნებ საშუალებას ეძებდა. მან მიიღო 250 მიკროგრამი ლსდ. ეს არის ჩვეულებრივი დოზის განუთმაგებელი რაოდენობა. ჰოფმანი აღნიშნავდა, რომ ეს საშინელება იყო. მას ისეთი შეგრძნება და ხილვა ჰქონდა, თითქოს კვდებოდა და საკუთარი სხეულიდან გამოდიოდა. 60-იან წლებში მთელ მსოფლიოში ჰალუცინოგენურ ნარკოტიკულ საშუალებებს დიდი გატაცებით იკვლევდნენ და ცდილობდნენ მის გამოყენებას ფსიქიატრიაში. 70-იანი წლებიდან მოყოლებული, მისი გამოყენება ადამიანზე თანდათან ყველა ქვეყანაში აკრძალა და ექვემდებარება კონტროლს.

არსებობის ფორმა

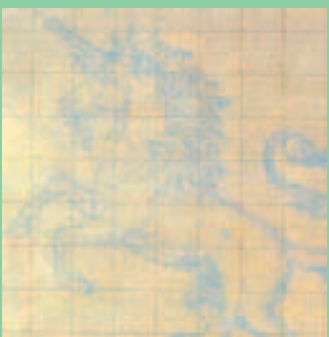
ლსდ არის გამჭვირვალე კრისტალი, მაგრამ ქუნაში იყიდება ლსდ-თი გაჟღენთილი ქაღალდების სახით, რომელსაც პეიპერს (Paper) უწოდებენ.

ერთ ფურცელზე შეიძლება ასი პეიპერის იყოს. თითოეული დაახლოებით 5 კვადრატული მმ-ია და მონატურლია რაიმე ნახატით, რომელიც მოდის მისედვით იცვლება. ეს არის პატარა ოთკუთხედი ქაღალდის ფურცლები.

Microdots არის პატარა ფერადი ტაბლეტები, რომელშიც შედის ლსდ. ისინი იმდენად ხშირად არ გვხვდება, როგორც პეიპერსები. მათი დიამეტრი 2-3 მმ და აქვთ სწვადასწვა ფერი.

ლსდ-ს

ქალაქის ნიმუშები

რაოდენობა

პეიპერსში არის დაახლოებით 50 მიკროგრამი ლსდ, რაც შეადგენს ერთ დოზას. პეიპერსი და მიკროდოტი შეიძლება შეიცავდეს ლსდ-ს 25-იდან 250-მიკროგრამამდე რაოდენობას. ეს სრულიად საკმარისია ჰალუცინოგენური ეფექტის გამოსაწვევად.

ლსდ-ს ზემოქმედება

მოქმედება იწყება მიღებიდან 30 წუთის შემდეგ, თავის უმაღლეს წერტილს აღწევს 2 საათის შემდეგ და გრძელდება ვიდრე მომხმარებელს არ ჩაეძინება. ლსდ, პირველ რიგში, ზემოქმედებს გარე და შინაგანი სამყაროს აღქმაზე.

ლსდ-ს მოქმედებით:

იცვლება გარე სამყაროს აღქმა

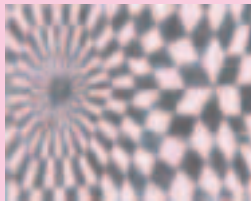
იცვლება სინათლის აღქმა

ხმები ხან ხმამაღალია, ხან ხმადაბალი მომხმარებელი ამჩნევს, როგორ იცვლება მისი ცნობიერება

ისინი იწყებენ სამყაროს სრულიად სხვადასხვა პერსპექტივიდან ხედვას. საკუთარ თავს უჩვეულო შეკითხვებს უსვამენ და თითქოს პასუხიც იციან. ზოგი აღნიშნავს, რომ მათ უკეთესად შეუძლიათ გაიგონ ყველაფერი, რაც მათ გარშემო ხდება. განსაკუთრებით ინტენსიური ძლიერი “კაიფისას” აქვთ ისეთი შთაბეჭდილება, თითქოსდა საკუთარ სხეულს შორდებიან. ადამიანი აკვირდება თავის სხეულს გარედან, მისი ცნობიერება მოშორებულია საკუთარ სხეულს.

ადამიანს აქვს ჰალუცინაციები. ხედავს საგნებს, რომლებიც სინამდვილეში მის გარშემო არ არის. ეს შეიძლება სასიამოვნო ან უსასიამოვნო იყოს.

ლსდ-ს ნიმუშები

როგორია “კაიფი”?

კარგი “კაიფი” შეიძლება სასიამოვნო აღსაქმელი იყოს.

ცუდ “კაიფს” მოსდევს ნარკოტიკული ფსიქოზი, ისე, რომ ადამიანი კოშმარებს თავს ვეღარ აღწევს. ცუდი “კაიფი” ყოველთვის მოსალოდნელია.

ლსდ-ს მიღება წინასწარ უნდა იყოს მოფიქრებული და დაგეგმილი. გადამწყვეტ როლს თამაშობს ისიც, თუ როგორ გრძნობ თავს, ასევე სად და ვისთან ერთად ხარ. არასოდეს მიიღო ლსდ სპონტანურად, დაუფიქრებლად.

თუ შენ დალღობი, განერვიულებული, შეშინებული ან აფორიზებული ხარ, გექნება ცუდი “კაიფი”. თუ შენ ბედნიერი და მოდუნებული ხარ, მაშინ არსებობს კარგი “კაიფის” ალბათობა.

იმისათვის რომ არ გეჭონდეს ცუდი “კაიფი”, უნდა იყო ისეთ ადგილას და ისეთ ხალხთან, ვისაც ენდობი და ვინც შენ გეყვარება. არასოდეს მიიღო ლსდ ისეთ სიტუაციაში, რომელსაც შენ ვერ აკონტროლებ. თუ ცუდი “კაიფი” გეჭონდება იქიდან გამოსვლა.

ვაფრთხილებ!
ლსდ იმდენად ძლიერია, რომ სულ მცირე რაოდენობამ შეიძლება გამოიწვიოს თორმეტსაათიანი ჰალუცინაციები!!!

რა პრობლემები შეიძლება შეგექნას?

ვინც ლსდ-ს ღებულობს, არ უნდა ჰქონდეს ფიზიკური დამოკიდებულების განვითარების შიში, მასზე დამოკიდებული არ ხდებიან, მაგრამ მოსალოდნელი შემოქმედება შეიძლება სერიოზულიც იყოს: შენ შეგიძლია პარანოია დაგეუფლოს. გგონია, რომ ყველას რაღაც უნდა შენგან, დაგცინიან, შენზე ლაპარაკობენ. შენ თუ ვინმემ არ დაგამშვიდა და არ დაგარწმუნა, რომ ეს გეჩვენება, ეს გრძნობა შეიძლება გაგიძლიერდეს.

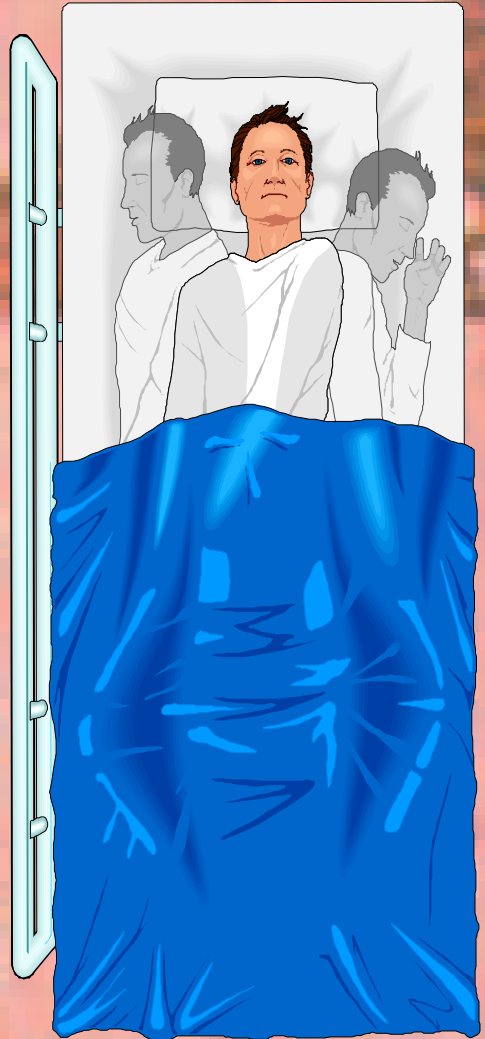
რადგან ლსდ ახდენს ძლიერ ზემოქმედებას ადამიანის ფსიქიკაზე, შეიძლება სულიერმა აშლილობამ იჩინოს თავი და ფსიქიატრის დანმარებაც დაგჭირდეს.

რა ხდება “ცუდი ექსკურსის” დროს?

“ცუდი ექსკურსი” ესაა ხატოვანი, მრავალპერსონაჟიანი, კალეიდოსკოპური ჰალუცინაციები. რომ წარმოიადგინო, თუ რამდენად საშიშელი შეიძლება იყოს “ცუდი ექსკურსი”, გაიხსენე ის ინტენსიური პანიკური შიში, რომელიც კომპარის დასიზმრების შემდეგ გქონია. შენი ჰალუცინაციები მსიარული და სასიამოვნო ნოტიდან შეიძლება სწრაფად საშიშელ ნოტაზე გადავიდეს. რაც უფრო მეტს მიიღებ, მით უფრო ძალე მონდება ეს. რასაც შენ “კაიფს” დროს გააკეთებ, შეიძლება საშიში იყოს.

ზოგიერთი არაერთხელ ეცადა ჰალუცინაციების ან პარანოიასაგან დაეღწია თავი. ვინც ამას აკეთებს, ბოლოს იქამდე მიდის, რომ მანქანას უფარდება ან სიმაღლიდან ხტება.

ზოგი ფიქრობს, რომ შეუძლია ფრენა, წყალზე სიარული ან სწრაფი მოძრაობის შეჩერება. ამით ისინი საკუთარ თავს და სწვებსაც საფრთხეს უქმნიან. ასეთი შემთხვევები იშვიათია, მაგრამ ეს მაინც ხდება. ამიტომ ყურადღება მიაქციე შენს მეგობარს. როდესაც “ცუდი ექსკურსი” გავიფლოს, რამდენიმე კვირის ან თვის შემდეგ მაინც შეიძლება გაგინდეს შიშის მომგვრელი “რეტროსპექტიული სცენები” ანუ “უკუაფეთქება”. ესაა იმ ჰალუცინაციური განცდების გამეორება ნარკოტიკის მიღების გარეშე, რომლებიც ჰალუცინოგენის მიღების დროს აღინიშნა. არ გაუწიო წინააღმდეგობა მათ. ნუ გააკეთებ მათ ანალიზს, არასოდეს ჰკითხო შენს თავს, ნორმალურია თუ არა ეს, თორემ ჩაიძირები პარანოიაში. ჯობს, “კაიფს” მოეშვა!!!

წინააღმდეგობა მათ. ნუ გააკეთებ მათ ანალიზს, არასოდეს ჰკითხო შენს თავს, ნორმალურია თუ არა ეს, თორემ ჩაიძირები პარანოიაში. ჯობს, “კაიფს” მოეშვა!!!

არ შეურიო ლსდ სხვა ნარკოტიკულ საშუალებებს, რადგან წარმოიქმნება კონტროლის დაკარგვის საფრთხე!

არ მიიღო ლსდ მარტომ!

არასოდეს დაამატო ლსდ, თუ იგი უკვე მიღებული გაქვს!

არ მიიღო ლსდ, თუ დაძაბული ხარ ან უბედურად გრძნობ თავს!

არ მიიღო ლსდ, თუ 12 საათის შემდეგ ისევ ნორმალურად გინდა გამოიყურებოდე!

არასოდეს მიიღო ლსდ კვირა საღამოს, თუ ორშაბათს სამსახურში ან სასწავლებელში მიდინარ!

არ მიიღო ლსდ, თუ არ იცი მისი სიძლიერე!

პირველად არ მიიღო ბევრი ლსდ!

ლსდ-მ შეიძლება წარმოაჩინოს სულიერი დაავადებები, რომლის შესახებაც შენ მანამდე არაფერი იცოდი!!!

“უკუაფეთქება”

ლსდ-ს შეიძლება ჰქონდეს ხანგრძლივი, არასასიამოვნო ზემოქმედება, ე.წ. “უკუაფეთქება”. მართალია იგი იშვიათია, მაგრამ იგი შეიძლება “კაიფიდან” დღეების, კვირების ან თვეების შემდეგ წარმოჩინდეს.

“უკუაფეთქება” შეიძლება ძალიან საშინელი იყოს და ხშირად იგივე ჰალუცინაციები ან გრძნობები გამოიწვიოს, როგორც “კაიფში” გქონდა.

ადამიანს უჭირს თავი დააღწიოს მათ, მისინი არ ზრქელდება დიდი ხანი, მაგრამ შეიძლება რამდენიმე საათს ვასტანოს.

“უკუაფეთქება” შეიძლება ყველაფერმა გამოიწვიოს. მისგან თავდაცვის საშუალება არ არსებობს!!!

რა უნდა გააკეთო, თუ “უკუაფეთქება” გაქვს

ეცადე იყო მშვიდად, დაარწმუნო შენი თავი, რომ ეს ჩვეულებრივი ამბავია და მალე გაგივლის.

თუ მანქანით ხარ, უმჯობესია გაჩერდე.

თუ ხმაურიან ადგილზე ხარ, გადაინაცვლე მშვიდ ადგილზე, სადაც “უკუაფეთქებას” უფრო მალე დააღწევ თავს.

სამართლებრივი მდგომარეობა

ლსდ ექვემდებარება კანონით კონტროლს. მისი ფლობა, გაყიდვა, გაჩუქება და წარმოება კანონით დასჯადი ქმედებებია. დიდი რაოდენობის ლსდ-ს მფლობელს ემუქრება ხანგრძლივი დროით თავისუფლების აღკვეთა.

შენი საშინელი კოშმარი

“უკუაფეთქების” დროს შეიძლება უამრავი რამ განიცადო. წარმოიდგინე, რომ სარკის წინ დგებარ და შენი სახე შენს თვალწინ სანთელივით იღვენთება და დნება, ან შენი შარდი სისხლივით წითელ ან კუბრივით შავ ფერს იღებს. ეს იმდენად ხატოვნად გამოიყურება, რომ იმ მომენტში რეალობად მიგაჩნია.

თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა

პანიკური შეტევა - თუ შენს მეგობარს შიში, პანიკა და პარანოია მოიცავს, მოაცილე იგი ხალხმრავლობას და გაიყვანე მშვიდ ოთახში. დაამშვიდე, ესაუბრე და შესთავაზე წყალი. არ დატოვო იგი მარტო. თუ მას ჰაერის უკმარისობა აქვს, აიყოლიე, რომ მისი სუნთქვა შენი სუნთქვის ტემპში მიმდინარეობდეს.

შესაძლებელია ესმოდეს ან ხედავდეს ისეთ შემაშინებელს, რაც მის გარშემო სინამდვილეში არ არის ანუ ჰალუცინაციებს. ეს შეიძლება პანიკაში გადაიზარდოს. ესაუბრე შენს მეგობარს, დაამშვიდე იგი და დაარწმუნე, რომ ეს საშინელებები მის გარშემო არ არის. დარჩი შენს მეგობართან, სანამ არ გაუვლის მოჩვენებები. ნუ მიატოვებ მას შემდგომაც.

პსიქოციბინი

რა არის ჯადოსნური სოკო და კაქტუსი?

ჯადოსნური სოკოს და კაქტუსის ზემოქმედება მსგავსია ლსდ-სი, რადგან ისინიც შეიცავს ისეთ ნივთიერებებს, რომლებიც ჰალუცინაციებს იწვევს.

მოკლე ისტორია

საუკუნეების მანძილზე სამხრეთ-ამერიკელი ინდიელები ცნობიერების შეცვლის მიზნით რელიგიური რიტუალების დროს იყენებდნენ სოკოებს და კაქტუსებს. მათგან ამზადებდნენ ნარკოტიკულ ჩაისა და ნაყენებს. მრავალ მოგზაურს აღწერილი აქვს ეს რიტუალები. როგორც აღმოჩნდა, სოკოებში მოიპოვება ნივთიერებები პსიქოციბინი და პსიქოცინი, ხოლო კაქტუსში, რომელიც ძირითადად მექსიკაში იზრდება, ზეთოვანი ნივთიერება – მესკალინი. ევროპაში ეს მცენარეები დაახლოებით 150 წლის წინ გახდა ცნობილი, ხოლო შემდეგ მათი შემცველი ჰალუცინოგენური ნივთიერებები სინთეზურად იქნა მიღებული.

ჯადოსნური სოკოს და კაქტუსის გამოყენება

სოკოს მოინძვრენ უმად, გამხმარს ან მისგან აყენებენ ჩაის. გამხმარ სოკოს ანვევენ სივარეტის ქაღალდში ან ეწვეიან ჩიბუხით. სვამენ კაქტუსის წვეს, ღეჭავენ ცოცხლად ან მის გამხმარ ნაწილებს.

მ ე ს კ ა

პსილოციბინი

არსებობის ფორმები

არსებობს სოკოების სხვადასხვა სახეობა, რომელთაგან ზოგიერთი ნაჩვენებია სურათზე. რაც შეეხება კაქტუსს, მესკალინის შეიცავს მხოლოდ კაქტუსი პეიოტი.

გაფრთხილება!
წინასწარ ვერ
განსაზღვრავ მათი
ზემოქმედების ხარისხს!!!

ზემოქმედება

ამ მცენარეების ზემოქმედება დამოკიდებულია იმაზე, რა რაოდენობით მიიღებს მას ადამიანი და, რამდენად იტანს მათ მიღებას. მიღებიდან პირველი ნახევარი საათის განმავლობაში ძირითადად არაფერი არ ხდება. ზოგიერთს არაერთხელ უცდია კიდევ უფრო მეტის მიღება, რადგან თავიდანვე არ დაწყებია ჰალუცინაციები. ეს დამლუბებულია. უმაღლეს წერტილს ადამიანი აღწევს 3 საათის შემდეგ და მოქმედება 9 საათი ვრძელდება. “კაიფი” შემდეგნაირად მიმდინარეობს:

ადამიანები განიცდიან ეიფორიას და აქვთ ბედნიერების შეგრძნება იწყებენ ხითხითს და ყველაფერზე ეცინებათ გრძნობენ თავს სამყაროსგან მოწყვეტილად აფორიაქებული არიან და იძირებიან საკუთარ განცდებში ზოგიერთი ხედავს ან ესმის ის, რაც სინამდვილეში არ არსებობს ხმები და ფერები სუსტდება ან ინტენსიური ხდება, საგნები ოცვლის ფერს იცვლება დროის აღქმა კანზე შეიგრძნობა სინამდვილეში არარსებული შეგრძნებები ზოგიერთი საკუთარ ხილვებში მოგზაურობს

ლ ი ნ ი

რა რაოდენობით უნდა მივიღოთ ისინი?

როგორც სხვა ნარკოტიკული საშუალებები, მათი სიმძლავრე ძნელი გასათვლელია, ვინაიდან ეს დამოკიდებულია ისეთ ფაქტორებზე, რომელსაც შენ ვერ განსაზღვრავ. უმჯობესია არ გორისკო, რადგან ისინი ინდივიდუალურად ზემოქმედებს ცალკეულ პირზე. თუ ერთხელ “კაიფი” დაიწყო, მას ვეღარც შეაკავებ. ყოველი ჰალუცინოგენის მიღებისას ვადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს შენს განწყობას, სად და ვისთან ერთად ხარ ნარკოტიკის მიღებისას, ეს განსაზღვრავს შენი განცდების დადებითობასა და უარყოფითობას.

თუ შენ დათრგუნული ან შეშინებული ხარ, შეიძლება ჰალუცინოგენმა შეშის შოკი გამოიწვიოს. ყურადღება მიაქციე შენს განწყობას. თუ რაიმე ეჭვი გეპარება, ნუ მიიღებ მათ, რადგან შეიძლება ჰალუცინაციებს ბოღვითი მდგომარეობა დაემატოს.

ცუდი “კაიფი”

შენ თუ ცუდ ხასიათზე ხარ, მათი მიღება შენზე კარგად ვერ იმოქმედებს. წარმოქმნილია ჰალუცინაციებმა და ბოდიშმა შეიძლება შენში პანიკა გამოიწვიოს. მოზღვავებულ სამხელ ჰალუცინაციებს ვერ შეაკავებ. დაკარგავ ყოველგვარ კავშირს რეალობასთან. მოეცავს საშინელი შიში. შენ ვეღარ აკონტროლებ ნარკოტიკს, ამ დროს იგი ვაკონტროლებს შენ!

გაფრთხილება!

როგორც ყველა ცნობიერების შემცვლელ ნარკოტიკულ საშუალებას, ასევე სოკოებსაც და კაქტუსსაც შეუძლიათ გამოიწვიონ სულიერი აშლილობები, რომლის შესახებაც შენ მანამდე არაფერი იცოდი!

შხამიანი სოკოები

როდესაც პირველად იღებ სოკოს, იყავი ფრთხილად, უნდა იყო დარწმუნებული შენს მიღებულ რაოდენობაზე. უნდა გეშინოდეს მოწამვლის, ვინაიდან შეიძლება შხამიანი სოკო შეგზვდეს. არის ისეთი შხამიანი სოკოები, რომლებიც გამწვანებულ მდგომარეობაში ძნელი გასარჩევია და მათი ერთმანეთთან განსხვავება მხოლოდ ექსპერტს შეუძლია. ამ საფრთხეს ყურადღება უნდა მიექცეს. ზოგიერთი სიმპტომი მხოლოდ 40 საათის შემდეგ იჩენს თავს. ზოგიერთი სოკო იწვევს კუჭის ტკივილს, გულისრევასა და კუჭის აშლილობას. ზოგიერთმა სოკომ კი შეიძლება სუნთქვის შეწყვეტა, გულის წასვლა ან სიკვდილი გამოიწვიოს.

როგორ დაგაღწიოთ თავი კომპარებს

შენ შეგიძლია თავიდან აიცილო არასასიამოვნო გამოცდილებები, თუ ყოველთვის ინარჩუნებ კონტროლს. არასოდეს მიიღო ეს მცენარეები დიდი რაოდენობით. მცირე რაოდენობაც უკვე საკმაოდ ეფექტურია. შენ წინასწარ არასოდეს იცა, რამდენად ძლიერია ისინი და რა სახის ზემოქმედება გექნება. ნურასოდეს შეურევ მათ სხვა ნარკოტიკულ საშუალებებს. ნარკოტიკული კოქტეილის უარყოფით შედეგებს წინასწარ ვერასოდეს ვახსენებთ. ყოველთვის იქონიე ინფორმაცია იმის შესახებ, რასაც იღებ.

სამართლებრივი მდგომარეობა

მსილოცინი, მსილოცინი, მესკალინი, ისევე როგორც მათი შემცველი მცენარეები, ექვემდებარება კანონს. თუ ეს ნივთიერებები აღმოგიჩინეს, არ აგცდება პატიმრობა.

თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა

პანიკა - თუ შენს მეგობარს პარანოია, შიში და პანიკა დაუფელა, მოაშორე იგი ხალხს, გაიყვანე მშვიდ ადგილას და დაამშვიდე. შესთავაზე წყალი და ნუ შეწყვეტ მასთან საუბარს. ნუ გაუშვებ ნურსად მარტო. თუ მას ჰაერის უკმარისობა ექნება, აიყოლიე შენს რიოთში ისუნთქოს.

ჭალუცინაციები - შესაძლებელია ადამიანს ამ დროს ესმოდეს საშიში ხმები ან ხედავდეს არასასიამოვნო მოვლენებს, რომლებიც სინამდვილეში არ არის. იგი შეიძლება პანიკამდეც მივიდეს დაამშვიდე შენი მეგობრი და ეცადე აუხსნა, რომ ყოველივე ეს არ არსებობს და სულ მალე ყველაფერი გაუგლის. დარჩი შენს მეგობართან დასამჭალუცინაციები არ გაუგლის. არ დატოვო იგი მარტო.

კუჭის ტკივილი, გულისრევა და კუჭის აშლილობა - თუ შენს მეგობარს ან შენ ეს სიმპტომები გაქვთ, ეს ნიშნავს იმას, რომ მოძვამულელი სოკო მოქმედებს. დაურეკე სასწრაფოს და წადით საავადმყოფოში. თუ გული აგერიათ, მიეცით ექიმს პირნალები მასა გამოსახველად, რათა თქვენ უფრო სწრაფი დახმარება გავიწიონ.

სუნთქვის გაძნელება - ამ შემთხვევაში დააწვინე შენი მეგობარი ისე, როგორც ეს 134 გვ-ზეა ნაჩვენები და დაურეკე სასწრაფოს! დაუკვირდი მის სუნთქვას და ეცადე არ შეწყვიტოს მან რეს (გვ. 134).

გულის წასვლა - თუ შენი მეგობარი სუნთქავს, დააწვინე იგი. შემდეგ დაურეკე სასწრაფოს! აუცილებლად უთხარი ექიმს, რა მიიღო შენმა მეგობარმა. მხოლოდ ამას შეუძლია გადაარჩინოს მისი სიცოცხლე.

- იყავი მზად, გამოაცოცხლო შენი მეგობარი, თუ მან სუნთქვა შეწყვიტა (გვ. 135)

- ეცადე, შენმა მეგობარმა არ შეწყვიტოს სუნთქვა.

მისი ნამდვილი სახელია ფენციკლიდინი. როგორც კეტამინი, იგი გამოიყენებოდა ანესთეზიისათვის, მაგრამ ვინაიდან იწვევს დეზორიენტაციასა და ცნობიერების შეცვლას, მას მედიცინაში აღარ იყენებენ.

არსებობის ფორმები

ფენციკლიდინი არის თეთრი არაწმინდა კრისტალური ფხვნილი. მას ყლავავენ და იშვიათად შეჰყავთ შპრიცით. ზოჯერ მას კანაფს და თუთუნს ურევენ და ეწევიან.

უსაფრთხოება!

~~არასოდეს~~ შეურიო ფენციკლიდინი სხვა ნარკოტიკულ საშუალებებს!
~~არასოდეს~~ მიიღო ფენციკლიდინი, თუ გაქვს რაიმე ფსიქიკური დაავადება!
სურასოდეს შეიყვან მას შპრიცით!

ფენციკლიდინის ზემოქმედება

მისი მიზანია, რომ სახით ხდება ფენციკლიდინის მიღება, მისი მოქმედება იწვევს რასაცნიმე წამიდან ნახევარი საათის განმავლობაში. იგი, დაახლოებით ამფეტამინის, ლსდ-სა და ალკოჰოლის მსგავსად, ძლიერად ზემოქმედებს ფსიქიკასა და სხეულზე.

ფენციკლიდინი მასტიმულირებელია, მაღლა სწევს სხეულის ტემპერატურას, იწვევს გულისცემის აჩქარებას, ენერჯის მოზღვაგებას და საკუთარ თავში დარწმუნებულობის გრძნობას.

ამასთანავე იგი ზემოქმედებს როგორც დებრესანტი, აღძრავს ძილის სურვილს, იწვევს გაუგებარ ლაპარაკს, კუნთების კრუნჩხვებს და კოორდინაციის დარღვევებს. ამ მოვლენებს თან ახლავს ჰალუცინაციები. ადამიანმა შეიძლება განიცადოს სხეულიდან გამოხსვლის და სხეულის გარედან ხედვის შეგრძნება. სშირად ადამიანები ამ დროს აგრესიულები ხდებიან და მიმართავენ სხვადასხვაგვარ ძალადობას.

საშიშროებები

ფენციკლიდინი არ იწვევს მასზე ფიზიკურ დამზვიდებულებას. მაგრამ იგი იწვევს მხედველობის დაქვეითებას, ჰალუცინაციებს და დეჰიდრაციას. შენ თუ სშირად იღებ მას, შეიძლება დაგეძმართოს კრუნჩხვითი შეტეგები და კომატოსურ მდგომარეობაში აღშოხნდე.

ფენციკლიდინის მიღებამ შეიძლება გამოიწვიოს ინფარქტი ან სისხლის მომოქცევის დარღვევა ტვინში.

ხანგრძლივი გამოსვლა

განსაკუთრებით რთულია გამოსვლის პერიოდი. ეს შეიძლება რამდენიმე დღე გაგრძელდეს. ადამიანს ზოგ შემთხვევაში ან სულ სძინავს, ან ძალიან ფიზიკურად არის. გადატანილს, როგორც წესი, ივიწყებს. შემდგომი გართულებები შეიძლება რამდენიმე კვირა ან თვეც გაგრძელდეს, რასაც შიშის, პანიკის, პარანოიისა და დეპრესიული მდგომარეობისაკენ მივყავართ.

“უკუაფეთქება”

ფენციკლიდინი რჩება ცნიმოვან უჯრედებში და ბოლომდე არ გამოდის ორგანიზმიდან. როდესაც შენ ნარკოტიკს არ ღებულობ და ფიზიკურად აქტიურდები, ხდება ცნიმოვან უჯრედში მისი გააქტიურება და შენ კვლავ მისი ზემოქმედების ეფექტებს განიცდი. **ეს საშიშრელებაა!**

სამართლებრივი მდგომარეობა

ფენციკლიდინი ექვემდებარება კანონით კონტროლს. საქართველოში მისი გამოყენება **ადამიანზე აკრძალულია!**

თუ რაიმე პრობლემები შეგექნა

შეტევები - ეცადე შეაჩერო შენი მეგობრის დაცემა. შეუხსენი ტანსაცმელი, თაფქვეშ რაიმე რბილი ამოუდე. როდესაც მას შეტევა გაუგლის, დააწვინე ისეთ მდგომარეობაში, რომელიც 134 გვ-ზეა ნაჩვენები. **დაურეკე სასწრაფოს!**

“**ცუდი ექსკურსი**” - შესაძლებელია შენს მეგობარს დაეწყოს ჰალუცინაციები ანუ ხედავდეს ისეთ საშინელ სურათებს, რომლებიც მის გარშემო სინამდვილეში არ არის ან ესმოდეს შემაშინებელი ხმები. დაამშვიდე იგი და ეცადე დაარწმუნო, რომ ეს მოჩვენებებია. დარჩი ბოლომდე მეგობართან. ნუ გაუშვებ მას მარტო.

ცნობიერების დაკარგვა - მთავარია შენი მეგობარი სუნთქავდეს. **გამოუძახე სასწრაფოს!** უთხარი ექიმს, რა და რა არაოდენობით მიიღო შენმა მეგობარმა. მხოლოდ ამას შეუძლია გადაარჩინოს მისი სიცოცხლე.

- იყავი მზად გამოაცოცხლო შენი მეგობარი, თუ მან სუნთქვა შეწყვიტა (იხ. გვ. 135).

- თუ შენს მეგობარს გული აერია, მას შემდეგ რაც მას გული წაუგა, მიექცი ყურადღება მის სუნთქვას.

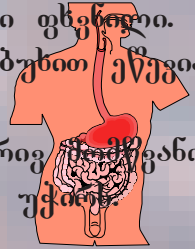
სამართლებრივი მდგომარეობა

რა არის DMT?

DMT ანუ დიმეთილტრიბტამინი არის ძალიან ძლიერი ჰალუცინოგენი, რომელსაც ზოგიერთი ტროპიკული მცენარე შეიცავს. ქუჩებში იგი ძირითადად სინთეზური იყიდება.

არსებობის ფორმა

სუფთა DMT არის მკვეთრი სუნის მქონე თეთრი კრისტალური მასა. ე.წ. “ქუჩის” დიმეთილტრიბტამინი არის ღია ყავისფერი ფხვნილი. ამ ფხვნილს ან კრისტალს ძირითადად მინის ან რკინის ჩიბუხით ეწვეიან. შეიძლება ამ ფხვნილის ჭამაც.

მცენარეებისაგან მიღებული DMT არის ჩვეულებრივ მარტინის მსგავსი მოყავისფრო ბლანტი სითხე, რომლის მონელებაც კუჭს უჭირავს.

ვაფროთხილება!

DMT-ს მიღება არაფრით არ შეიძლება იმ პირთათვის, ვისაც ფსიქიკურ პრობლემები აქვთ ან მათთვის, რომლებიც მზად არ არიან გადაიტანონ საშინელი შიში!

DMT-ს ზემოქმედება

იმისათვის, რომ DMT-მ იმოქმედოს, უნდა მივიღოთ გაცილებით უფრო დიდი დოზა, ვიდრე ლსდ-ს შემთხვევაში, მაგრამ ეს არ ნიშნავს იმას, რომ “კაიფი” უფრო სუსტი იქნება. საშუალო დოზამ შეიძლება გამოიწვიოს ისეთი ჰალუცინაციები, რომელიც შენს ყოველგვარ მოლოდინს გადატარავს.

თუ DMT-ს მოწვევ, იგი ძლიერ ზემოქმედებას რამდენიმე წამში იწყებს. დაახლოებით 5 წუთში მიაღწევს უმაღლეს წერტილს, გრძელდება 15 წუთი და ჰგავს სხვა ჰალუცინოგენების, ძირითადად ლსდ-ს ზემოქმედებას.

თუ DMT-ს შეჭამ, მოქმედება 2-3 წუთში იწყება, 15 წუთში მიაღწევს უმაღლეს წერტილს და 1 საათი გრძელდება.

სამართლებრივი მდგომარეობა

დიმეთილტრიბტამინი ექვემდებარე კანონს. მისი მისაძიებელი ყიდობა და გავრცელება კანონით აკრძალულია.

რა არ მოგეწონება?

DMT შენში შიშის გრძნობას ბადებს. “კაიფის” დროს ისეთი გრძნობა გაქვს, თითქოს ეიფორიის, შიშის და გაფრთხილების ტალღა წავლევს.

თუ “კაიფი” ერთხელ დაიწვია, მისი შენელება ძნელია და გექჩვენება, თითქოს ეს წლებს განმავლობაში ვარსებობდა.

თუ DMT-ს ეწევი, “ცუდი ექსკურსის” საფრთხე შეგნად უფრო დიდია, ვიდრე მისი ჭამის დროს.

რჩევები

DMT-ს ზემოქმედება ძალიან ინტენსიურია და არ არის სასიამოვნო. ჰალუცინაციური ეფექტი ძლიერი და საშიშელია. წინასწარ ვერ განსაზღვრავ, რა ზემოქმედება ექნება DMT-ს. ამ შემთხვევაში შენი განწყობა არანაირ როლს არ თამაშობს. შენ შეიძლება კარგი “კაიფი” გქონდეს საშიშელი განწყობის მიუხედავად. როდესაც “კაიფობ”, ყურადღება მიაქციე შემდეგს:

დაჯექი ან დაწექი, რადგან შეიძლება კოორდინაცია დაკარგო. არასოდეს მიიღო იფი, თუ შენს გვერდით არაფერ არის, ვისაც შენ ენდობი.

თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა

შესაძლებელია, რომ შენი მეგობარი ხედავდეს ან ესმოდეს ისეთი საშიშელი ხმები, რაც მის გარშემო სინამდვილეში არ არის. ეს ჰალუცინაციებია. დამშვიდე იფი და დაარწმუნე, რომ არაფერი საშიშელია მის გარშემო სინამდვილეში არ არის და, რომ მალე ყველაფერი გაქრება. დარჩი შენს მეგობართან, სუ გაუშვებ მას მარტო.

ცნობიერების დაკარგვა - თუ შენი მეგობარი სუნთქავს, დააწვინე იფი ისე, როგორც ეს 134 გვ-ზეა ნაჩვენები. **დაურეკე სასწრაფოს!** უთხარი ექიმს, რა და რა რაოდენობით აქვს მიღებული შენს მეგობარს. მხოლოდ ამას შეუძლია მისი სიცოცხლი გადართუნა.

- იყავი მზად დახმარებისათვის თუ შენმა მეგობარმა სუნთქვა შეწყვიტა (ინ. გვ. 135).

- თუ მას გული აერია გულის წესვლას შემდეგ, მიაქციე ყურადღება მის სუნთქვას.

რა არის დამამშვიდებელი საშუალება?

დამამშვიდებელ საშუალებებს უწოდებენ დებრესანტებს. ეს ნიშნავს, რომ ისინი ცენტრალურ ნერვულ სისტემაზე დამაწყნარებლად მოქმედებენ. მათ სტიმულატორების საპირისპირო მოქმედება აქვთ. დამამშვიდებელი საშუალებები ენიშნებათ ადამიანებს, რომლებსაც ძილის პრობლემები ან გამოხატული შიშისა და შფოთვის გრძნობა აქვთ. თანამედროვე დამამშვიდებელ საშუალებებს მიეკუთვნება ტრანკვილიზატორები, რომელთაგანაც ყველაზე გავრცელებულია ბენზოდიაზეპინები.

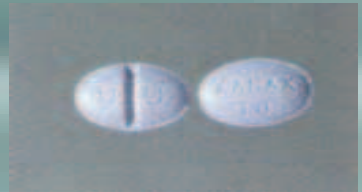
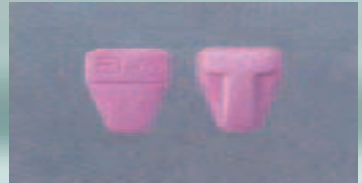
არსებობის ფორმები

არსებობს ტრანკვილიზატორების მრავალი წარმომადგენელი, რომლებიც ფართოდ გამოიყენება მედიცინაში. ისინი ვარდა მოქმედების ხანგრძლივობისა, ერთმანეთისაგან განსხვავდება ფსიქიკურ ფუნქციებზე მოქმედების სპეციფიკურობით. ეს ყველაფერი ექიმებმა იციან და მათ ვარაუდ ტრანკვილიზატორების მიღება დაუშვებელია!

დამამშვიდებელი საშუალებების ზემოქმედება

აქ ჩვენ გვინდა დამამშვიდებელი საშუალებების დადებითი და უარყოფითი მხარეები წარმოგიდგინოთ. დამამშვიდებელი საშუალებები ანელებს გულისცემასა და სუნთქვას, აქვეითებს არტერიულ წნევას. ტრანკვილიზატორები ხსნის დაძაბულობას და შიშის გრძნობას, მაგრამ თუ დოზას გადააჭარბებ, გექნება შემდეგი შეგონებები:

- გეხსნება დაძაბულობა და შიშის გრძნობა
- შფოთვა ღებულობს ნაკლებ ინტენსივობას
- ვიწებო ვაქვს დაბინდული
- ხარ მთვრალივით მოდუნებული

ძალიან შორს შესვლა

ვინც დამამშვიდებელ საშუალებებს დიდი დოზით იღებს, ექმნება პრობლემები. გაქვს გუნება-განწყობის ცვალებადობა, ხან ეიფორიაში ხარ, ხან კი ნერვიული და აგრესიული ხდები

პარანოია - თანდათან შენ ფიქრობ, რომ ყველა შენს წინააღმდეგ არის განწყობილი, ყველა შენს წინააღმდეგ გაერთიანდა, დაგცინიან და მასწრად ვგოდებენ. პარანოიას მიყვარს იქამდე, რომ აგრესიული ხდები იმათ მიმართ, ვისაც შენ მანამდე არაფერს ეროდი.

გამოსვლა - თუ შენ ღამით მიიღებ დამამშვიდებელ საშუალებას, დილით აუცილებლად გექნება უსიამოვნო დამტვრეულობის, გაბრუნებისა და თავის ტკივილის შეგრძნება. თუ შენ სხვა ნარკოტიკულ საშუალებებსაც დაუმატებ, ყველაფერი ეს გაცილებით ძლიერად შეგაწუხებს.

დეპრესია - დამამშვიდებელ საშუალებებს ტყუილად არ უწოდებენ დეპრესანტებს. ხანგრძლივმა მიღებამ შეიძლება გავხადოს ისეთი დეპრესიული, რომ მუდმივად სამყაროსაგან დამალვის სურვილი გავიწყდეს. ასეთ სიტუაციაში შენ დამამშვიდებელ საშუალებებზე კიდევ უფრო დამოკიდებული ხდები. შეიძლება სხვა ნარკოტიკების მიღების სურვილიც დაგებოდეს.

ქოთნიკული დაღლილობა - შენ ხარ გამოიფიტული ან გაქვს ქამის ან დაბანის ძვლა, დაკლილი ხარ ენერჯისაგან, იღებ წონაში და სამწლად გამოიყურება

უჩვეულო საქციელი - დამამშვიდებელი საშუალებების დიდი დოზით მიღებამ შეიძლება იმოქმედოს შენი თვითშეფასებისა და ქმედების ადეკვატურობაზე. შენ წმირად რისკავ და ათას სისულელეს ჩადინარ, რადგან ახდენ შენი შესაძლებლობების გადაფასებას. შეიძლება იქურდო ან ვაიტაცო ავტომობილი. შენ სრულიად კარგავ სიფრთხილის გრძნობას.

სიკვდილის მომასწავებელი ინფექცია - ზოგიერთი მომხმარებელი აბებს ფშვინის ფხვნილად, ხსნის წყალში და მიღებული სითხე შპრიცით შეჭრავს ვენაში. ეს საშიშია, ვინაიდან აქ ვერ დაიცავ სტერილობას და შეიძლება ორგანიზმში შეიტანო ყოველგვარი ინფექცია, მათ შორის "შიდსი" ან B და C ჰეპატიტი

ბლოკირებული ვენები - კაფსულების გათხევადებულმა ფალო ვენაში ფლომას იცვლის და შეუძლია ადვილად მოახდინოს ვენების ბლოკირება. ამან შეიძლება გამოიწვიოს შესიებები, აბსცესები, სისხლის კაპილარების დაზიანება.

გადაჭარბებული დოზა

გადაჭარბებული დოზის საფრთხე იზრდება ინექციის დროს. თუ ტრანკვილიზატორების მიღება დიდი დოზით მოვივიდა, ითრუენება ყველა სასიცოცხლო ფუნქცია, შედეგია სუნთქვის მოშლა, კომა და სიკვდილი!

გაფრთხილება!

სხვა ნარკოტიკულ საშუალებებთან ერთად ერთ ტაბლეტზე ან კაფსულაზე მეტი ტრანკვილიზატორის მიღებას შეიძლება საავალალო შედეგი მოჰყვეს!

ტრანკვილიზატორები და ალკოჰოლი

ტრანკვილიზატორები ამცირებენ თვითკონტროლს, ისევე როგორც ალკოჰოლი. თუ შენ ორივეს ერთად მიიღებ, ამას შეიძლება მომაკვდინებელი შედეგი მოჰყვეს. ალკოჰოლი აძლიერებს მათ ჰიპნოზურ ზემოქმედებას, საშინლად გოენთავს და გაძინებს. ამან შეიძლება არასასიამოვნო და გაუთვალისწინებელი პრობლემები შეგიქმნას.

შენ შეიძლება ჩაგეძინოს, გული აგერიოს და ამით დაინიხლო. შენ შეიძლება შემთხვევით მიიღო გადაჭარბებული დოზა ამისათვის საკმარისია რამდენიმე ტაბლეტი და მცირე ალკოჰოლი. ამან შეიძლება გამოიწვიოს გულის წასვლა და სიკვდილი. მართალია, ალკოჰოლი აძლიერებს დამამშვიდებელი საშუალებების შიშის მომხსნელ ეფექტებს, მაგრამ იწვევს თვითკონტროლისა და კოორდინაციის დაკარგვას, რის გამოც შეიძლება მრავალ უსიამოვნებაში გაეხვე და ყველაფერი ცუდად დამთავრდეს!

სამართლებრივი მდგომარეობა

დამამშვიდებელი საშუალებების ექვემდებარება კონტროლს. ისინი შეიძლება დაინიხნოს მხოლოდ ექიმის მიერ. ექიმის რეცეპტის გარეშე ამ პრეპარატების ფლობა და გავრცელება კანონით აკრძალულია.

ზემოქმედებიდან გამოსვლის საშიში სახე

სულ უფრო მეტი ადამიანი იღებს ტრანკვილიზატორებს ნარკოტიკების მიღებით გამოწვეული პრობლემების მოსახსნელად. ეს არ არის კარგი იდეა, რადგან ტრანკვილიზატორებისა და სხვა ნარკოტიკების ერთმანეთში არევა არ შეიძლება!!!

როგორ ავიცილოთ საფრთხე თავიდან

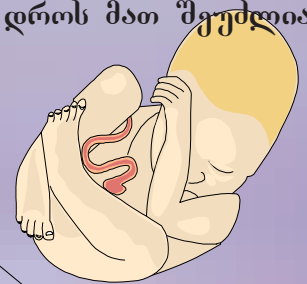
არასოდეს მიიღო სტიმულატორები ქრონიკული დაღლილობის და მოთენთილობის მოსახსნელად. ტრანკვილიზატორებისა და სტიმულატორების ერთმანეთში არევა საშიშელებაა!

არასოდეს ვარისკო! შენ წინასწარ არასოდეს არ იცი, ზუსტად რა დონაა საკმარისი. ამას შეიძლება საფრთხე მოყვეს!

ნურასოდეს დაჯდები საჭესთან, თუ ტრანკვილიზატორები გაქვს მიღებული!

ნუ გექნება სექსი! ტრანკვილიზატორები ამცირებს შენს თვითკონტროლს. შესაძლებელია ამას მოჰყვეს დაუცველი სექსი.

არასოდეს მიიღო ტრანკვილიზატორები, როცა ფეხმძიმედ ხარ. ბავშვს შეიძლება ჰქონდეს მოთხოვნილება დამამშვიდებელ საშუალებებზე, რის გადალახვა მას მოუწევს დაბადების შემდეგ. ამავ დროს მათ შეუძლია გამოიწვიოს ნაყოფის სიმპტინჯები.

ტრანკვილიზატორები და მათზე დამოკიდებულება

ტრანკვილიზატორების დიდი ნაწილი არ იწვევს ფიზიკურ შეჩვევას, მაგრამ ახასიათებს ძლიერი ფსიქოლოგიური დამოკიდებულება. შენ იმდენად დამოკიდებული ხდები მასზე, რომ მათ გარეშე ცხოვრება წარმოუდგენლად მიგაჩნია და საშინლად გეშინია ამ საშუალებების მიღების შეწყვეტა.

დამამშვიდებელ საშუალებებზე თავის დანებება

დამამშვიდებელ საშუალებებზე თავის დანებება არ არის სასიამოვნო, მაგრამ შესაძლებელია. მათ, ვისაც ეს ვანუცდიათ, თვლიან, რომ ეს ბევრად უფრო უარესია, ვიდრე ჰეროინზე თავის დანებება. წამალზე უცბად თავის დანებება ძალიან საშიშია და შეიძლება მომაკვდინებელი შედეგებიც ჰქონდეს. შეიძლება თავი იჩინოს პარანოიამ, დებრესიამ, პანიკამ, თავბრუსხვევამ, ფსიქოზმა, ჰალუცინაციებმა, გულისრევამ და კომპარებმა.

დამამშვიდებელ საშუალებებს თავი ნელ-ნელა დაანებე. არ ეცადო ამას მარტომ, მიმართე პროფესიონალურ დახმარებას!

თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა

გულის წასვლა - თუ შენი მეგობარი ჯერ სუნთქავს, იგი ისე დააწვინე, როგორც ეს 134 გვ-ზეა ნაჩვენები.

დაურეკე სასწრაფოს! აუცილებლად უთხარი ექიმს, რა მიიღო შენმა მეგობარმა. მხოლოდ ამას შეუძლია მისი სიცოცხლის გადარჩენა.

იყავი მზად იმისათვის, რომ გამოაცოცხლო შენი მეგობარი, თუ მან სუნთქვა შეწყვიტა (იხ. გვ. 135).

ეცადე, რომ აიყოლიო შენი მეგობარი, ისუნთქოს შენი სუნთქვის რითმის მიხედვით.

როკიპნოლი

რა არის როკიპნოლი?

როკიპნოლი არის ძლიერი ტრანკვილიზატორი. იგი ენათესაება დიაზეპამს, თუმცა ბევრად უფრო ძლიერია. მცირე დოზის მიღების შემდეგაც კი გაქვს ძლიერი ძლიანობა და გონების დაბინდვა.

არსებობის ფორმები

როკიპნოლი არის თეთრი, უსუნო, ხსნადი, უგემო ტაბლეტები.

როკიპნოლის ზემოქმედება

ერთი ტაბლეტი თავისი მოქმედებით დაახლოებით ექვს ყუთ ლუდს უტოლდება და მისი ზემოქმედება მ საათამდე გრძელდება.

ერთი ტაბლეტის მიღების შემდეგ შენ უკვე გულისრევას, სიცხეს, თავბრუსხვევას და დეჰიდრატაციას გრძნობ.

თუ ერთზე მეტ ტაბლეტს მიიღებ, მთვრალივით ხარ და კარგავ დამახსოვრების უნარს.

ერთ ტაბლეტს შეუძლია გააჩეროს სუნთქვა.

როკიპნოლიმა და ალკოჰოლიმა ერთად შეიძლება გამოიწვიოს კომა!

როკიპნოლი და დამოკიდებულება

სხვა ტრანკვილიზატორებისაგან განსხვავებით, როკიპნოლი იწვევს ფიზიკურ და ფსიქიკურ დამოკიდებულებას.

სამართლებრივი მდგომარეობა

როკიპნოლი ექვემდებარება კანონით კონტროლს ისევე, როგორც ნარკოტიკული საშუალებები, ამიტომ მისი ექიმის რეცეპტის გარეშე ფლობა ან გავრცელება კანონით ისჯება.

თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა

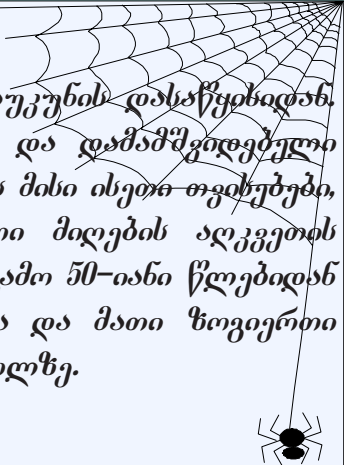
გულის წასვლა - თუ შენი მეგობარი სუნთქავს, დააწვინე იგი როგორც ეს 134 გვ-ზეა ნაჩვენები. დაურეკე სასწრაფოს! იყავი მზად, გაცოცხლო შენი მეგობარი, თუ მან სუნთქვა შეწყვიტა.

რა არის ბარბიტურატები?

ბარბიტურატები არის დამამშვიდებელი, ჰიპნოზური და ნარკოტიკული საშუალებები, რომელიც, ისევე როგორც ტრანკვილიზატორები, ნერვულ სისტემაზე დამაწყნარებლად ზემოქმედებს. მცირე რაოდენობითი მისი მიღება ამშვიდებს ადამიანს, დიდი დოზებით კი იგი ადამიანს ძილს გვრის.

მოკლე ისტორია

ბარბიტურატების გამოყენება დაიწყო XX საუკუნის დასაწყისიდან. იგი ფართოდ გამოიყენებოდა როგორც საძილე და დამამშვიდებელი საშუალება. 30-40-იან წლებში ექიმებმა შეამჩნიეს მისი ისეთი თვისებები, როგორიცაა მიხვევისადმი მიდრეკილება, მათი მიღების ალკოჰოლის შემთხვევაში მყარი უძილობის განვითარება. ამის გამო 50-იანი წლებიდან მოყოლებული, შეწყდა მისი ფართო გამოყენება და მათი ზოგიერთი წარმოადგენელი აყვანილ იქნა მკაცრ კონტროლზე.

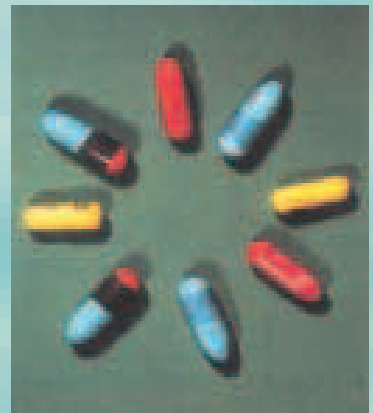

რა შეიძლება მოხდეს ?

- ბარბიტურატები ზემოქმედებს ნერვულ სისტემაზე, რაც გამოვლინდება შემდეგით:
    - ვულისცემის შესუსტება
    - სუნთქვის რითმის შენელება და ჟანგბადის ნაკლებობა
    - სისხლის წნევის დაქვეითება
- აი, რამდენად საშიშია ბარბიტურატები სიცოცხლისათვის!

არსებობის ფორმები

ბარბიტურატები არსებობს ტაბლეტებისა ან კაფსულების სახით. ძირითადად გავრცელებულია ფენობარბიტალი, ციკლობარბიტალი და სეკობარბიტალი.

ბარბიტურატების ზემოქმედება

თუ ბარბიტურატებს ხანმოკლე პერიოდის განმავლობაში და მცირე რაოდენობით ღებულობ, ისინი ხსნის უძილობას და შიშს, მათი მიღების შემდეგ თითქოს ალუოპოლით ნასვამი ხარ. პრეპარატის შემადგენლობის, რაოდენობის, ტოლერანტობისა და აქტივობის მიხედვით, ზემოქმედება შეიძლება 12 საათი ან მეტი გაგრძელდეს.

ბარბიტურატები საშიში ნარკოტიკებია!

ბარბიტურატები ძალიან საშიშია, რადგან მცირეა ზღვარი ეფექტურ დოზასა და მომაკვდინებელ დოზას შორის.

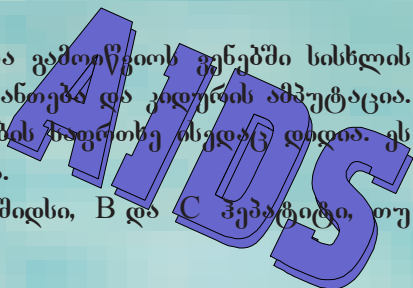
- ბარბიტურატები არც ზედმეტ ეიფორიას და არც გადაჭარბებული ბედნიერების შეგრძნებას არ აღძრავს
- ბარბიტურატები არ აგონდის ლაპარაკის საღერდელს, არ გნდის კონტაქტურს
- ბარბიტურატები გაცლის ენერგიას, შტერდები, იყურები შუშის თვალებით
- ბარბიტურატები იწვევს უსიამოვნო შეგრძნებებს მეორე დღეს. მთელი დღე გეძინება, მოქმედებები შენელებული გაქვს და გერ ახდენ კოორდინაციას.

ინექცია არ შეიძლება!

ზოგიერთი მომხმარებელი ფსენილს ხსნის წყალში და შპრიცით შეჰყავს წამალი ორგანიზმში.

- თუ ფსენილი კარგად არ გაიხსნა, ამან შეიძლება გამოიწვიოს ვენებში სისხლის მიმოქცევის ბლოკირება, რასაც მოჰყვება ვენების ანთება და კიდურის ამპუტაცია.
- ბარბიტურატების გადაჭარბებული დოზით მიღების საფროთეს ისედაც ღიღია. ეს საფროთეს ინექციის დროს კიდევ უფრო იწრდება.
- ღიღია ისეთი ინფექციების რისკი, როგორცაა შიდსი, B და C ჰეპატიტი, თუ საერთო შპრიცით გაიკეთებ.

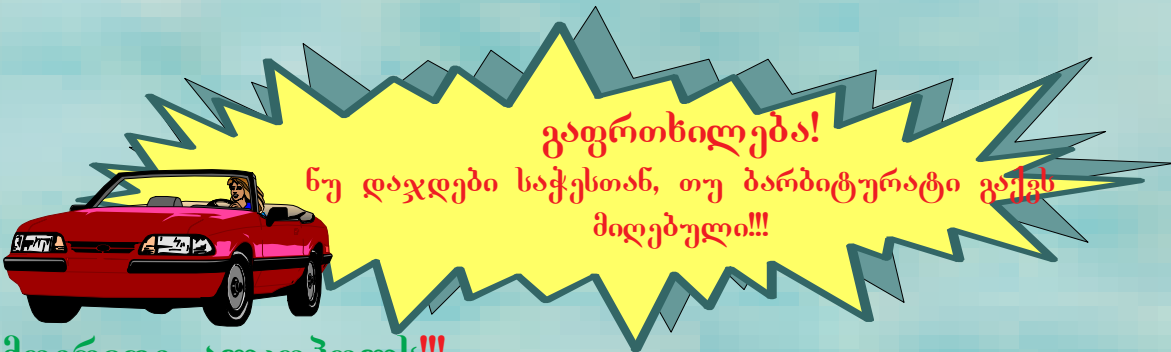
გაფროთხილება!
 70-იან წლებში ბარბიტურატების მიღების შედეგად
 ყოველწლიურად 2000 ადამიანი იღუპებოდა!

შედგები ბარბიტურატების ხანგრძლივი მიღებისას

დებრესია - შენ საშინლად გამოიყურები. ხანგრძლივმა გამოყენებამ შეიძლება გამოიწვიოს დებრესია და ძლიერი დაღლილობის შეგრძნება.

დისფორია - ხშირმა გამოყენებამ შეიძლება გამოიწვიოს გუნება-განწყობის დაქვეითება, რომელსაც თან ახლავს გამღიზიანებლობა და გაბოროტება.

ბრონქიტი ან ფილტვების ანთება - ბარბიტურატების ზემოქმედებით კანქვეშა კაპილარები ფართოვდება, რაც იწვევს სითბოს სწრაფ დაკარგვას. ხშირი მიღებისას გემუქრება ნივთიერებათა ცვლის მოშლა, ქვეითდება სიცხვის შეგრძნება, რამაც შეიძლება სიკვდილამდე მიიყვანოს!

მოერიდე ალკოჰოლს!!!

ალკოჰოლისა და ბარბიტურატების ერთმანეთში არევა თვითმკვლელობის ტოლფასია. ალკოჰოლი როგორც დებრესანტი, აძლიერებს ბარბიტურატების ზემოქმედებას.

სამართლებრივი მდგომარეობა

ბარბიტურატები ექვემდებარება კანონით კონტროლს. ბარბიტურატების ექიმის რეცეპტის გარეშე ფლობა და მათი გაგრძელება არალეგალურია და ისჯება პატიმრობით.

ხდები თუ არა ბარბიტურატებზე დამოკიდებული?

ბარბიტურატებზე შეიძლება გახდეს დამოკიდებული როგორც ფიზიკურად, ასევე ფსიქიკურად. ამ შემთხვევაში ბარბიტურატებზე დამოკიდებულების საფრთხე ბევრად უფრო დიდია, ვიდრე ჰეროინზე. რამდენიმე დღის მიღების შემდეგ მის გარეშე უბრალოდ ვერ იძინებ.

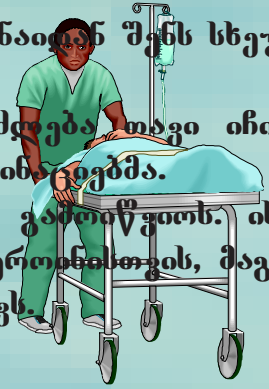
თავის განებება

თუ ბარბიტურატებს მიეწვიე, თავის განებება საშინელი პროცესია: გაქვს ბარბიტურატების საშინელი მოთხოვნილება და მათ გარეშე აღარ შეგიძლია სიცოცხლე.

გაქვს საშინელი სპაზმები კუჭის არეში, ვინაიდან შენს სხეულს ბარბიტურატები სჭირდება.

დაგჩემდება უძილობა, დებრესიები, შეიძლება თავი იჩინოს სულიერმა დაავადებებმა, პანიკამ და ჰალუცინაციებმა.

ბარბიტურატებმა შეიძლება სიკვდილი გამოიწვიოს. ისევე ძნელია მათთვის თავის დანებება, როგორც ჰეროინისთვის, მაგრამ ჰეროინი ამ დროს სიკვდილს იშვიათად იწვევს.

ტოლერანტობა

სანამ შენი ორგანიზმი სწავლობს ბარბიტურატების გადამუშავებას, იზრდება შენი ტოლერანტობა. ეს ნიშნავს, რომ დროთა განმავლობაში შენ სულ უფრო მეტი ნივთიერება გჭირდება, რათა სასურველ შედეგს მიაღწიო. თუ შენ ცოტა ხანს შეწყვეტ ბარბიტურატების მიღებას, ტოლერანტობა ისევ კლებულობს. თუ ამის შემდეგ შენს ჩვეულ დოზას დაუბრუნდები, იგი შენთვის უკვე გადაჭარბებული იქნება.

ბარბიტურატებზე უარის თქმა

თუ შენ გსურს, აღარ მიიღო ბარბიტურატები, აუცილებლად მიმართე პროფესიულ დახმარებას, რადგან დოზები ნელ-ნელა და უმჯობესია საავადმყოფოში შემცირდეს. თავის განებება ძნელია, მაგრამ არ არის შეუძლებელი.

თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა

გულის წასვლა – თუ შენ მეგობარი ჯერ სუნთქავს, დააწვინე ისე, როგორც ეს 134 გვ-ზეა ნაჩვენები. **დაურეკე სასწრაფოს!** უთხარი ექიმს, რა მიიღო შენმა მეგობარმა.

– იყავი მზად დახმარება გაუწიო შენ მეგობარს, თუ მან სუნთქვა შეწყვიტა (იხ. გვ. 135)

– თუ შენს მეგობარს გული წაუვიდა, მიაქცია ყურადღება მის სუნთქვას.

რა არის სპორტული ნარკოტიკი?

სპორტულ ნარკოტიკებს ანუ ანაბოლურ სტეროიდებს უწოდებენ მამაკაცის სასქესო ჰორმონებიდან სინთეზური გზით მიღებულ ნივთიერებებს. ისინი განაპირობებს ჩონჩხის კუნთების ზრდას და მამაკაცის სექსუალური მახასიათებლების განვითარებას.

მოკლე ისტორია

ანაბოლური სტეროიდების გამოყენება დაიწყო XX საუკუნის 30-ანი წლებიდან სხეულის წონის დაკარგვის სამკურნალოდ. ამ თვისებიდან გამომდინარე, მათი მოხმარება გავრცელდა ე.წ. *bodybuilding* -ის გამო, ჩვენს ქვეყანაში მას კულტურიზმს და ათლეტიზმს უწოდებენ. ამ თვალსაზრისით გამოსაყენებლად 100-ზე მეტი პრეპარატია შექმნილი. ზოგიერთ ქვეყანაში მათი უმრავლესობის ბრუნვა შეზღუდულია.

გამოშვების ფორმები

ანაბოლური სტეროიდები არსებობს ტაბლეტებისა და ინექციის სახით.

რატომ იღებენ სპორტულ ნარკოტიკებს?

ბევრ სპორტსმენ ფანატებს სურთ საუკეთესონი იყვნენ თავიანთ სფეროში და, რაც შეიძლება მალე ჰქონდეთ უნაკლო სხეული. ზოგიერთი ვარჯიშის დროს იღებს სპორტულ ნარკოტიკებს, რადგან ფიქრობს, რომ მიზანს ასე უფრო სწრაფად მიაღწევს.

ანაბოლური სტეროიდები ექვემდებარება კანონს სამკურნალო საშუალებების შესახებ. ბევრი მათგანი საჭიროებს რეცეპტს. რეცეპტის გარეშე მისი ფლობა და გაცემა დასჯადი ქმედებაა.

ხდები თუ არა სტეროიდებზე დამოკიდებული?

მომხმარებელს, რომელიც დიდ ხანია იღებს ამ პრეპარატს, უნდა მის მიმართ მოთხოვნილება და უჭირს თავის დანებება. მას ანასიათებს ფიზიკური მოთხოვნილება. ამავე დროს მისთვის დამახასიათებელია დეპრესიების აღმოცენება.

ნარკოტიკების შერევა ერთმანეთში - ნარკოტიკული კოქტეილი

თუ ანაბოლურ სტეროიდს მასტიმულირებულ ნარკოტიკულ საშუალებებს შეურევ, როგორცაა, კოკაინი, მივიღებთ ნარკოტიკულ კოქტეილს, რაც შეიძლება მომაკვდინებელი იყოს!

სასურველი გარეგნობა ძვირად გიჯდება

ყველა სპორტული ნარკოტიკული საშუალება საშიშია. ანაბოლური სტეროიდი თავისი მოქმედებითა და სტრუქტურით მამაკაცურ ჰორმონს ტესტოსტერონს ენათესავება. მისი ნანგრძლივი მიღება იწვევს საშიშ ანდროგენურ გართულებებს:

ზემოქმედება სხეულზე - ქალები ხდებიან მამაკაცურები, უპატარავდებიან მკერდი, უბოხდებიან ხმა, უნდათ თმის და კარგავენ შვილოსნობის ფუნქციას. მამაკაცებზე მათ შეიძლება საწინააღმდეგო ეფექტი ჰქონდეთ: გაეზარდოს მკერდი და ა.შ. ანაბოლური სტეროიდები იწვევს ღვიძლის დაავადებებს, ქოლესტერინის მომატებას, გულის დაზიანებას, ამცირებს ერექციის ნანგრძლივობას და ტემპერამენტს.

ინფექცია

საერთო შპრიცის გამოყენებას მოსდევს ისეთი დაავადებები, როგორცაა შიდსი და B და C ჰეპატიტები.

გაფრთხილება!

თუ ადამიანი არ არის ზრდასრული და იღებს ანაბოლურ სტეროიდებს, შეიძლება შეუჩერდეს ზრდა.

თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა, სასწრაფოდ მიმართე პროფესიონალებს!

გაქვს თუ არა პრობლემები ნარკოტიკებთან დაკავშირებით?

ქვემოთ ჩამოთვლილი ნიშნებიდან თუნდაც ერთი მაინც თუ გამოვივლინდა, ჩათვალე, შენთვის ნარკოტიკები პრობლემატურია:

- პერიოდულად გახსენდება ის მომენტი, როდესაც პირველად გასინჯე ნარკოტიკი
- ვინდება კვლავ და კვლავ გაიმეორეო ნარკოტიკის ეფექტი
- სწირად მას სიზმარში ხედავ
- ეძებ იმ სიტუაციას, სადაც ნარკოტიკების შოვნა შეიძლება
- არ უშვებ არც ერთ მომენტს, რომ ნარკოტიკი არ მოიხმართ
- გამუდმებით იმაზე ფიქრობ, სად იშოვო ნარკოტიკი
- ნარკოტიკის მოსაპოვებლად მზადა ხარ იცრუო ან ნებისმიერი ვხით იშოვო ფული მის შესაძენად.

ნემსის მოხმარებლები

თუ ნარკოტიკს შპრიცით იღებ, აუცილებლად უნდა მიმართო პროფესიონალებს და გაარკვიო, რომ არა ხარ დაინფიცირებული. მანამდე კი, აი, რას უნდა მიაქციო ყურადღება:

- გამოიყენე ყოველთვის სტერილური შპრიცი და არასოდეს იხმარო ერთი შპრიცი ორჯერ
- არასოდეს მიაგდო შპრიცი. გამოიყენების შემდეგ ნემსს ჩამოაცვი დამცველი თავი და საგულდაგულოდ გაწმენდე. მიაქციე ყურადღება, რომ გამოიყენებული შპრიცი არ იქნას აილოს
- ნურასოდეს გამოიყენებ უკვე გამოყენებულ შპრიცს. ამას შეიძლება საშინელი შედეგები მოჰყვეს
- ნუ გამოიყენებ სხვის შპრიცს ან მოწყობილობას. ამ ვხით შეიძლება ისეთი დაავადებებით ინფიცირება, როგორიცაა შიდსი, B და C ჰეპატიტები. ეს დაავადებები შეიძლება სიკვდილით დამთავრდეს!

მცდარია!

ზოგი ასე ხსნის თავის დამოკიდებულებას ნარკოტიკებისადმი, უბრალოდ იმიტომ ვიღებ, რადგან ასეა ჩემი ორგანიზმი მოწყობილი.

მიმართე დახმარებას!

დახმარების მიღება

საზოგადოება გულისყურით ეკიდება ამ პრობლემას. ვისაც არ უნდა მიმართო, შენს პრობლემას ყველა ყურადღებით მოეკიდება.

როგორ მოგიქცეთ ექსტრემალურ სიტუაციაში

ძნელია ნარკოტიკებთან დაკავშირებით წინასწარ სიტუაციის განსაზღვრა. ერთი და იგივე ნარკოტიკი სხვადასხვა ადამიანზე შეიძლება განსხვავებულად ზემოქმედებდეს. ექსტრემალურ სიტუაციაში შენი მეგობარი ნარკოტიკების მიღების შემდეგ შეიძლება დაიღუპოს!!!

სასწრაფოში დარეკვა

აკრიფე 03 ან სხვა სასწრაფო დახმარების ნომერი, იკითხე სასწრაფო დახმარება და აუწყე შექმნილი ინფორმაცია:

- ტელეფონის ნომერი, საიდანაც რეკებ
- სად იმყოფები,
- რა დაემართა შენს მეგობარს.

ნუ შეგეშინდება იმის თქმა, რომ მან ნარკოტიკი მიიღო. აუცილებლად უთხარი, რომელი ნარკოტიკი მიიღო მან. მხოლოდ ამ ინფორმაციას შეუძლია შენი მეგობრის სიცოცხლის გადარჩენა.

ინიციატივის ხელში ჩაგდება

თუ შენს მეგობარს ნარკოტიკების გამო რაიმე გვერდითი ეფექტები აქვს, იცოდე, მის სიცოცხლეს დიდი საფრთხე ემუქრება. აუცილებელია შეგეძლოს გამოიცნო, რა შემთხვევაში იქმნება პრობლემა და როგორ მოიქცე ასეთ სიტუაციაში. მხოლოდ სწორ ქმედებას შეუძლია შენი მეგობრის სიცოცხლის გადარჩენა. წიგნში წაიკითხე ყველა რუბრიკა - **”თუ რაიმე პრობლემები შეგექმნა”**. იგივე ურჩიე შენს მეგობარს. ყველაზე საუკეთესო ვარიანტია, გაიარეთ პირველადი დახმარების კურსები.

თუ როგორ მოიქცე ექსტრემალურ სიტუაციაში - წაიკითხე შემდეგ გვერდზე.

თუ შენი მეგობარი ცუდად გრძნობს თავს

შეამოწმე, რაეგირებს თუ არა,
როცა მას მხრებში ხელს ჰკიდებ და ანჯღრევ?

თუ მას გული არა აქვს წასული:

- დარჩი მასთან, სანამ იგი თავს უკეთ არ იგრძნობს
- თუ მას ძლიერი დაღლილობის გრძნობა აქვს, **დარეკე სასწრაფოში!** ეცადე არ ჩაეძინოს დახმარების მოსვლამდე

თუ მას გული აქვს წასული:

- გაუნთავისუფლე სასუნთქი გზები
- თავი გადააწვეინე უკან და თითებით მსუბუქად მაღლა აუწიე ნიკაპი. ასე მას არ გადაცდება, თუ რამე აქვს პირში და არ მოხდება სასუნთქი გზების ბლოკირება. ეს იხსნის მას დახრჩობისაგან
- **მიმართე სასწრაფო დახმარებას!**

სუნთქავს ის?

- შენი სახე ახლოს მიიტანე მის სახესთან
- ასე შენ შეგიძლია იგრძნო მისი სუნთქვა, მოძრაობს თუ არა მისი პეკრდი

ის სუნთქავს:

- დააწვინე იგი, **დაურეკე სასწრაფოს!**
- დარჩი მასთან და ყურადღება მიაქციე მის სუნთქვას
- თუ მას გული აერია, გაუნთავისუფლე პირი ნერწყვისაგან, რათა დაიხრჩოს, თავი გადააწვეინე უკან
- თუ მან სუნთქვა შეწყვიტა, ეცადე მას სიცოცხლე შთაბერო

ერთი ფეხი ჰქონდეს გაჭიმული

მეორე ფეხი

მოახრევინქეორე ხელი

დაადებინე იატაკზე

თავი უნდა
ხელს უკან
გადაწვეული

ამოუღე ერთი
ხელი ლოყის ქვეშ

ის არ სუნთქავს:

- დაურეკე სასწრაფოს! პირით პირში ჩაბერე ჰაერი
- დარწმუნდი, რომ მას სუნთქვაში არაფერი უშლის ხელს
- თავი გადაუწიე უკან
- ხელი მოუჭირე ცხვირზე, ტუჩები მიადებინე ერთმანეთს და ჩახუნტე პირში მიაქციე ყურადღება მის სუნთქვას, მოძრაობს თუ არა მისი მკერდი
- ჩაბერე მას კიდევ ერთხელ და შეამოწმე პულსი კისერზე

აქვს თუ არა მას პულსი?

- დაადე საჩვენებელი და შუა თითი ყელზე ჩაღრმავებულ ადგილას, ლავიწის ძვლის ზემოთ
- თუ პულსი აქვს, გაუკეთე ხელოვნური სუნთქვა, თან ამოწმე მისი პულსი
- თუ შენ მის პულსს ვერ გრძნობ, ე.ი. გული აღარ ცემს, გაუკეთე გულის მასაჟი
- თანდათან შეამოწმე მისი პულსი. დაიწყე გულის მასაჟი

დაადე ორი თითი მკერდის მორჩიდან ორი თითით ზემოდ

გაუკეთე გულის მასაჟი 15-ჯერ

დაადე შუა და საჩვენებელი თითი მკერდს ქვემოთ იმ ძვალზე, სადაც იწყება ნეკნები, მეორე ხელისგული დაიდე თითების წვერზე, გაუკეთე ხელოვნური სუნთქვა. ორჯერ ჩაუშვი ჰაერი

გაავრძელე გულის მასაჟი და ხელოვნური სუნთქვა დახმარების მოსვლამდე

დაიწყე რესპირაციის მასაჟი

ტექსტში გამოყენებულ იმ ტერმინთა განმარტება, რომელთა მნიშვნელობა შესაძლებელია თქვენთვის არ იყოს ცნობილი

აპოპლექსია – თავის ტვინის ფუნქციის მწვავე მოშლა, რომლის დროსაც იქმნება სიცოცხლისათვის საშიში მდგომარეობა სუნთქვის მოშლითა და არტერიული წნევის მერყეობით.

ბრონქიტი – სასუნთქი გზების ანთება.

დეპრესანტები – ნივთიერებები, რომელთა მიღებას მოჰყვება ფსიქიკურ ფუნქციათა შენელება, სხეულში და კედურებში ვითარდება მოღუნების, სიბოხისა და სიმძიმის შეგრძნება.

დეპრესია – ადამიანის განსაკუთრებული მდგომარეობა, რომლის დროსაც დაქვეითებულია გუნება-განწყობა, შენელებულია ინტელექტუალური და მოტორული ფუნქციები, გაფერმკრთალებულია სურვილები და მისწრაფებები. საკუთარ თავს და გარე სინამდვილეს ადამიანი პესიმისტურად, უმელოდ აღიქვამს.

ეიფორია – უდარდელი, მხიარული გუნება-განწყობა ნეტარების შეგრძნებით.

ემფიზემა – სასუნთქი გზების დაავადება, რომელიც ვლინდება ფილტვის ქსოვილის დაზიანებით, ჟანგბადის ათვისების უნარის დაქვეითებით და სუნთქვის მოშლით.

ნეღოზირება – ნივთიერების იმ დოზაზე მეტი, რომელიც შეუძლია ინდივიდის ორგანიზმს აიტანოს ისე, რომ არ განუვითარდეს სიცოცხლისათვის საშიში მდგომარეობა.

ილუზია – რეალურად არსებული საგნების არასწორი, დამახინჯებული აღქმა.

ინფარქტი – სისხლის მიმოქცევის მწვავე მოშლით გამოწვეული გულის კუნთის დაზიანება, რაც სშირად იწვევს გულის გაჩერებას.

“კაიფი” – არაბული სიტყვა, ნიშნავს სასიამოვნო განცხრომას. ნარკომანები ამ ტერმინით აღნიშნავენ იმ მდგომარეობას, რომელიც ვითარდება ნარკოტიკული ნივთიერების მოხმარების დროს.

კომატოზური მდგომარეობა – სიკვდილისწინა მდგომარეობა, რომლის დროსაც მინიმუმამდეა დაყვანილი ადამიანის ორგანიზმის ძირითადი სასიცოცხლო სისტემების ფუნქციონირება.

მამაკაცის პოტენცია – მამაკაცის უნარი, აწარმოოს ნორმალური სქესობრივი კავშირი.

ნარკომანია – დაავადება, რომელიც ვითარდება ნარკოტიკული ნივთიერებების მოხმარების შედეგად და გამოიხატება ამ ნივთიერებებისადმი განვითარებული ფიზიკური და ფსიქიკური დამოკიდებულებით.

ნარკოტიკი - ფსიქოაქტიური ნივთიერება, რომელიც თავისი თვისებების გამო შეტანილია ნარკოტიკული ნივთიერებების ჩამონათვალში.

ბანია - შიშის, განგაშის, შფოთვითი მდგომარეობა.

პარანოია - მდგომარეობა, რომლის დროსაც ადგილი აქვს გარემოს არასწორ აღქმას, წარმოიშვება ეჭვები და აზრები, რომლებიც არ შეეფერება სინამდვილეს, მაგრამ ამ მომენტში ადამიანისათვის ის რეალურია და განაპირობებს მის აზრთა წყობასა და ქცევას.

რიტუალი - სიმბოლური განმეორებადი მოქმედება ან აზრი, რომელსაც ადამიანი აძლევს განსაკუთრებულ მნიშვნელობას და მისი განმეორებით იმედი აქვს, აიცილოს ესა თუ ის მისთვის არასასიამოვნო მოვლენა.

სტიმულატორები - ნივთიერებათა ჯგუფი, რომელთა მიღების შემდეგ ხანმოკლე დროით მატულობს ადამიანის ფსიქიკურ და ფიზიკურ ფუნქციათა დინამიკური მაჩვენებლები.

ტოლერანტობა - ორგანიზმის უნარი, აიტანოს ამა თუ იმ ნივთიერების გარკვეული რაოდენობა ისე, რომ არ შეექმნას სისცოცხლისათვის საშიში მდგომარეობა.

ფსიქიკის ფუნქციები - ადამიანის ფსიქიკის ფუნქციებში არჩევენ: აღქმას, აზროვნებას, მენსიერებას და ყურადღებას, ემოციურ, მოქმედებით ანუ ნებით ფუნქციებს, ცნობიერებას და ინტელექტს.

ფსიქოაქტიური ნივთიერება - ბუნებრივი წარმოშობის (მცენარე, სოკო და სხვ.) ან სინთეზურად შექმნილი ნივთიერება, რომელსაც გააჩნია უნარი, ორგანიზმში მოხვედრისას, შეცვალოს ფსიქიკის რომელიმე ფუნქცია.

შიშები - განსაკუთრებული მდგომარეობა, რომელიც ვითარდება საკუთარ ან სხვათა მიმართ სიცოცხლისათვის საშიში მდგომარეობის აღმოცენების მოლოდინის დროს. ახასიათებს ფართო დიაპაზონი - გაურკვევლობის გრძობიდან შეძრწუნებამდე.

ჰალუცინაცია - არარსებული მოვლენების აღქმა. ჰალუცინაციები შეიძლება იყოს სმენითი, მხედველობითი, ყნოსვითი, გემოვნებითი, შეხებითი, მომდინარეობდეს გარედან ან ორგანიზმიდან.

ჰალუცინოგენები - ნივთიერებათა ჯგუფი, რომელთა მიღება იწვევს ხანმოკლე დროის განმავლობაში ცნობიერების შეცვლას, სხადასხვა სახის სატოგანი ილუზიებისა და ჰალუცინაციების წარმოშობას.

ჰიპერვენტილაციის შეტევა - სუნთქვის უნებლიე გახშირება თანდართული შიშის გრძობით, რაც იწვევს ორგანიზმში დიდი რაოდენობით ჟანგბადის მიწოდებას და ამით საფრთხეს უქმნის სიცოცხლეს.

როგორ?

რა?

ვინ?

რატომ?

რისთვის?

ვის?

როგორი დაავადებაა ნარკომანია?

თუ შენ ეს წიგნი წაიკითხე, ალბათ უკვე შეგექმნა რეალური წარმოდგენა, რა დაავადებასთან გაქვს საქმე. არა გვეტონია, ამ წიგნის წაკითხვის შემდეგ შენ მაინც გაგიტაცოს “ექსპერიმენტის” ჟინმა და გასინჯო რომელიმე ნარკოტიკი. მაგრამ, თუ უკვე იღებ ნარკოტიკებს, სამწუხაროდ, ცოტა რამ არის დამამშვიდებელი. რატომ? იმიტომ, რომ შენ აქაც სიმართლე უნდა იცოდე. ნარკომანია არის დაავადება, რომელიც ცვლის როგორც ადამიანის ფსიქიკას, ასევე მისი ორგანიზმის ბიოლოგიას და ეს ცვლილებები პრაქტიკულად შეუქცევადია. თუ გავაანალიზებთ ადამიანის ცხოვრებას, რომელიც ნარკოტიკებს ეწიარა და შემდეგ მათ თავი დაანება, შეიძლება იგი სამ მდგომარეობად წარმოვიდგინოთ. პირველი – ეს არის ჯანმრთელი ორგანიზმის მდგომარეობა, რომელიც თავდება იქ, სადაც იწყება ნარკოტიკების მიღება. მეორე მდგომარეობა ისეთია, როგორც წინა თავებშია აღწერილი და ჩვენი აზრით, აქ სახარბიელო და შესაშური არაფერია. რაც შეეხება მესამე მდგომარეობას, იგი იწყება მაშინ, როდესაც შენ გადაწყვეტ და თავს დაანებებ ნარკოტიკებს. თუ ეს მანამდე მოხდა, სანამ შენ ნარკოტიკებზე დამოკიდებული გახდებოდე, მაშინ ადვილია პრობლემებთან ბრძოლა. მაგრამ, თუ უკვე ნარკომანიით ხარ დაავადებული, ამ სენისაგან მორჩენა ძალიან ძნელია. შენი ორგანიზმის რეაქტიულობა უკვე შეცვლილია ნარკოტიკების მიმართ და იგი პირვანდელ მდგომარეობას არასოდეს დაუბრუნდება. თუმცა მდგომარეობა არც ისე უიმედოა. უბრალოდ უნდა იცოდე, რომ ძალიან დიდი ძალისხმევა დაგჭირდება იმისათვის, რომ მათი მოქმედების ეფექტები თავიდან ამოივდო. ბევრმა შეძლო ეს! შენც შეძლებ!!! ჩვენ ხშირად ვეუბნებით ნარკომანიით დაავადებულებს, იმისათვის, რომ ნარკოტიკებს თავი დაანებო, ახლიდან უნდა ისწავლო სიარული და ლაპარაკი, როგორც ახალშობილმა.

ყველა ადამიანი ბუნების ინდივიდუალური პირობითა და აქვს საკუთარი გზა, მაგრამ ამ დაავადებას ახასიათებს ისეთი თვისებები, რომ მათ დასაძლევად საჭიროა ყველა ადამიანმა ერთნაირად იმოქმედოს, ერთნაირი ნაბიჯები გადადგას.

რა ნაბიჯებია ეს?

ნაბიჯი პირველი

ჩაიხედე სარკეში, შეხედე შენ თავს, მოგწონს? ალბათ, არა. ახლა ჩაიხედე იმ ადამიანს სულში, რომელსაც სარკეში ხედავ. დაინახე ის სიკეთე, რისი დაკარგვაც არ ღირს ნარკოტიკების გამო. თუ ყველაფერი ასეა, გადაადგი მეთრე ნაბიჯი.

ნაბიჯი მეორე

მართლაც რომ ვაჟუკაცობაა, ვინმეს გაუშნილო ნარკოტიკებთან დაკავშირებული შენი პრობლემები. მაგრამ ეს უნდა გააკეთო, თუ გინდა, რომ ნარკოტიკებს თავი დააღწიო. ეს გზა შენ მარტომ არ უნდა გაიარო. მეგობართან ან ოჯახის წევრთან საუბარი შენთვის დიდი ემოციური თანადგომა იქნება. პროფესიული დახმარება კი შენთვის საჭირო სამედიცინო თანადგომას გაგიწევს. შენ აქამდე ცხოვრების “უმოაჯრო ბეწვის ხიდზე” დადიოდი. მას შემდეგ, როგორც კი შენს გულს ნადებს გაუშნელ ახლობელს, ეს ხიდი მყარი და მოაჯირიანი გახდება და აუცილებლად მიაღწევ მიზანს. ოღონდ გჭირდება სიმტკიცე, რომ აღიარო ნარკოტიკებთან დაკავშირებული შენი პრობლემები. მაგრამ, თუ შენ ამ პრობლემას გაითვითცნობიერებ, სწორედ ეს იქნება საჭირო ნაბიჯები მომავალში. მეორე ნაბიჯი შედარებით რთულია: შენი პრობლემა ვინმეს უნდა გაანდო, შენთვის, შეიძლება, ბევრად უფრო ადვილი იყოს, თუ ყველაფერს ნეიტრალურ, გამგებთან ადამიანს მოუყვები, მაგალითად, ნარკომანთა საკონსულტაციო ცენტრის თანამშრომელს. შესაძლებელია შენი თავი აღარ იგრძნო მარტო, როდესაც ისეთ ვინმესთან გაიხსენები, ვისაც შენ უყვარხარ და ვინც შენზე ზრუნავს. ეს შეიძლება შენი მშობლები იყვნენ ან შენი საყვარელი მასწავლებელი, დეიდა, ბიძაშვილი, ოჯახის მეგობარი ან ბებია და ბაბუა ან საყვარელი ქალი ან მამაკაცი. მაგრამ ამას ნარკომანთა ცენტრის თანამშრომელს თუ მოუყვები, ეს იმით იქნება უკეთესი, რომ ისინი ამ სიტუაციას უკვე იცნობენ და არ იქნებიან შოკირებული, რაც შეიძლება შენს ახლობლებს დაემართათ. ყველაზე მთავარია, შეარჩიო ისეთი ადამიანი, ვისთანაც ბოლომდე გულწრფელი იქნები. შენ შეიძლება შენი პრობლემა მოუგვარებელი გეჩვენოს, შეიძლება ძალიან ცუდად იყო, მაგრამ როგორც კი ვინმეს ყველაფერს მოუყვები, მაშინვე მოგეშვება. ეს პიროვნება შენს პრობლემას სრულიად სხვა კუთხით დაინახავს და ექნება კიდევ რჩევა-დარიგებები, რაზეც შენ არ გიფიქრია. აქ არის კიდევ ერთი უბრაატესობა: რაკი შენ შენს პრობლემას თვალეში შეხედე, შენში ხელ-ხელა გაიღვიძებს საკუთარ თავში რწმენის გრძობა.

ნაბიჯი მესამე

მიმართე პროფესიონალებს

ნარკოტიკებიდან გამოსვლა არ არის ადვილი და ნუ ეცდები ამას მარტო. მაგრამ შენ თუ გსურს, მარტოც მოახერხებ. თუ შენ სწორ გზას შეარჩევ და შესაფერის დახმარებას მიმართავ, ნარკოტიკებსაც გააჩნებ თავს. თავის დანებების დროს წარმოშობილი სიმპტომების ბევრ ადამიანს ეშინია, ამიტომ ურჩევნიათ არც კი სცადონ. მათ ჰგონიათ, რომ ამ ბრძოლას ვერ გადაიტანენ. შენ სურათრის ნუ გეშინია, გეშინოდეს მხოლოდ შიშის.

პროფესიონალებმა კარგად იციან არა მარტო ნარკომანების მკურნალობა, არამედ მათ აქვთ დიდი გამოცდილება უკვე ნამკურნალევი ავადმყოფების ამ სენიდან გამოსვლის თავისებურებების შესახებ. ექიმები დაგეხმარებიან, რაც შეიძლება უმტკივნეულოდ დაახებო თავი ნარკოტიკებს.

ნაბიჯი მეოთხე

შენი ორგანიზმიდან მთლიანად რომ გამოვიდეს შინამი, საჭიროა დრო – რამდენიმე დღიდან 1 თვემდე. შენივე უსაფრთხოების მიზნით აქ ექიმის ზედამხედველობაა საჭირო. ზოგ ნარკოტიკს მაშინვე შეგიძლია დაახებო თავი, მაგრამ ზოგი, მაგ., დამამშვიდებელი საშუალებები ან ბარბიტურატები, ნელ-ნელა უნდა შეამცირო. ამ საშუალებებზე უცბად უარის თქმა შეიძლება საშიში აღმოჩნდეს. პირველი დღეები ძნელი გადასატანია. თუ შენ ეს შეძელი, შეძღვომში ნაკლებად გაგიჭირდება, ყველაფერი კარგად იქნება, ოღონდ დროა საჭირო. სწვა ნარკოტიკებიდან თავის დაღწევას ორი კვირიდან ორ თვემდე ინტენსიური მკურნალობა სჭირდება.

მთავარი მერე იწყება

ნაბიჯი მენუთე, მეექვსე და სიარულის სწავლა...

ორგანიზმიდან შინამის გამოძევება მხოლოდ ბრძოლის ნახევარია. ყველაზე ძნელია ნარკოტიკის “ამოშლა” ტვინიდან. მხოლოდ ასე შეგიძლია შენი შინამის გაწრდა.

- დაკავდი სპორტით
- მონახე შენთვის სასიამოვნო საქმიანობა
- შორს დაიჭირე თავი ყოველგვარი ნარკოტიკისაგან
- თავი აარიდე იმ ადამიანებს, ვინც ნარკოტიკებს იღებს
- მიმართე პროფესიონალების დახმარებას, თუ შენ გიძნელდება ან იმის შიში გაქვს, რომ ისევ დაუბრუნდები ნარკოტიკებს
- განსთვდეს, მილიონობით ადამიანი ცხოვრობს ნარკოტიკების გარეშე და უიმართოდაც იღებს სიამოვნებას
- შეხედე შენს გარშემო არსებულ სამყაროს. ნედავ, რა ლამაზია იგი, რა საინტერესოა ცხოვრებასთან ურთიერთობა ნარკოტიკების გარეშე

იცო რა არის ჭეშმარიტება?

ჭეშმარიტებაა ის, რომ გიყვარდეს და პატივს სცემდე საკუთარ თავს, გიყვარდეს და ეთაყვანებოდე იმ ხალხს და იმ ქვეყანას, რომელმაც შენ გშოგა.

თუ ვსურს გახდე ჯანმრთელი, პირველ რიგში, საკუთარი თავის მიმართ უნდა იყო გულწრფელი და მართალი.

ბოლოთქმა

როგორც წიგნის წინათქმაში აღვნიშნეთ, წიგნში ვეცადეთ გაგვეშუქებინა მხოლოდ ის პრობლემები, რომლებიც ზედაპირზე დევს და როგორც ახალგაზრდებისთვის, ასევე მოსახლეობის დიდი ნაწილისთვის ადვილი აღსაქმელია. ნარკოტიკების მოხმარების პრობლემას კიდევ მრავალი სამედიცინო, სოციალური და იურიდიული ასპექტი აქვს, რომელსაც ვერც ერთი სახელმწიფო თავის აპარატითა და მექანიზმებით ვერ უვლის და ვერც მოუვლის, თუ არ მონდება ამ ბრძოლაში მთლიანად საზოგადოების ჩაბმა. ჩვენს მიზანს წარმოადგენდა კიდევ ერთი ზარის შემოკვრა და საზოგადოების გაფრთხილება, თუ რაოდენ საშიშ და ერისათვის მომაკვდინებელ სენთან გვაქვს საქმე. გვინდა, რომ არც ერთი მკითხველი არ დარჩეს გულგრილი ამ პრობლემის მიმართ, რადგან ვფიქრობთ, რომ თუ დროულად არ დაიბრუნება მთელი საზოგადოება ამ სენის წინააღმდეგ ბრძოლაში, მარტო ჯანმრთელობის დაცვის სისტემა ვერ შეძლებს ეფექტურად გაუწიოს წინააღმდეგობა ნარკოტიკების მოხმარებით გამოწვეულ ზიანს.

**ხომ გინდა, რომ იყო რაინდი
და გქონდეს ჯანმრთელი
სხეული?
მიჰყევი სპორტს!**

**ა. გამყრელიძე, ნ. ნიკოლაიშვილი, ქ. ტიბუა
რა უნდა ვიცოდეთ ნარკოტიკების შესახებ**

**A. Gamkrelidze, N. Nickolaishvili, K. Tibua
What should we know about drugs of abuse**

**რედაქტორი
ალისა ცინცაძე**

**კონსულტანტები
ირაკლი გამყრელიძე
რეზიკო ნიკოლაიშვილი**

**დიზაინი და კომპიუტერული
გრაფიკა**

ა. გამყრელიძისა და ნ. ნიკოლაიშვილის

**კომპიუტერული უზრუნველყოფა
დიმიტრი აგეკიანი
თეა თრიაგვა**